

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

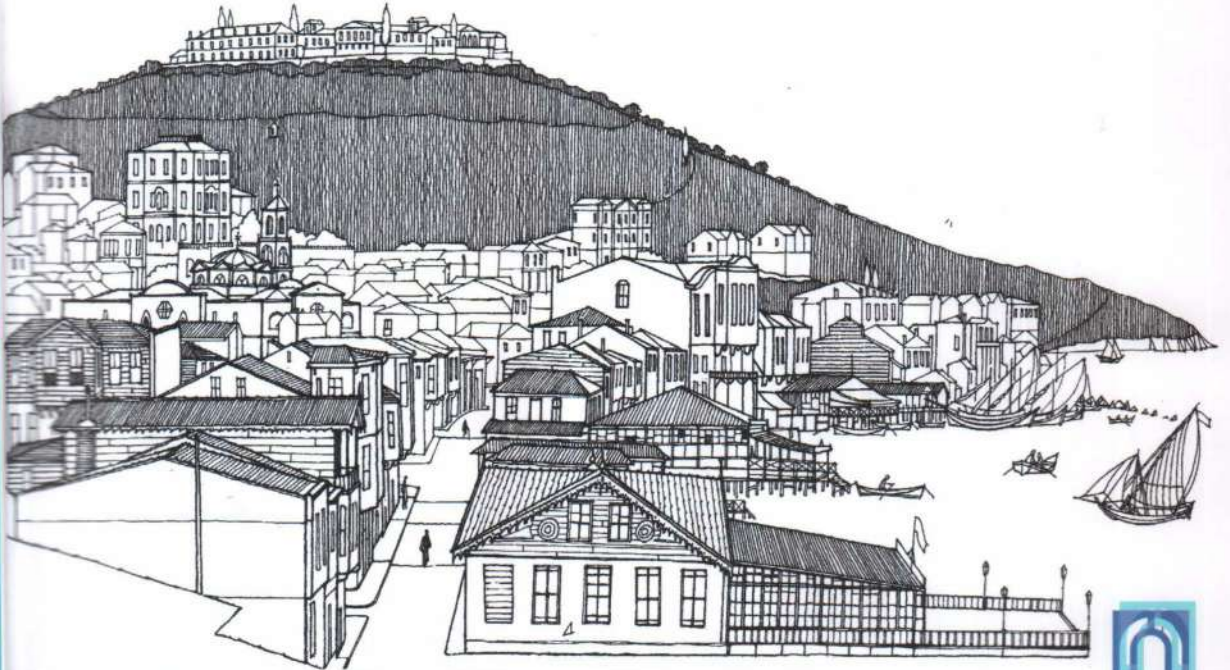
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HALA HATIRLIYORUM
Ακόμα θυμάμαι
I STILL REMEMBER

Akillas Millas

HEYBELİADA

HALA HATIRLIYORUM
Ακόμα θυμάμαι
I STILL REMEMBER

Akifas Millas

HEYBELİADA

HALA HATIRLIYORUM HEYBELİADA
I STILL REMEMBER HALKI
ISBN: 978-975-9119-51-5

Yayınlayan / Publisher: Adalı Yayınları
Yılmaztürk Caddesi, No: 177/1 Büyükkada İstanbul
T: +90 216 382 6430
M: engin@ekinyazim.com, cetinkebabci@hotmail.com
www.turizmyayinlari.net

Yazar / Author: Akillas Millas
Editör / Editor: Deniz Koç
Tasarım / Design: Sera Dink
Çeviri / Translation: Yasemin Civelekoğlu

Baskı / Print: Doğa Basım (+90 212 407 0900)
Basım Yeri / Printed in: İstanbul

Kağıt sponsoru The Book Company UPM
Paper sponsor

Kitapta iç sayfalar için UPM Finesse Silk 115 g/m²,
Kapak için UPM Finesse Gloss 300 g/m² kağıt kullanılmıştır.
UPM Finesse 115 g/m² paper has been used for the pages and
UPM Finesse Gloss 300 g/m² paper has been used for the cover of the book.

Bu kitapta kullanılan görsel malzemelerden başlıcaları belirtilmeyenler Adalar Müzesi arşivlerinden sağlanmıştır. Bunlar ve diğer görsel malzemeler Adalar Müzesi'nden yazılı izin alınmadan hiçbir şekilde kullanılamaz.
The donors of the visual materials who were not indicated in this book were provided from the Museum of the Princes' Islands archives. These and other visual materials can-

ADALARMÜZESİ
MUSEUM OF THE
PRINCES' ISLANDS

Kurucular / Founders

Müze Dostları / Friends of the Museum

Sponsorlar / Sponsors

SUNUŞ

HALİM BULUTOĞLU
Adalar Vakfı Başkanı

"Heybeliada / Halki" Akillas Millas'ın Türkiye'den ayrılıp, Yunanistan'a yerleştikten sonra Yunancada yayınladığı ilk büyük boyutlu eser. Kitap 1984 yılında basılmıştı. Bu kitapla başlayan büyük serüven, şimdi birbirinden değerli 20 eserlik dev bir külliyyata dönüştü.

Kitaplarının büyük bölümü Yunancaydı. İngilizce'ye çevirenler ya da Yunanca / İngilizce bir arada çıkanlar da oldu ama, 2014 yılına kadar Türkçede hiç bir kitabı yayınlanmadı.

"Ben bu topraklar için yazıyorum, ama burada konuşulan dilde eserim yok" diye hayıflandığını, üzüldüğünü biliyorum.

1988'de çıkan Prinkipo kitabının Türkçeye kazandırılması kararını verdiğimizde, çok mutlu olmuştuk. 2014 yazında yayınladığımız Büyükada, şimdi kütüphanesinin en değerli köşesinde.

Ama Büyükada tek başına gelmedi.

Adalar Müzesi'nin 2013 sergisi olan "Hala Hatırlıyorum", sevgili Millas'ın küratörlüğünde hazırlandı. Serginin bir de kitabı çıktı ki, kısa sürede tükendi ve ancak bir yıl aradan sonra 2015 Haziranında ikinci baskısını yayınladık.

"Hala Hatırlıyorum" Büyükada için hazırlanmıştı. Arkasından diğer adaların geleceğini biliyorduk. Öncelikle de Heybeliada'nın.

Aslında Heybeliada, Akillas Millas'ın ilk göz ağrısıydı. Halki, Prinkipo'dan dört yıl önce, 1984'de yayınlanmıştı. Kitap Akademi ödülünü de kazanmıştı. Millas'ın ilk ödüllü kitabıydı yani.

"Hala Hatırlıyorum - Heybeliada", eski kitabın bir versiyonu değil tek başına. Sadece bu kitap ve sergi için neredeyse 2 yıldır tüm malzemelerini gözden geçiriyordu. Her konuşmamızda, evlerin, sokakların, meydanların çizimlerini elden geçirdiğini, yenilerini kattığını anlatıyordu heyecanla.

Ne kadar titizlendiğini, kılık kırk yaparak çalıştığını biliyordum ama bu kitabın üretimi sürecinde buna bir kez daha şahit oldum. 81 yaşında zihninin bu kadar berrak, ellerinin bu kadar usta ve enerjisinin bu kadar büyük olmasına hayranlık duydum.

Yaşamının büyük bölümünü geçirdiği ve sevgiyle bağlandığı bu topraklar için üretmeye, eser vermeye daha uzun süre devam edeceğine hiç bir kuşku yok.

İyi ki varsın Sevgili Akillas Millas.

PROLOGUE

HALİM BULUTOĞLU

President of Adalar Foundation

"Heybeliada / Halki," published in 1986, was the first comprehensive book in Greek that Akillas Millas published after he left Turkey and settled down in Greece.

The adventure that started with that book has now resulted in 20 volumes of collected works. Most of the books were written in Greek. Some were translated into English and some were published in bilingual Greek and English texts. But there was no Turkish translation published until 2013. I know that he was sorry about this. He said "I am writing for this country, but I do not have any book in the language of this country."

He was pleased when we decided to translate his book "Prinkipo," initially published in 1988, into Turkish.

The book "Büyükada" that we published in the summer of 2014 has taken a place of honor in our library.

But "Büyükada" did not come alone.

Our "Hâlâ hatırlıyorum--I still remember" exhibition opened in 2013 and dear Millas was the curator. A book on the exhibition was published and sold out quickly. The second edition was published in June 2015.

"Hâlâ hatırlıyorum" was organized for Büyükada. We knew that the time would come for the other islands, with Heybeliada given priority.

In fact Heybeliada was Millas's first love. "Halki" was published two years before Prinkipo, in 1986. The book won Greek Academy award. That was the first book by Millas to win an award.

"I still remember--Heybeliada" is not a new version, but a new book. Just for this book and for the exhibition he spent two years reviewing all his materials. In our conversations he told me with excitement that while researching the drawings of houses, streets, squares, he found new ones.

I know his meticulous, painstaking work and I witnessed this again during the production of this book. I was impressed by his clear mind, competent hands and great energy at the age of 81.

I have no doubt that he will go on producing new works about this land where he lived for so long and for which he still has great affection.

We are so glad that we have you, Akillas Millas!

Heybeli'yi geç tanıdım dersem yalan değil. Uzun seneler Büyüka'da ya gider gelirken, tepelerini, sahillerini, çam ormanlarını hep uzaktan seyredirdim. Geçmiş ile hiç ilgilenmemiştim, tarihini bilmezdim. Senelerce bindiğim vapurun iskelesine ancak birkaç dakika yanaştığı, bana her bakımdan yabancı bir ada görünümünde idi. Çocukluk anılarında hemen hemen hiç yeri olmayan bir ada... Ancak masal gibi hatırlarım, yıllar yıllar önce, çok çok küçükken dedemle o limanın bitişiğinde yükselen görkemli yalı köşkerlerinden birine gitmiştik. Dedem doktor, hastası varmış. Beni geniş, yüksek tavanlı bir salonda oturtular. Bana göre kocaman yaldızlı koltukta. Tablolar, resimler, avizeler... Tavan nakışlı, duvarlar boydan boya şahane fresklerle kaplı. Acayip kuşlar, kanatlı atlar, yarı çıplak kadınlar, iri cüsseli, uzun sakallı erkekler. Olympos dağının tanrıları imiş onlar. Müthiş etkilenmiştim! Böyle bir ortamda yaşamak da varmış. Heybeli'de kimi yazlı kışlı, kimi yazlık arkadaşlarım vardı. Ne yalan söyleyeyim ki, yine de müzmin bir Büyüka'da sevdalası olarak sorar, merak ederdim kendi kendime. Yaşanır mı bu adada? Başka yer mi yoktu sanki? Adalıların bir başka özelliği de bu olsa gerek: Bölgecilik. Çok çok sonraları, yetmiş yaşını çoktan aşmış ama hayatı boyunca Heybeli'ye hiç gitmemiş olmakla övünen bir kadınla tanıştım, dükkanı Büyüka'da çarşıda, köşede. Eskilerden Büyüka'da'ya hiç ayak basmamış Heybeliadalıları varmış, sonradan öğrendim.

XXX

Heybeli'yi yakından tanımam, sevmem çok sonraları oldu. Aslında Halki serüveni Gutas'a başlar. Dimitri Gutas 1870'lerde doğmuş, yüz yaşında kalçasını kırmıştı. Hastamdı. Lakabı "leylek", boyu iki metreye yakın. Evi Glyfa'da, adanın en eski evlerinden, kuyuya yakın. Mahallenin simgesi olan mermer kuyunun ağzındaki tarihi ilk o göstermişti: 1768. Bugün asfalt altında. Adanın o çok eski günlerini, eski insanlarını, ilişkilerini hasretle anlatırdı. "Masal" gibi. Laternalı sahil gaziolarını, balıkçı meyhanelerini, balıkçıların voli yerlerini, Kosti Psallis'in Çamlımanı açıklarında, sepetleri ile nasıl tek bir atışta yirmi-otuz istakoz yakaladığını, sonbaharda Yeşitaş'da avlanan bıldırcınları, kocaman yaban kazlarının Degirimen tepesinden sürü halinde geçişlerini, avcılarının nasıl pusuya yattıklarını anlatırdı hep. Gutas seneler evvel göçmüştü, evi furuşları, sahnışınları ile hala ayakta, hala direniyor. Bir başka kırk vakası, adada yedi yaz geçirmeme neden olacaktı. Kriton Dinçmen'in babası düşmüş, kalçasını kırmıştı. Ameliyat sonrası çabuk toparlandı, ayağa kalktı. Evlerinin manzarasına hayran kalmıştı. Bir yandan Kartal, Pendik, Büyüka'da baştan başa, devamında Heybeli, kısmen Burgaz, Kumbıros kayası ile inanılmaz güzellikteki bir manzara. Ev Ümit Tepesi eteklerinde. Kriton "seni bilirim" demişti. "Sen Büyüka'da'ya aşıksın ama sevdiğin adanın en güzel görüntüsü Heybeli'den." Haklı imiş. Sene 1972. Yandaki daireleri yeni boşalmıştı. İstanbul'dan ayrılmadan evvel, son yazlarını Heybeli'de geçirecektim...

XXX

O senelerde adanın sokaklarında hala o eski Adalılardan bazıları ile karşılaşmak mümkündü. Çarşıda, kilisenin hemen karşısında aktör Arsimias vardı. Tipik Karamanlı. Lonca'da Fanuryo vardı, Zamacakı vardı. Berber idi bunlar, Fanuryo hergün içer, içince hırçınlaşıp, sağa sola laf atar, onu bilenler dayak yemekten zor kurtarırdı. Kseno da içerdi. Kılavuz sokağının yokuşunda, pencerenin arkasında, rakı şişesini çoktan boşaltmış, saatlerce nutuk çekercesine tek başına konuşur, ne dediği anlaşılmaz, monologu çamlar arasında Papaz Mektebine kadar dalga dalga yükselir giderdi. Bazan köşedeki evinden sandalcı Yüksel, rakı kadehi elinde, hicazi makamda, gür sesi ile refakat ederdi. Yüksel Heybeli'nin kabadayı sınıfındandı. Bahattin Beyle, Abbas Paşa'nın bitişiğinde kayıkhanesi işletirdi. Motoruna, sandalına o bakardı. Bir defasında ameliyat etmişim. Kseno'nun kardeşi Luka da namılı rakıcılardandı. Akşamcılığını Glyfa'nın bir arka sokağında, bahçesinde, küçük saatlere kadar sürdürürdü. Raporlu idi. Övünürdü, sabıkalıym derdi, "hastaneden tasdikli, mühürlü kağıdım var. İsviçre'ye, oğluma gittiğimde rakı şişelerini beraberimde götürürüm. Şişeler bitince dönerim."

17. yy ortalarında Evliya Çelebi "Ada sakinleri Rumdur... şaraba düşkün insanlardır" demişti. 1970'lerde hala o "Rumların zamanından kalma" insanlar yaşırdı Adada. Adayı şenlendiren, rengine renk katan unutulmaz ada tipileriydi bunlar. Çoktan kayıplara karışmış. Yarı kaçık pozunda, güleç yüzlü, arada sırada nara çeken, taklak atan Yano'yu bir yana bırakalım, balıkçı Rafyos vardı, eski reislerden, Alyanak vardı, Çaleta, Rum Ticaret Mektebi mezununu Hasanaki, Lulios... Diogeni hala kahve ocağının başında idi. Hava kararmınca Ada Rumlarından kimler kalmışsa Diogenis'in gazinosunda buluşur, gidenleri sayar, dert yanarlardı. Kimisi gidenlere küskün, kimisi hiç gitmem diyenlere. Diogenis, 1973'de göçtü gitti.

XXX

İstanbul'dan 1980'lerde ayrıldım. Gidenlerin peşinden. Atina'ya yerleştim. İlk kitabım 1984'de Heybeli-Halki oldu. Dört yıl sonra Prinkipo. İlk kitap neden Halki soracaksınız, kitap çoktan hazırды derim. Zengin bir arşiv oluşturmıştım. Gravürleri, eski fotoğrafları, çizimleri ile... Pandeli, Hasanaki, doksan yaşında, eski mahallelerin, ada sokaklarının, caddelerin krokilerini ev ev, dükkan dükkan çizmişti. Kayıplara karışan İhtiyar Meclis'in eski defterleri, Rum cemaatinin eski tutanakları hala kilisenin dolaplarında titizlikle muhafaza edilmekte idi. Sonraları Avrupa kütüphanelerinde asırlar boyunca ada ve adalardan gelip geçmiş seyyah, bilim insanı, tarihçi, antik eser ve manuskri peşinde koşan, ada manastırlarını talan eden batılı gezginlerin, elçiliklerde görevli kişilerin eserleri, Halki arşivimi daha da zenginleştirecekti.

Hatıralarımı canlandıran "Hala Hatırlıyorum" dizisinin bu ikinci kitabı, yakında Türkçe olarak yayınlanacak olan Heybeli kitabımın habercisidir. Mutluyum. Adalıları, Adalı dostlarıma, Adalar Vakfı'na müteşekkirim. Katkısı olan herkese candan teşekkür etmeyi çok bilirim.

FOREWORD

AKILLAS MILLAS

Speaking quite frankly, I was late in getting to know Heybeli. For many years I would watch its hills, coasts and pine forests from a distance, while coming from or going to Büyükdada. I was not interested in its past and did not know much about its history. It was an unfamiliar island for me in every sense, an island where the boat I took would dock for a few minutes. An island that was not a part of my childhood memories.

However, I remember like a fairytale that many, many years ago, when I was very little, my grandfather and I had visited an amazing seaside mansion near Heybeli's port. My grandfather was a doctor and he was there to see a patient. They let me sit in a very large hall with a high ceiling. I sat on a gilded armchair that was very big for my size. There were paintings, pictures, chandeliers... Ornamental ceilings, walls covered with magnificent frescoes depicting strange birds, winged horses, half-nude women, and huge men with long beards. They were the gods of Mount Olympus. I was greatly impressed. I tried to imagine living in such an environment.

I had friends from Heybeli, some living there year round, others only in the summer. I must confess that I, as a Büyükdada lover, often asked myself: How can they live on that island? Wasn't there any other place to live? I think this is a specific characteristic of the islanders: regionalism. Many years ago, I met a woman in her seventies who ran a small corner shop in Büyükdada's market place, and she was proudly saying that she had never visited Heybeli. I learned later that, in the past, there had been people living in Heybeliada who had never gone to Büyükdada.

xxx

I got to know and love Heybeliada much later. Actually, my Halki adventures began with Gutas. Dimitri Gutas, born in the 1870's, broke his hip when he was a hundred years old and became my patient. His nickname was 'stork' and he was two meters tall. His house, one of the oldest on the island, was in the Glyfa neighborhood near the well. He showed me the date on top of the well that was the symbol of the neighborhood: 1768. It is covered by asphalt today. He used to talk about the very old days, old people and relations on the island, as if telling a "tale." He used to talk about seaside casinos with laternas (music boxes); fishermen's taverns; the places where fishing nests were cast; how Kosti Psallis had caught twenty or thirty lobsters in one try with his baskets of çamlıman; hunting quails at Yeşiltaş in the autumn; the large flocks of migrating wild geese flying over Değirmen Hill and how hunters lay waiting for them. Gutas passed away many years ago but his house, with its mutules and oriel windows, is still resisting time.

Another broken body caused me to stay seven summers on the island. Kriton Dinçmen's father had fallen down and broken his hip. After his operation he recovered fast and got better. I had admired the view from their window: An incredible view with a panorama of Kartal, Pendik and Büyükdada from one direction and then Heybeli, partly Burgaz and the Kumbardos rock from the other. Their house was at the foot of Ümit Tepesi (Hope Hill). Kriton had said, "I know you. You are in love with Büyükdada but the best view of your beloved island is from Heybeli." He was right. In 1972, the apartment next to theirs became vacant and, before leaving İstanbul, I spent my last summers at Heybeli.

xxx

In those years, it was still possible to meet some old islanders on the island's streets. There was the actor Arsimias, a typical Karamanli (Cappadocian), just across the church at the market place. Fanurya was at Lonca, and Zurnacaki too. They were barbers. Fanurya used to drink every day; he became furious and looked for trouble; people who knew him used to rescue him from being beaten up. Ksenos also used to drink. Up on Kılavuz Sokak, behind the window with his emptied raki bottle, he used to talk alone for hours without being understood by anyone. As his monologue became louder, his voice could be heard waving among the pine trees up to the Halki Seminary. Sometimes Yüksel the boatman accompanied him from his house at the corner with raki in his hand, singing in his loud voice in the Hejaz mode. Yüksel was part of Heybeli's 'tough guy' crowd. He used to run a rowboat house next to Abbas Pasha with Bahattin Bey. He used to look after motorboats and rowboats. I operated on him once. Lukas, brother of Ksenos was also a famous raki drinker. He used to continue his evening drinking in his small garden at a backstreet in Glyfa until very late. He had been certified as crazy. He would boast that he had a record, and would say "I have a certified and sealed document from the hospital. I take several bottles of raki with me when I go to visit my son who lives in Switzerland. I come back when the bottles are finished."

In the middle of the 17th century Evliya Çelebi said, "Islanders are Greek. They are fond of wine." In the 1970's, people "from the Greek times" were still living on the islands. They were unforgettable types who added joy and color to the island. Now they have been gone, lost to the island, for a long time. Aside from Yannis in his half-crazy role and ever-smiling face, who used to yell and tumble from time to time, there were fisherman Rafyos; old captain Alyanak; Çaleta; Hasanaki, a graduate of the Greek Commercial School; Lulios; Diogenis who was still at his coffee cooker. When it was dark in the evening, those remaining of the Greek population met each other at Diogenis's casino, they remembered those who had left and complained about the situation. Some resented those who had left, and some resented those who said they would never leave. Diogenis passed away in 1973.

xxx

I left İstanbul in the 1980's. I settled in Athens, following those who left before me. My first book was Halki, published in 1984; Prinkipo was published four years later. If you ask why Halki was my first book, I would say that it had been ready for a long time. I had a very rich archive, with engravings, old photos and drawings. Pandeli, Hasanaki at 90 years old, had drawn sketches of old neighborhoods, island streets, roads, including houses and shops. Old books of the long-defunct village council and old documents of the Greek community were kept carefully in the cabinets of the church. Later, works, found in European libraries, that had been written by islanders, travelers, scientists, historians who had visited the islands over the centuries, by chasers of antiquities and manuscripts, by Western travelers who had plundered the island's monasteries, and by officers at various embassies, would further enrich my Halki archive.

This second book of the "I still remember" series, which revives my memories, is a precursor of my Heybeli book, which will be published in a Turkish edition. I am happy. I am thankful to the islanders, my friends on the islands and Adalar Vakfı. I heartfully thank everyone who has contributed to this book.

HALA HATIRLIYORUM
Ακόμα θυμάμαι
I STILL REMEMBER
HEYBELİADA

Aristoteles, "şahane bilgiler" olarak adlandırılabileceğimiz "Peri Thavmasion Akusmaton" isimli eserinde (MÖ 4. yy) Halkedonia adalarından ve bunların arasında özellikle Dimonisos'tan söz etmektedir.

Tarihçi ve araştırmacılara göre Dimonisos olarak adlandırılabilecek tek ada, topraklarında bulunan "mavi" bakır madeninden dolayı, Heybeliada'dır.

Aslında Dimonisos, bu bakır madenini işleten kişinin adıdır. Sonraları, "altınla eşit değerde" olan ve Coronarius olarak bilinen Heybeli'nin bu bakır madeni (Halkos) ve bundan elde edilen "chrysocolla" sayesinde bütün bu adalara Dimonisa ve Diminisia adı verilmiştir.

Sırasıyla; Efesli Artemidoros, Milattan 100 yıl evvel "İris" Burnu (Dragos) karşısında bulunan Pitiodos (Büyükada) ve Halkitis (Heybeliada) adalarını anlatır.

Plinius MÖ 23 senesinde "Chalkitis"ten söz eder. Militoslu Isichios MS 6. yy başlarında, "Byzantion civarında Halkitis ve Pitiusa olarak adlandırılan Dimonisosları" anlatır. Stephanos Byzantios MS 538-573 "Halkedonia civarındaki Dimonisos'un "mavi" madeninden ve göz ilacı olarak da kullanılan altın değerindeki "chrysocolla"sından bahsetmektedir.

Marcianus, madeni işletenlerin Heybeli'nin bu "altın kadar kıymetli" bakırını çok eski zamanlardan beri, köleler vasıtasıyla denizin dibinden nasıl çıkardıklarını anlatmaktadır: "Bu kölelerden göz hastası olanlar hemen iyileşir"

Heybeli'nin tarihi mal olmuş ve adaya ismini de vermiş "bakır madeni", Çam Limanı'nda bulunmaktaydı. Birkaç yıl öncesine kadar eski Adalarlar çamlık alanında antik çağlarda bakır madeninin eritildiği "Kazan" ve bitişiğindeki "Arena"yı gösterirlerdi.

2.5 km²'lik yüzölçümüyle İzmit Körfezi'nin ağzındaki dokuz adanın büyüklük bakımından ikincisi olan Heybeliada'nın İstanbul limanından uzaklığı takriben 10.5 deniz milidir. Klasik ada seferlerini yapan vapurların uğradığı üçüncü prens adasıdır. Komşu Burgaz ve Büyükada'dan yarım, karşı Asya sahilinden uzaklığı 2.5 deniz milidir.

Pier Gylli, Heybeli'yi 1545 senesinde ziyaret etmiştir:

"Chalki'nin bütün güney sahilleri, takriben bir stad genişliğinde olan (çam) limanı dışında, dik ve sarp yarlardan oluşmaktadır. Bahsetmiş olduğum liman, batı rüzgarı haricinde bütün diğer rüzgarlardan korunmuştur. Bu limanın etrafındaki tepeler antik dönem maden ocaklarının artıkları olan bakır ve mavi taş tabakalarıyla kaplıdır. Bunların arasında saf "chrysocolla"dan oluşan büyük bir maden parçası buldum. Şayet denizin dibini kazabilseydik, Aristoteles'in bahsetmiş olduğu "altın"ı bulabilecektik. Vadinin tam orta yerinde Grek dilini konuşan keşişler barınmakta, (Kamarotissa Manastırını tarif etmektedir) civarında da kireçli sıvanmış eski sarnıçlar bulunmaktadır. Köy, adanın kuzey sahilindedir. Bitişğinde, kayıkların barındığı bir limancık vardır."

In his 4th century BC work "Peri Thavmasion Akusmaton" ("On Wonderful Things Heard"), Aristotle mentioned the Halkedonia Islands and especially Dimonisos among them.

According to historians and researchers, the only island that could be called Dimonisos is Heybeliada, because of the "blue" copper mine on the island. In fact Dimonisos was the name of the owner of this mine. Later, because of this copper mine (Halkos), as valuable as gold and known as Coronarius, and the chrysocolla extracted from it, all the islands became known as Dimonisa and Diminisia.

In 100 BC, Artemidoros from Ephesus described Pitiodos (Büyükada) and Halkitis (Heybeliada), opposite Cape Iris (Dragos).

Plinius mentioned "Chalkitis"

Isichios of Miletus (beginning of 6th century AD) stated: "Dimonisos near Byzantium is called Halkidis and Pitiusa."

Stephanos of Byzantium (AD 538-573) described "the blue mines of Dimonisos near Halkedonia and "chrysocolla" as valuable as gold and used for eye ailments."

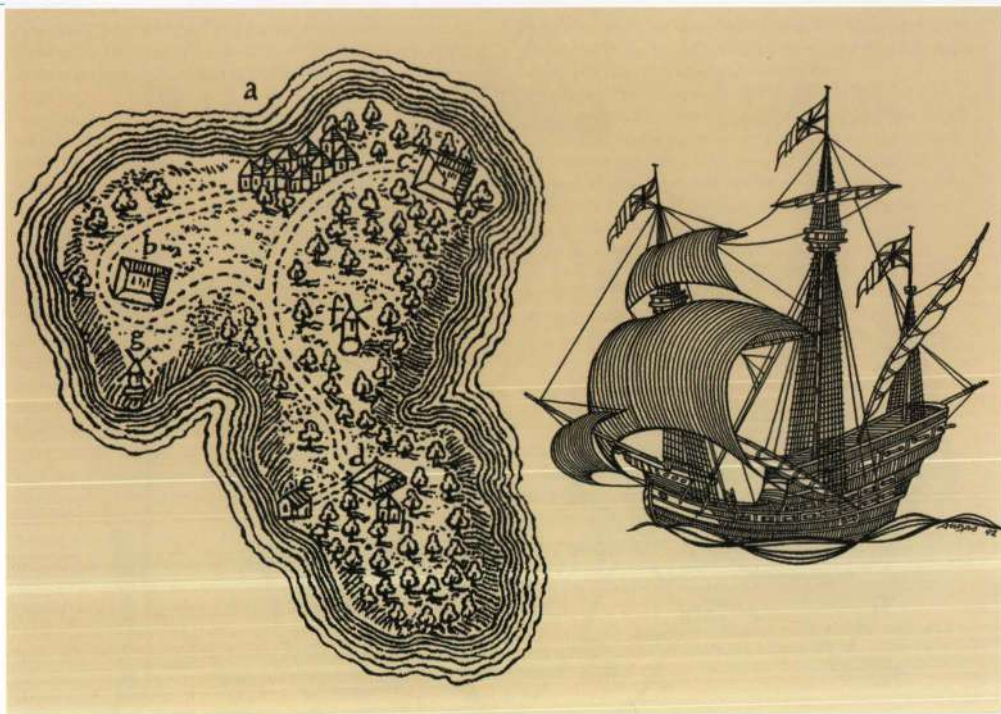
Marcian explained how the owners of this valuable copper mine on Heybeliada had, from ancient times, used slaves to extract copper from the bottom of the sea. "The slaves who had eye diseases were immediately cured."

This copper mine, which affected the history of Heybeliada and gave the island its name, was located at Çam Limanı ("Pine Port").

Until a few years ago, the inhabitants of the island could show visitors the "boiler" in which the copper ore was melted and the "arena" nearby.

Heybeliada has an area of 2.5 square meters and is the second largest of the 9 islands at the mouth of the İzmit Gulf; its distance from the port of İstanbul port is about 10.5 nautical miles. It is the third stop on the classic ferry trip to the Princes' Islands. The distance from the neighboring islands Burgaz and Büyükada is one-half nautical mile and from the mainland (Asian) shore, 2.5 nautical miles.

Pier Gylli visited Heybeli in 1545 and wrote, "Except for Çam Limanı, which is as wide as a stadium, the southern shores of "Chalki" consist of steep rocks. The port I mentioned is protected from all except west winds. The hills around this port are covered with copper mine residuals and blue stone layers. Among these I found a big residual of pure "chrysocolla." If we had been able to dig under the sea we could have found the "gold" that Aristotle mentioned. In the middle of the valley there are monks who speak the Greek language (Kamarotissa Monastery). Nearby there are old cisterns covered by lime. The village is located on the north side of the island. There is a small port for boats next to it.

Heybeliada'nın köyünü, değirmenlerini ve üç manastırını gösteren 1780 tarihli F.N. Rolfssen haritası.

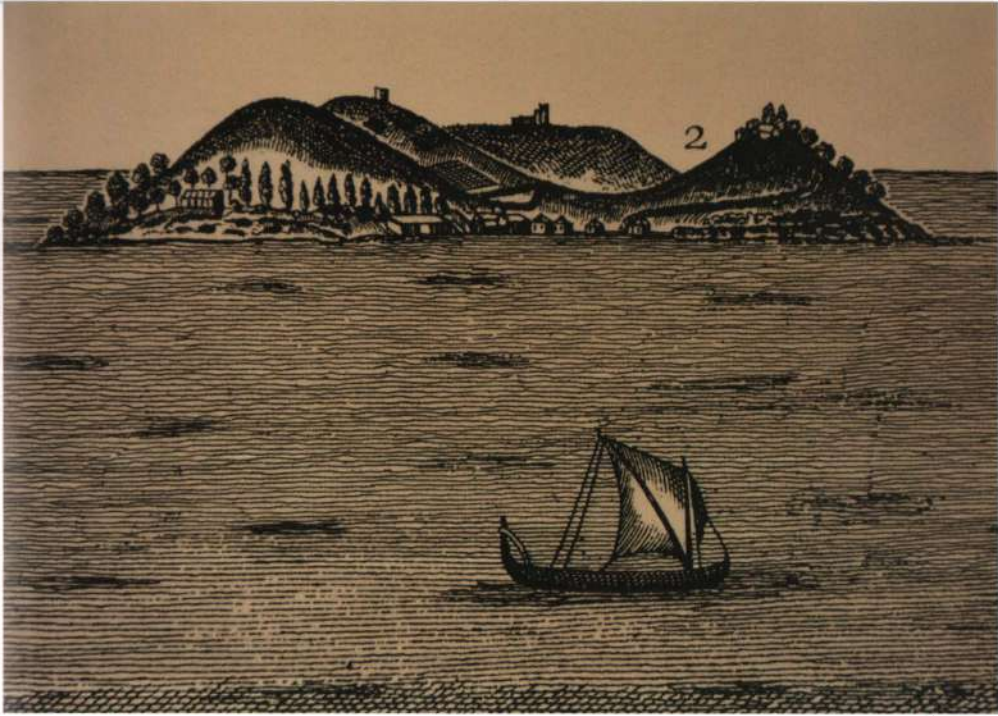
F.N. Rolfssen map, dated 1780, showing village, mills and three monasteries of Heybeliada

Evliya Çelebi, Deli İbrahim'in ilk padişahlığı sırasında (16. yy ortaları) seyahatlerine başladı. Yıllar süren gezisine çıkarken, bindiği gemi ilk olarak Heybeliada'ya uğradı. Çelebi Heybeli'yi şöyle anlatmaktadır. "Zevk ve neşe ile Heybeliada önüne vardık. Ada İstanbul'a 18 mil uzaktadır. Çevresi 9 mildir. Mamur ve bakımlıdır. Bir manastırı vardır. Yılda bir kere Rumlar kayıklarla gelerek ziyaret ederler. Ada halkının çoğu zengin Rum reisleridir. Ab-ı Hayat gibi suyu ve gönül açıcı bağları vardır. İdarecileri Bostancıbaşı ile bir Yeniçeri yasakçısıdır. Oradan kalkarak uygun bir zamanda, şimşek gibi çakarak 5.5 saatte Mudanya sahiline vararak demirledik."

Eremya Çelebi Kömürçüyan'a (1637-1695) göre "Dersaadet'in karşısında bulunan bu adaların çoğu güzel ve mamur yerler olup, seyirciler seyrana giderler. Adalar'ın bazılarında keşişler, ziyaretgahlar, kubbeler, tasvirli, bahçeli kiliseler ve manastırlar vardır. Bunların hepsi Rumlara aittir. Sahilde yanyana ya da karşı karşıya köyler vardır. Bu yerlerin sakinleri şaraba düşkün insanlardır." Kömürçüyan devam eder: "Adalar, Kızıl, Heybeli, Sivri, Kınalı ve Tavşan gibi hususi isimler taşırlar. Bostancıbaşı boğazın iki sahiliyle bütün adaları (...) Kartal ve Pendik'e kadar bütün

Evliya Çelebi started his journeys during the reign of the sultan known as Crazy Ibrahim (mid 16th century). As he set out by ship on his multi-year journey, Evliya Çelebi first stopped at Heybeliada and described it in this way: "We arrived at the shore of Heybeliada with joy and pleasure. The island's distance from Istanbul was 18 miles. It was flourishing and well maintained. A monastery was located on it. Once a year Rums came by boats to visit the monastery. Most of the inhabitants were rich Rums. The water was like the Elixir of Life and the vineyards were enticing. The administrators are "Bostancıbaşı" and "Yeniçeri yasakçısı." After leaving the island we arrived at the Mudanya shore in 5.5 hours with lightning speed."

According to Eremya Çelebi Kömürçüyan (1637-1695), "Most of these islands close to Dersaadet are flourishing and well-kept places where people go for sightseeing. In some of the islands there were monks, pilgrimage sites, churches and monasteries with gardens, icons and domes. All belonged to Rums. There are villages at the shore located side by side or opposite each other. The inhabitants like to drink wine." Kömürçüyan continued, "The islands have special names like Kızıl, Heybeli, Sivri, Kınalı,

Cosmo Comidas de Carbognano'un 1794 tarihli Heybeli gravü ü. Adanın Ümit (Aya Triada) ve Değirmen tepeleri arasında Burgazadası'nın üzerinde manastır kalıntısı olan tepesi görülmüyor.

Heybeli engraving by Cosimo Comidas de Carbognano, dated 1794. The hill of the island between Ümit (Aya Triada) and Değirmen hills and the hill of Burgazada where monastery ruins are seen

şehri dolaşır. Kendisi özel kayığıyla gezerek sahilleri mütemadiyen gözaltında bulundurur ve padişahın vekili sıfatıyla her yerde onun gibi hükmeder. Kavgı ve cinayetleri takip eder, (...) sarhoş bir halde gördüğü erkek ve kadınlara ve de nara atanlara rastlayınca, onları sahile çıkarır ve etmediğini bırakmaz. Bostancıbaşı'nın falakası yoktur, dövülenlerin bacaklarına değnek vurdurur..."

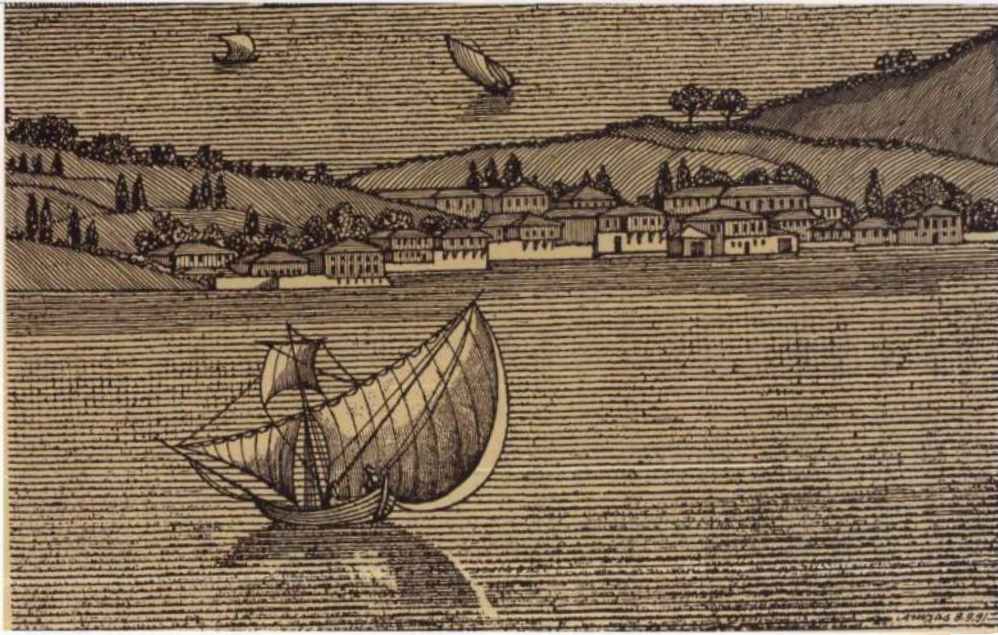
Olivier, 1790 yılında yayınlanmış Voyage Dans L'Empire Ottoman adlı seyahatnamesinde Heybeli'nin köyünden, manastırlarından, keşişlerinden bahsetmektedir.

"Türkler bu garip adamları, kendi hallerine bırakıp asla rahatsız etmezler. Chalkis, Prinkipo'ya göre daha küçük olup, köyü de daha mütevazidir. İskan yerinin hemen arkasındaki tepe, demir cevherini içerdiği izlenimini verir. Adanın güneydoğusunda çok eskiden işletilmiş olduğunu bildiğimiz bakır madenini gördük. Adanın Chalkis adının bundan geldiğini tahmin ediyoruz. Lakin, Aristoteles ve Stefanos Vizantios'un bahsetmiş oldukları altın madeninin mevcudiyetine dair hiç bir emareye rastlamadık."

Tavşan. The "Bostancıbaşı" follows both shores of the Bosphorus to all the islands... and to Kartal and Pendik. He went by his private boat to guard the shores and reigned in the places he went as representative of the Sultan. He solved problems, settled disputes and arrested murderers, (...) If he met drunk or rowdy men or women, he took them to the shore and did his worst. The "Bostancıbaşı" did not subject them to a bastinado, but used a rod to beat them on the legs."

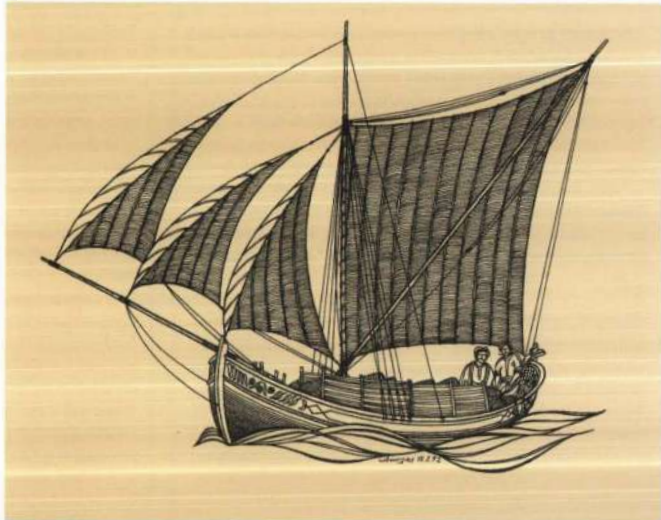
In his travel book "Voyage Dans L'Empire Ottoman," published in 1790, Olivier mentioned Heybeli's village, monastery and monks:

"The Turks left these poor people alone and did not disturb them. Compared to Prinkipo, Chalkis was smaller and the village people lived modestly. It seems that on the hill beyond the village there was iron ore. At the southeast part of the island we saw an old mine where copper ore was extracted many years ago. We thought that the island took its name from this ore. But we did not run across any trace of the gold mine mentioned by Aristotelle and Stefanos Vizantios.

Melling'in bir gravürüne göre 19. yy başlarındaki Heybeliada (Akıllas Millas çizimi)

Heybeliada, at the beginning of the 19th century, according to one of the engravings of Melling (drawing by Akıllas Millas)

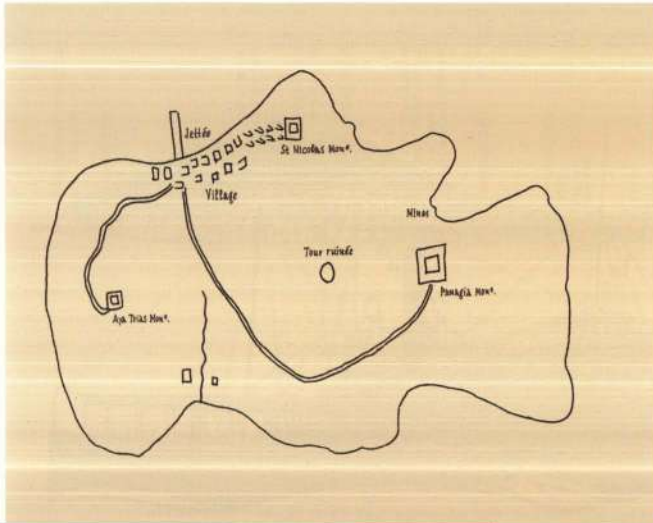
Sakoleva tipi yelkenleriyle çekirtmeler ağırlıklı Marmara'da kullanılır, zaman zaman Karadeniz'e kadar açıldığı olurdu.

Galliot with Sakoleva-type sails were used mostly in the Marmara and went to the Black Sea from time to time.

Heybeli'nin köyünü, Değirmen Tepesini ve Kamariotissa Manastır'ını gösteren Ferdinand Bauer'in suluboya tablosu (1787- 1788)

Water color painting by Ferdinand Bauer (1787- 1788) showing village, Değirmen Hill and Kamariotissa Monastery of Heybeli

Lafitte Clave'nın Seyahatnamesinde "İsle Kalky" kroksi: 27 Mayıs 1786.

"İsle Kalky" sketch in Travel Book of Lafitte Clave: 27 May 1786

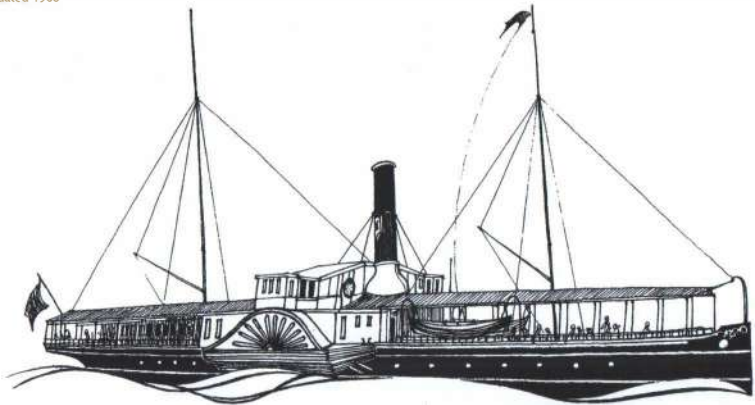

Necip'in 1906 tarihli kuş bakış haritasında Heybeli

Heybeli in bird's-eye map by Necip, dated 1906

1905 civarında Karakoy
Büyüka arasında sefer
yapan Şirket-i Hayriye va-
purlarından biri.
(19. yy sonları)

One of the boats of Şirket-i
Hayriye sailing between
Karakoy and Büyüka
around 1905.

1877 yılında ada önlerinde demirleyen İngiliz armadası (The Illustrated London News)

British Armada anchored at Büyükada in 1877 (The Illustrated London News)

C. Strahlheim'in "Die Wundermappe...Türkei" kitabından, 1837 tarihli Heybeli gravürü

Heybeli engraving dated 1837, from "Die Wundermappe...Türkei" book by C. Strahlheim

Aya Nikola Kilisesi'nin batı duvarında bulunan Hellenistik kabartma. 1857 yılında kilise inşaatı sırasında, eski kilisenin temelleri kazılırken ortaya çıkmıştır.

Hellenistic relief on the western wall of Aya Nikola Church. It was discovered during construction of the church in 1857, while digging foundations of the old church.

2006 yılında Aya Nikola Kilisesi'nin önündeki doğalgaz kazılan sırasında bulunan sütun başlığı

Aya Nikola in 2006
Capital found during excavations for natural gas pipes in front of the church.

Bizans döneminde ada sahiline, hemen hemen deniz kenarında inşa edilmiş olan tarihi Aya Nikola Kilisesi, Lonca'nın merkezinde yükselmekteydi. Doğalgaz çalışmaları esnasında ortaya çıkan iki sütun başlığı ile sütunlar, bunu ispat etmektedir. Ada nüfusunun artmasıyla 1857'de Adalıların bağışlarıyla tarihi kilise yıktırılarak, "muhteşem bir şekilde" baştan inşa edildi. Paris'ten getirilen ve kubbenin orta yerinde asılan kıymetli avizenin 250 Osmanlı altınına mal olduğu bilinmektedir. Çanı Moskova'dan getirilmiştir. Söylendiğine göre, Osmanlıların müsaadesiyle Dersaadet'de inşa edilen ilk kubbeli kilisedir. Mimarı, Saray kalfası Hacı Stefanî Gaitanakis'tir. 1894 depreminde hasargören ve yüksek çan kulesi yıkılan yeni kilise, Konstantin İliasko'nun mali yardımı ile onarılmıştır. Bu son onarım esnasında esas kubbenin etrafındaki dört kubbecik örtülerek kiremitle kaplanmıştır.

In the Byzantine era, Aya Nikola church was constructed near the shore and rose up in the midst of the guild. Two capitals and columns found during natural gas excavations confirmed this. Because of the increase in island population, the old church was demolished and a magnificent new one was constructed in 1857 with residents' donations. The valuable chandelier brought from Paris and hanging from the center of the dome was worth 250 Ottoman gold coins. The bell was brought from Moscow. It is said that this was the first domed church constructed at Dersaadet with the permission of the Ottoman Empire. The architect was palace architect Hacı Stefanî Kaydanakis. The new church was affected by the 1894 earthquake and the high bell tower collapsed. With Konstantin İliasko's financial aid, the tower was restored. In this last restoration the small domes around the main dome were covered with tiles.

Aya Nikola Kilisesi orta nefi

Central nave of Aya Nikola Church

Aya Nikola Kilisesi, İsa Pantokrator ikonası, 16. yy

Aya Nikola Church, Christ Pantokrator icon 16th century

Heybelilerin koruyucu azizleri Aya Nikola'nın ikonası.

Icon of Aya Nikola, patron saint of Heybeli

Kiřisenin 1852 tarihli dörde bölünmüş mührü.

Seal of church, dated 1852 and divided into 4.

Her yıl Paskalyanın üçüncü günü ikonalar ve labarumlarla gerçekleşen dinsel geçit töreni, Platanakia meydanı, 1914.

Religious parade presented every year with icons and laborums on the third day of Easter. *Platanakia* Square 1914.

Geçit törenine iştirak eden Adalllar Rue Panaghia (Refah Şehitleri Caddesi) üzerinde, (1920)

Islandiriz participating in the parade on Panaghiia Street (Refah Şehitleri Caddesi) (1920)

Geleneksel geit treni sırasında Deniz Harp Okulu'nun giriş kapısı önünde Adalıların "dua'sı". (1914).

Islanders praying in front of the entrance door of the Naval Academy, during traditional parade (1914).

Dini geçit törenine katılan kortej Basko Evi ile okulun arasında. (1920)

Cortege participating in religious parade between Basko House and the school. (1920)

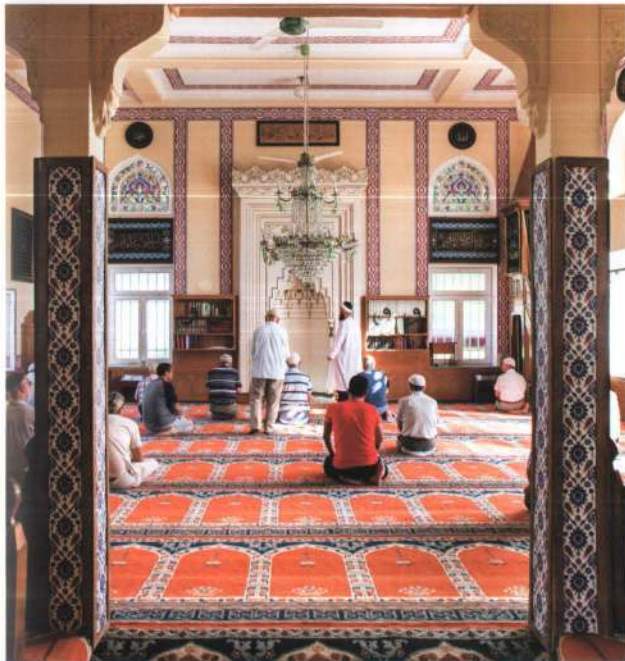
1935 yılında tamamlanıp açılan Heybeliada Camisi, Vakıflar tarafından Sirkeci'de Yeni Postane'nin karşısındaki Abdülkadir Efendi Camisi (Meydancık Camisi) hayratı olarak yaptırılmıştır. Küçük, kiremit çatılı, geniş saçaklı, betonarme bir binadır.

Heybeliada Mosque, which was completed and opened in 1935, was built by the Foundations Department as a charity for the Abdülkadir Efendi Mosque (Meydancık Mosque), which is in Sirkeci across from the New Post Office. It is a small, concrete building with a tile roof and wide cornices.

Caminin içinden ve dışından görüntüler. (Fotoğraf: Damla Yılmaz, 2013)

Photos from inside and outside of the mosque. (Damla Yılmaz, 2013)

Sinagogan görünürler. (Fotoğraf, İzzet Kehribar, 2010)

Photos from the Beth Yaakov Synagogue. (İzzet Kehribar, 2013)

Heybeliada'da yazlığa gelen Yahudi ailelerinin çoğalması üzerine ibadet edebilmeleri için 1952'de bir sinagog yapılmasına girişildi. Aynı yıl tamamlanan ve Bet Yaakov adı verilen sinagog dikdörtgen planlı kâğır bir binadır. Tevrat dolabı ve okuma kürsüsü (bima) dikdörtgenin dar kenarlarından birinin ortasına yerleştirilmiştir. Kadınlar bölümü (azara) üst katta, bir galeri biçimindedir.

As the number of Jewish families coming to Heybeliada to spend their summers increased, the construction of a synagogue was initiated in 1952 so that they could worship. The Beth Yaakov Synagogue, which was completed the same year is a stone building, which has a rectangular plan.

The Torah ark and the bimah are placed in the middle of one of the narrow sides of the rectangle. Women's section (azarah) is located on the upper floor like a gallery.

Aya Nikola Kilisesi başpapazı Vasil Pandela'nın cenaze alayı mezarlık yolunda (1924)

Funeral procession of Vasil Pandela, head priest of Aya Nikola Church, on the cemetery road. (1924)

Aya Yorgi Uçurum manastırı başkeşişi Varlaam'ın cenazesi (1937)

Funeral of Varlaam, head monk of Aya Yorgi Cliff Monastery (1937)

İSKELE VE LONCA
ÇEVRESİ
QUAY, LONCA
SURROUNDINGS

İSKELE VE LONCA ÇEVRESİ QUAY, LONCA AND SURROUNDINGS

1. VAPUR İSKELESİ
2. MEYDANI BAĞIYI ÇARHANE
3. TÜRK MAHALLESİ
4. AHŞAP ARABETLER (SEYİLE EVLER)
5. AYA YAVUZ (UÇURUM) MANASTIRI

6. DEBARCADERE GAZINOSU
7. HOTEL DE PARI S (GÜZGULAS)
8. HALIÇULU YALILIĞI
9. LONCA
10. THOMADIS ECZANESİ

11. İFESTİDİS KÖŞÜ
12. LİVADARİA MAHALLESİ
13. PA PAHALI İLE
14. DE SİBİTİN TEPE (SUTALDULU)
15. TAPSOCAKLARI TEPE

1927 SEMBOLİNDE HEYBELİNİN MANTARASI. RIHTIN ÇALIŞMALARI HENÜZ TAMAMLANMAMIŞTIR.

ARIZAS 97-10/1905

Adanın eski iskelesi "çek" olarak bilinen Aya Nikola Kilisesi iskelesidir. Pazar kayıklarının yük alıp boşaldığı ve kantarın bulunduğu yer eski Papakalos Gazinosu ile Moshaki ya da Çakona Kahvehanesi arasındadır. Burası Loncanın esas merkezidir. Adaya mal ekseriyetle Kartal, Maltepe ve Pendik'ten ya da Bitinya'nın başka köylerinden getirilmekteydi. Yandan çarklı buharlı gemiler seferleri başlamadan önce, meşhur Volios'un yolcu taşıyan beş çiftelleri de buraya yanaşmaktaydı. Bunlar Tophane ile Adalar arasında günde iki kez muntazam seferler yaparlardı.

Molos olarak bilinen tarihi mendirek, kocaman kayalarıyla öğleden sonraları karşıdan gelen şiddetli poyrazın hızını keserdi. Büyük lodos fırtınalarının dalgaları buralara kadar erişmez, liman ancak doğu rüzgarlarına açık kalırdı.

Kilise iskelesi Rum cemaatinin mulkiyetindeydi. Dar ve ahşap olup, başında kulübecikler vardı. Sağında tartı yeri, bitişiğinde de şarap ve balıkthane gümrüğü bulunmaktaydı. Bu iskele ve mendirek, Debarcadere inşaatından (kıyı dolgusu) sonra ortadan kalkmıştır. Yeni iskele 1846'da, buharlı gemilerin seferlerine başlamalarıyla inşa edilmiştir. Ahşap olan eski iskele-den ayırdetmek için, taş iskele adı verilmişti.

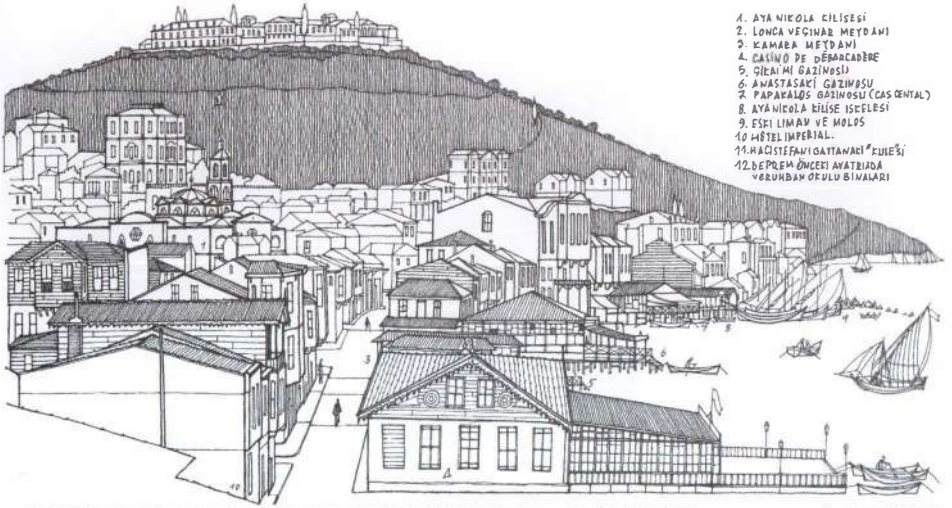
Lonca Meydanı Yalı Caddesi üzerinde, Aya Nikola Kilisesi (1) bitişiğindeydi. Adanın esas ticari alanıydı. Yukarıdaki çizimde en

The old pier of the island was Aya Nikola Church Pier, known as 'çek'. It was between the old Papakalos Casino, where market boats used to load and unload and where the scales were located, and Moshaki or Çakona Coffee House. This place was the main center of the guild. Goods were brought to the island from Kartal, Maltepe, Pendik or other villages of Bithinia. Before paddle steam boat services started, Volios' famous passenger boats (caiques with five pairs of rowers) docked there. There were regular boat services between Tophane and the Islands twice a day.

The historical breakwater known as Molos, with its huge rocks, slowed the strong afternoon northeast wind. Large waves from strong southwest "Lodos" windstorms could not reach that far; the port was exposed only to the eastern wind.

The church pier was the property of the Greek Community. It was narrow, wooden and had huts in the front. There was a weighing station on the right, and wine and fish customs house adjacent to it. This pier and breakwater were demolished after landfill for construction. A new pier was built in 1846 when steamboat services began. It was called the 'stone pier' in order to tell it apart from the old wooden pier.

Lonca ("Guild") Square was on Yalı Street, next to Aya Nikola

HEYBELİ 1899, SAHİL VE LİMAN DOLDURULMAMIS EYVEL LONCA CADDESİ İLE ÇIVARINDAKİ SAHİL GAZİNOLARI VE KAHVEHANELER.

Heybeli 1899

solda Aristidis'in gazinosunu görmekteyiz.(4) Yazlıklar tarafın-
dan Casino de Debarcadere olarak bilinmekteydi. Adını taş iske-
lenin yanında bulunmasından almıştı. Gazinonun açılması
1850'lere rastlar. Camekanlı ahşap salonunda, piyano re-
fakatinde ilk sessiz filmler gösterildi. Aynı zamanda Atina'dan
gelen tiyatrolar Beyoğlu'ndan sonra adaya gelir ve burada tem-
siller verirdi. Bunun tam karşısında iki katlı taş bina Fotios
Makras'ın Emperyal Otel'i idi. (10) Bugün yerinde iskelenin
karşısındaki küçük park ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın büstü bu-
lunmaktadır. Yalı Caddesi'nin devamında Kamara (Kemer) Mey-
danı bulunmaktaydı. Bu meydana Madeleni'nin iki ahşap evi
yükselmekteydi. Bunlardan büyüğü bugünkü Deniz Yolu olarak
bilinen sokağın başındaydı. Bunun arkasındaki saha,
Musuro'sun köşküne kadar Madeleni'nin şadırvanlı ve çardaklı
bahçeleriydi. Sıra Anastasaki'nin gazinosu var. (6) Adanın en
aristokratik gazinosu olarak bilinir. Ancak en namli gazino
sıradaki Papakalos Gazinosu'ydü(7). Tam Lonca meydanındaydı
ve eski kilise iskelesine (8) bakardı. Kayık iskelesi olarak bilinen
bu ahşap iskele, adayı ziyaret eden seyyahların bahsettiği
iskeledir. Beş çifte ve altı çifte pazar kayıkları, 1850'lere kadar To-
phane'den sefer yapardı. Molos(9), mendirek, limanı kuvvetli
kuzey rüzgarlarından korumaktaydı. Yukarıdaki çizimde,
Hacıstefani Gaitanakis'in kule evi (11) ve en tepede Ruhban
Mektebi'nin barındıran Aya Triada Manastırı'nın 1894 depre-
minden önceki binaları görülmektedir.

Church (1). It was the main trade center of the island. We see
Aristidis's Casino on the left of the above drawing (4). Summer
residents and visitors called it Casino de Debarcadere since it
was next to the stone pier. The Casino opened in the 1850s. The
first silent movies, accompanied by piano, were shown in the
wooden salon with large windows. Theatrical companies from
Greece also came to the islands and performed stage plays
there after performing in Beyoğlu. The two-storey stone build-
ing just across from the Casino was the Emperyal Hotel of Fo-
tios Makras (10). Today, there is a small park by the pier with a
bust of author Hüseyin Rahmi Gürpınar. Farther on Yalı Street was
Kamara Square. Two wooden houses of Madeleni were in this
square. The larger one was at the beginning of Deniz Yolu (as the
street is called today). The area behind that up to Musuros Man-
sion was Madeleni's garden with amazing fountains and pergolas.
Next was Anastasaki's Casino (6), considered the most aristocratic
casino of the island. But the most famous was Papakalos Casino (7)
at Lonca Square by the old church pier (8). This wooden pier
known as Caique Pier was the one mentioned by travelers who had
visited the islands. Market caiques with five or six pairs of rowers
carried passengers from Tophane until the 1850's. Molos (9) break-
water protected the port from strong north winds. The Tower
House of Hacıstefani Gaitanakis(11) and at the top, the buildings of
Aya Triada Monastery including Halki Seminary before the 1894
earthquake, are shown in the drawing above.

Constantinople. Iles des Princes, Prinkipo.

نیوک آیلده اسکله منظره سی

20. yy başlarında Heybeli'nin vapur iskelesi

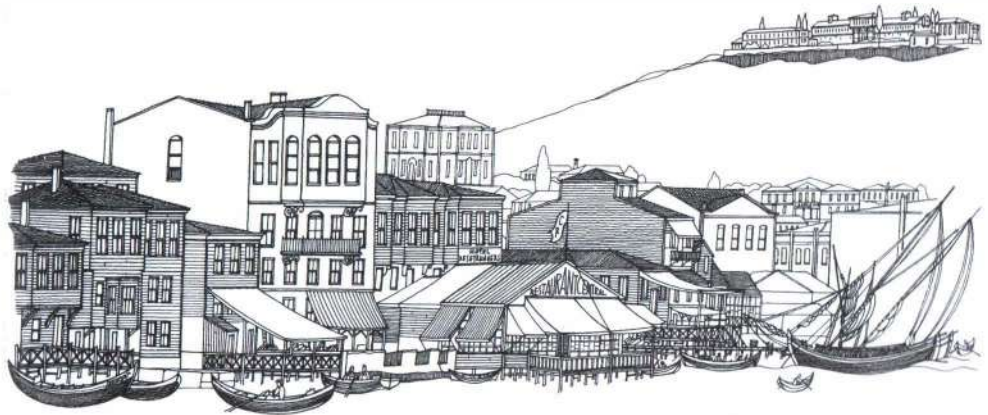
Solda Aya Nikola Kilisesi, deniz kenarında Hotel Grand Bretagne, uzaklarda Hacı Stefani'nin kule evi ve en sağda tepede Aya Triada Manastırı'nın depremden sonraki binaları

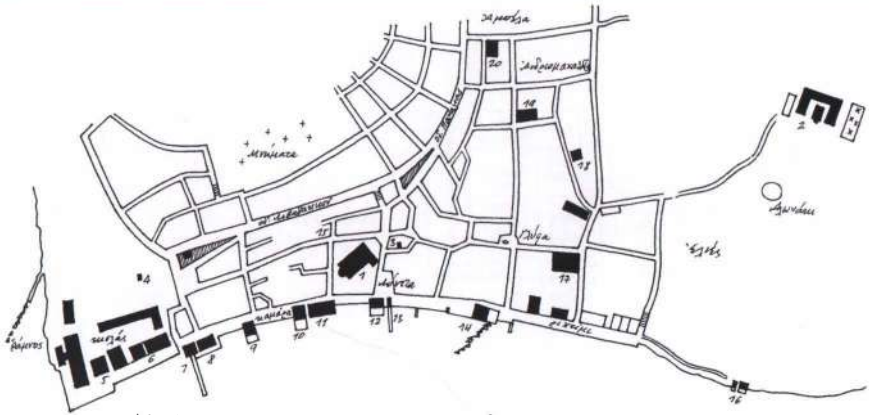
Heybeli Quay at the beginning of the 20th Century

Aya Nikola Church on the left, Hotel Grand Bretagne at the seaside, tower house of Hacı Stefani in the distance, buildings of Aya Triada Monastery after earthquake on the far right hill.

HEYBELİADA-HALKI 1900. SOLDA ANASTASAKI OAZİNDÖSÜ, ORTADA HOROZLU'NUN 'GRANDE BRETAGNE' OTELİ.

1. AYA NİKOLA CEMAAT KİLİSESİ
2. AYA TRIADA MANASTIRI
3. AYA PARASKEVI AYAZMASI
4. AYA NİKİTA AYAZMASI
5. MEKTEP-İ BAHRIYE ŞAHANE VE ÇAMI

6. KASR-İ HÜMAYUN
7. VAPUR İSKELESİ
8. DEBARCADERE GAZİNO SU
9. ÇİÇAKLI GAZİNO SU
10. ANASTASAKI GAZİNO SU

11. HÔTEL GRANDE BRÉTAGNE
12. PAPAKALOS GAZİNO SU
13. KİLİSE KAYIK İSKELESİ
14. ESKİ LİMAN VE HENDİREK
15. GALENCADIKI MAHALLESİ

16. SALHANIS
17. RUM CEMAAT OKULU
18. HACI STEFANI GAITANAKI "CULE" Sİ
19. TARİHİ HAN - "HANAKI"
20. HÔTEL BRISTOL

19. yy sonlarında, sahilin doldurulmasından önce Heybeli merkez mahallelerini gösteren kroki (A.M. çizimi)

At the end of the 19th century, sketch showing central districts of Heybeli before landfill ing of the seaside (A.M. drawing)

Aya Nikola Kilisesi meydanı, Lonca Caddesi, Berberoğlu Sokağı ve bugünkü adıyla Belediye sokağı arasındaki ada, 12 Eylül 1925'de vuku bulan büyük bir yangın sonucunda tamamen yandı. Yangın Rum cemaatinin aşevinden yandaki Bamyacının taverinasına sıçradı ve kısa zamanda rüzgarın ve etkisiyle büyüdü. Çarşamba gece yarısından sonra başlayan yangın, Loncanın sol yanını bütünüyle yok etti. Köşedeki Karpenisytosis bakkaliesi de ateş alınca, Lonca Meydanı'ndaki asırlık çınar ağacı da küle döndü. Yangın, Livadakya Caddesinde (şimdiki Lozan Şehitleri), tulumbacılar ve Bahriyelilerin çabasıyla durdu- labilecekti.

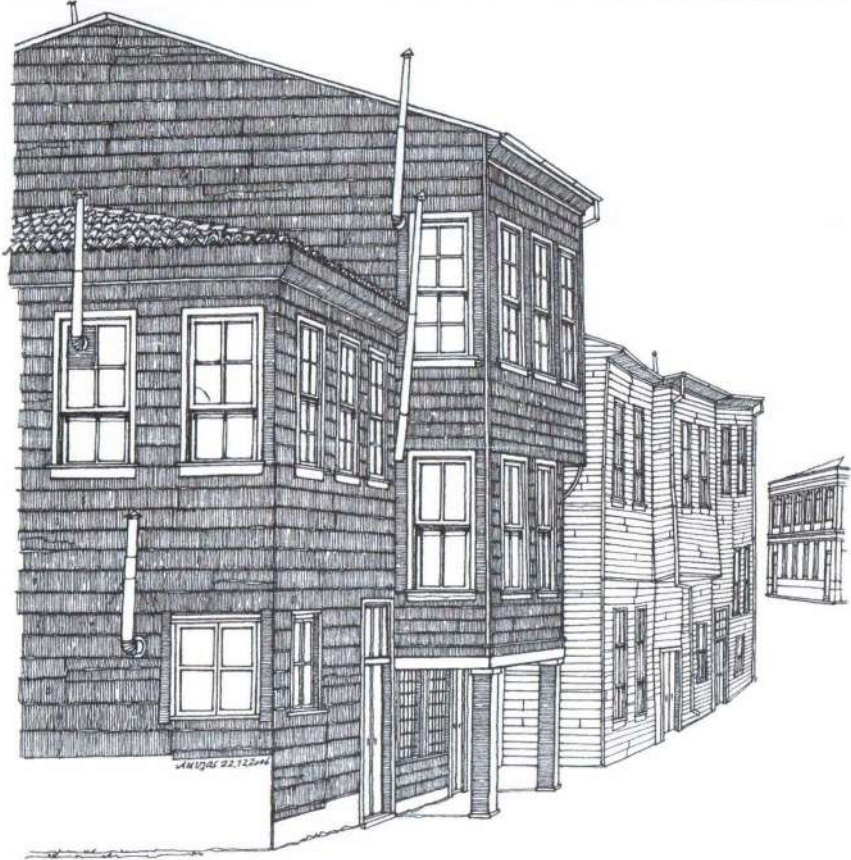
Yangından eski Berberoğlu Sokağı'nın (şimdiki Ulugbey Sokağı) solundaki aşıp evlerden Grigorasko, Yosifidis, Kargas ve Epi- vatinos evleri kurtulacaktı. Bugün bunlar adanın en eski evleri olarak bilinmektedir.

A big fire on 12 September 1925 completely burned the area between Aya Nikola Church Square, Lonca Street, Berberoğlu Road and Municipality Road (current name). Fire spread from the Greek Community soup kitchen to the adjacent tavern of Bamyacı and grew very quickly due to the wind. The fire started after midnight on Wednesday and wiped out the left side of the Guild. After the fire reached Karpenisytosis grocery on the corner, a 100-year-old plane tree at Lonca Square also burned down. The fire was stopped by the efforts of firefighters and sailors at Livadakya Street (now Lozan Şehitleri).

Wooden Grigorasko, Yosifidis, Kargas and Epivatinos houses on the left side of old Berberoğlu Street (now Ulugbey Street) were saved from the fire. These are the oldest houses on the island.

1894 DEPREMİNDEN EVVEL MEYBELİ MANZARASI, SAHİDE BÜYÜK GAZİNOLAR, AYANIKÖLA VE KİLİSE İŞKELESİ İLE ESKİ LİMAN, TEPEDE AYATRIADA MANASTIRI.

ESKİ BERBEROĞLU SOKAĞINDA (SOLDAN) KARGA, YOSİFİDİS-SİMÖ, EPİVATİNOS VE MARGARO EVLERİ. DIŞTE RUM RÖVLÜ BİNASI

Kargopolos fotoğrafında Büyükada'dan Heybeli manzarası (1870)
 Solda Dağırmen Tepesi'nde (şimdiki Bayrak Tepe) eski Kamariotissa Manastırı'nın
 değirmen kalıntısı, sağda ise bugün Ümit Tepesi olarak bilinen tepede Aya Triada
 Manastırı'nın depremden önceki binaları görülmektedir.

View of Heybeli from Büyükada at Kargopolos photo (1870)
 (Ruins of the mill) of Kamariotissa Monastery at Dağırmen Hill, on the left, buildings of
 Aya Triada Monastery before earthquake on the hill known as Ümit Hill, on the right.

Petraki Raptopolos Yalı Köşkü'nün
 bahçe giriş kapısında monogram

Monogram on the entrance door of
 the garden of Petra Raptopolos's sea-
 side villa.

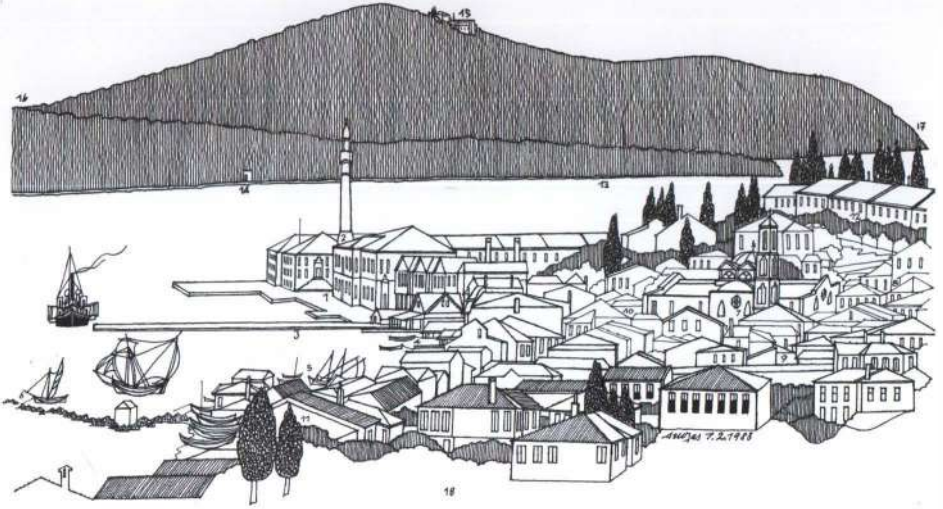
■Epremeden evvel Heybeli manzarası. Ortada kayak iskelesi, sağda mendirek, arkasında yalı köşkleri ve tepede Aya Triada Manastırı

Heybeli view before 1894 earthquake. Market caique pier at the middle, breakwater and seaside mansions at the right and Aya Triade Monestery at the top of the hill.

Avukat Yeorgi Apostolidis Köşkü'nün giriş kapısı üzerindeki 1862 tarihli demir parlaklık

Iron fence dated 1862 on the entrance door of Attorney Yeorgi Apostolidis villa.

1. MEKTEB-İ BAHRİYE
2. KADIASKER ABDÜLKADİR EFENDİ CAMİİ
3. VAPUR İSKELESİ
4. ŞAHİL GAZİMLARI
5. ESKİ LİMAN VE KİLİSE İSKELESİ
6. ESKİ DALGA KIZAN VE QİNTIN (MOLOS)

7. AYA NİKOLA KİLİSESİ
8. GALENCADİKA MAHALLESİ
9. GLİFA KUYU MAHALLESİ
10. LONCA ÇARŞI
11. RUMOFULU
12. BAHRİYE AHSAPREYİ İK EVLERİ

13. BÜYÜKDAALIN DİL
14. AITINDİLDE AYA KONSTANTIN AYAZMAŞI
15. AYA YORGI KUDUNAS MANASTIRI
16. Dİ AŞK EİOS LUNAR PARK
17. PALİAMBELÖ VİRANİ BAĞ
18. AYATRIADA ZETTİNLİĞİ

Uzaklarda Büyüka'danın Dil Burnu, dağın en tepesinde de Aya Yorgi Kudunas Manastırı inziva odaları görülmektedir. Heybeli'nin Büyüka'da karşısındaki ucunda Karakabeyzade Skarlatos'un yalısının yerine yapılan Bahriye Mektebi'nin binaları (1) vardır. Daha sonra yıkılacak olan Kadiasker Abdülkadir Efendi Camii (2) ve Hünkarı Kasrı bu yapılar arasındadır. Sonra sırasıyla, yandan çarklı vapurların taş iskelesi (3) Aya Nikola Kilisesi'nin bütün köye (hora) hakim çan kulesi (1894 depreminde yıkılmıştır) (7) yer alır. Devamında Lonca Meydanı (10) ve arkasında Horanın iki tarihi mahallesi (Glifa - Kuyu ve Galencadika Mahalleleri) uzanmaktadır. 1849'da inşa edilen Heybeli'nin eski Rum okulu (11) deprem sonucunda yerle bir olmuş, depremden hemen sonraki yıllarda Heybelilerin büyük velinimet Konstantin İliaskos tarafından bugünkü haliyle baştan inşa edilmiştir.

Dil Burnu on Büyüka'da in the distance, Aya Yorgi Kudunas Monastery Cells on the top of the mountain can be seen. There were Naval School buildings (1) constructed on the site of Karakabeyzade Skarlatos mansion at the edge of Heybeli across from Büyüka'da. Kadiasker Abdülkadir Efendi Mosque (2) and a Sultan's Pavillion, torn down later, were among these buildings. The stone pier for paddle-steamers (3) and the bell tower (ruined in 1894 earthquake) of Aya-Nikola Cells Church (7), seen from everywhere in the village (Hora). Lonca Square (10) and two historical districts of Hora (Glifa-Kuyu and Galencadika Districts). The old Greek school on Heybeli (11), built in 1849, collapsed in the earthquake, and a few years later, was rebuilt by Konstantin İliaskos, a great benefactor of the Heybeli people.

Saray fotoğrafçısı Vasilaki Kargopulos'un Heybeli köyünün Ümit Tepesindeki zeytinlikten çekilmiş 1875 yılına ait fotoğrafı. Solda, deniz kenarındaki Lemni otelinin çatısı, hemen arkasında eski mendirek ve liman, sahilin öbür ucunda taş vapur iskelesi ve Bahriye binaları ile beylik evler. Ioannikios Karacas'ın patrikliği sırasında dikmiş olduğu sıraselvilere, yol boyunca Aya Yorgi Uçurum Manastırı'na doğru tırmanmakta. Bunların bir kısmı Sotirios Papayanis'in geçici belediye başkanlığı zamanında (1887), kalanları ise Deniz Harp Okulu kumandanlarından Tayyar Paşa tarafından kesilecekti. Köyün merkez mahalleleri ile 1894 depreminde yıkılan Aya Nikola Kilisesi'nin çan kulesi Lonca'nın ortasında görülmekte. Uzaklarda da, Büyüka'da'nın 202 metre yükseklikteki Aya Yorgi Tepesi.

A photo in 1875, taken by Vasilaki Kargopulos, palace photographer, from an olive grove on Ümit Hill. On the left, the roof of Lemni Hotel, on the seaside, old breakwater and the port, just behind it, stone boat quay, Navy Buildings and Beylik houses were on the other side of the coast. Cypresses planted by Ioannikios Karacas during his Patriarchate climb towards Aya Yorgi Cliff Monastery along the road. Some of those trees were cut down during the temporary mayorship of Sotirios Papayanis (1887) and the rest were cut down by Tayyar Pasha, one of the commandants of the Navas Academy. Central districts of the village and the bell tower of Aya Nikola Church, destroyed in the 1894 earthquake, can be seen in the center of Lonca. Aya Yorgi Hill, 202 meters, of Büyüka'da in the distance.

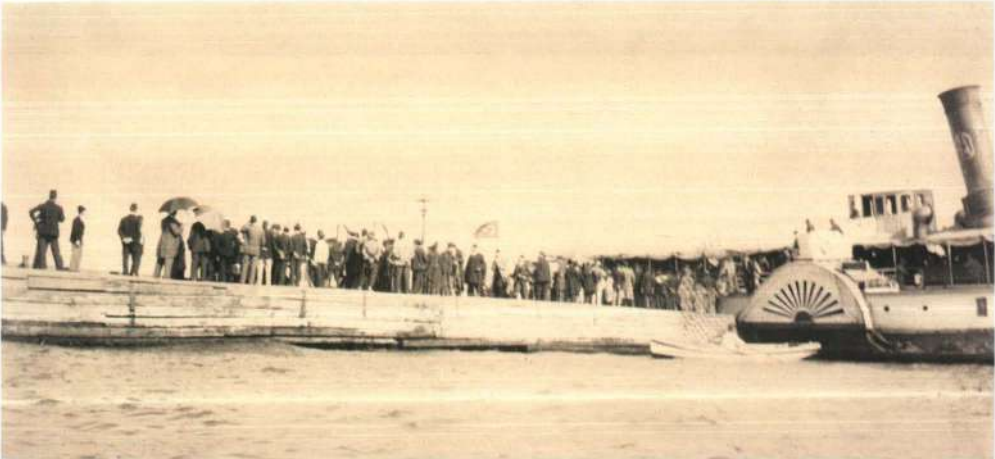

Vapur işkelesinin Zariif's arşivinden alınmış fotoğrafı (1890)
Kışlanın taş binaları, Kadıasker Abdülkadir Efendi Camii ve sağda Hünkar Kasrı'nın ahşap binası kısmen görülmekte.

A photo of the ferry quay, taken from Zariif's archive (1890)
Stone buildings of barracks, Kadıasker Abdülkadir Efendi Mosque and the wooden building of the Sultan's Pavillon on the right are seen partially.

Günübirlik ziyaretçi kalabalığının vapura binışı

Day visitors, boarding the ferry

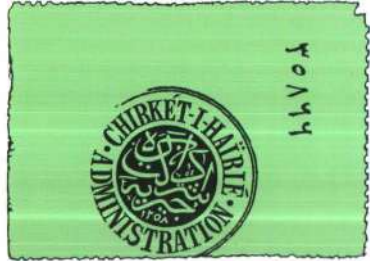

1900'teki resimde, Heybeli iskelesinin üzerinde ziyaretçi kalabalığı. Solda ahşap Hünkâr Kasrı ve kışla, sağda ise ilk sinemanın gösterildiği Casino Debarcadere'nin camekanlı tiyatro salonu.

Şirket-i Hayriye vapurlarının bileti (1900'ler)

Ticket of Şirket-i Hayriye ferries (1900s)

Picture from 1900s, visitors on the Heybeli quay. Wooden Sultan's Pavillion and barracks, on the left, theatre salon of Casino Debarcadere with huge windows where first movie was shown.

Constantinople. École de Marine Halki.

فکیده الی اطله حریبه و بحریه مکتبی

1900'lü yılların bir kartpostalında Bahriye okulu binaları ile Kadasker Abdülkadir Efendi Camii

Naval School Buildings and Kadasker Abdülkadir Efendi Mosque on a postcard from the 1900s

Kaptan-ı Derya Cezayirli Gazi Hasan Paşa tarafından, Haliç'de Kasımpaşa'da Tersane-i Amire'nin Darağacı semtinde yaptırılmaya başlanan Mekteb-i Bahriye'nin yanısıra 1773'de Heybeliada'nın sahilinde saray doktoru Karacabeyzade Skarlatos Karacas'ın görkemli yalısı kamulaştırılarak kışlaya çevriliyor ve sonraları III. Selim zamanında da Levend Kışlası haline getiriliyor. (1800) Yalı köşkünün önünde bir limancık,engin bahçesinde suyu hiç kesilmeyen bir ayazma, Aya Nikita Ayazması bulunmaktaydı. 1824'de Mekteb-i Bahriye'nin bir bölümü "Mühendishane-i Bahriye" adıyla Kasımpaşa'dan Heybeliada'ya nakledildi. Kışla ve mektep binası bitişiğinde, padişah için bir Hünkar Kasrı, ve bu ahşap kasrın yanında da Kadasker Abdülkadir Efendi Camii ve hamam inşa edildi. Okul öğretmenlerinin adaya yerleşmesiyle, adanın doğu kesiminde, kışlanın arkasında ve Aya Yorgi Uçurum Manastırı yönünde, ilk Türk yerleşimi oluşmaya başladı. (Selvili Yol'un etrafında.) Bugün Gemicî Kaynağı adını taşıyan bu yolun yanında bahriyelilerin yerleşmiş olduğu "beylik" evler vardı. Mahallenin adı Beylik Mahallesi olarak bilinmekteydi.

In 1773, in addition to the Naval Academy being constructed by Chief Admiral Algerian Gazi Hasan Paşa in Kasımpaşa's Darağacı district on the Golden Horn, the gorgeous Heybeliada waterside residence of palace doctor Karacabeyzade Skarlatos Karacas was converted to barracks by expropriation and later became Levend Barracks during the reign of Selim III (1800). There was a small port in front of the waterside residence, and the spacious garden contained the Aya Nikita sacred spring, with its continuous supply of water. The naval engineering section of the Naval Academy was transferred in 1824 from Kasımpaşa to Heybeliada. Adjacent to the barracks and school buildings, a Sultan's pavilion and next to it, Kadasker Abdülkadir Efendi mosque and Turkish baths were built.

The school's faculty settled on the island and around the same time, the first Turkish settlement began to establish itself on the eastern side of the island on the way to Aya Yorgi Uçurum Monastery (around Selvili Road). There were 'beylik' houses and naval residences on this road, now called Gemicî Kaynağı. It was known as the Beylik District.

19. yy sonlarındaki bir kartpostalda Bahriye Mektebi binaları ve Lonca. Sağda tepede Aya Triada Manastırı'nın 1894 depreminden önceki yapıları
Kasr-ı Hümayun. Hünkar Kasrı'nın merkez giriş kapısı (altta)

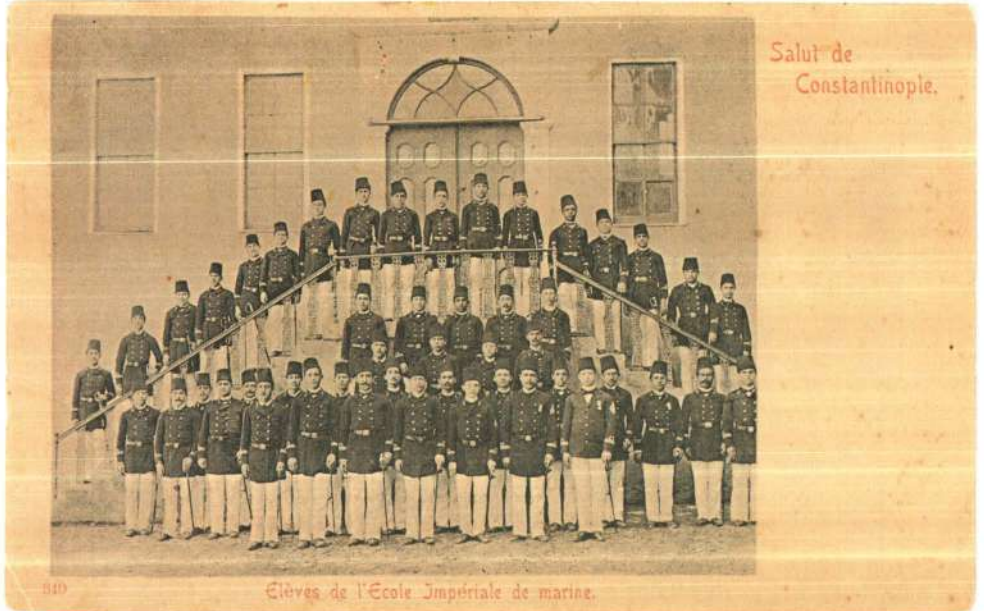
Naval School Buildings and Lonca on a postcard from the late 19th century. On the right, buildings of Aya Triada Monastery before the 1894 earthquake, on the hill
the Sultan's Pavilion. Central entrance door of Sultan's Pavilion (below)

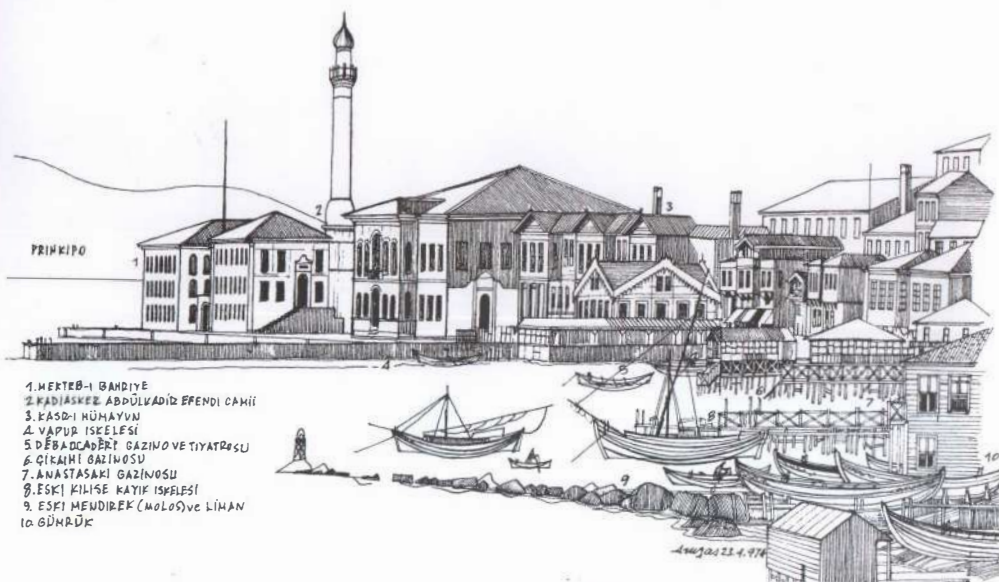

1890'lı yılların bir kartpostalında Bahriye talebelerinin cami girişinde çekilmiş fotoğrafı. (altta)

A photo from a postcard in the 1890s. Naval students at the entrance of the mosque. (below)

1890 tarihli bir kartpostalda Bahriye Mektebi talebeleri okulun görkemli giriş kapısında. (altta)

Naval School students at the magnificent door of the school on a postcard dated 1890 (below)

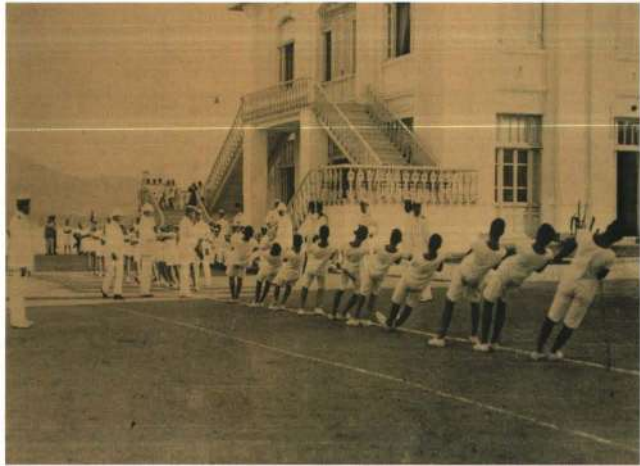
Les Elèves de l'Ecole impériale de la marine devant
la Grande Porte d'Entrée de la Caserne à Halki.

Salut de Constantinople.

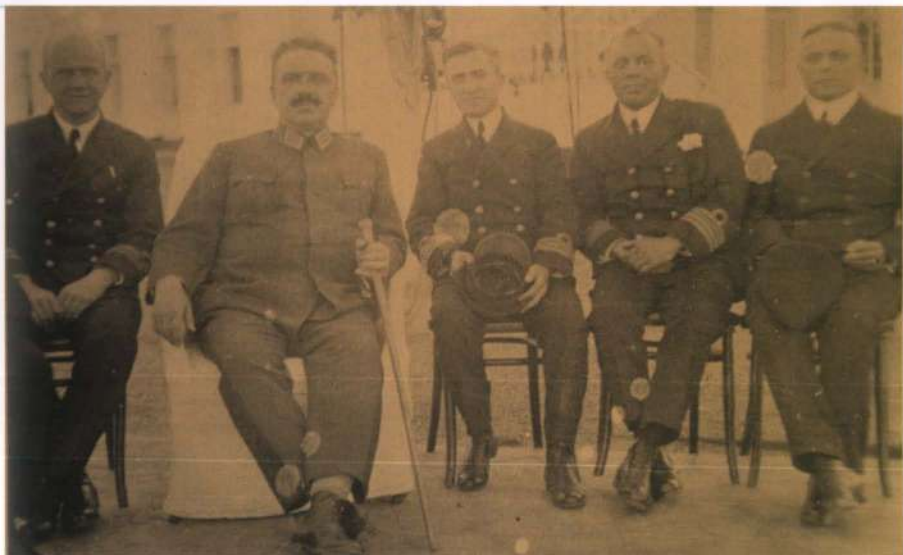
Bahriye Okulu öğretmenlerinden bir grup. 1937.

A group of Naval School teachers. 1937

Okulda halat çekme yarışı. 1920'li yıllar.

Tug of war at school 1920s

Mareşal Fevzi Çakmak, Bahriye Mektebi'nde. 1928.

Marshall Fevzi Çakmak at Naval School, 1928

Çam limanındaki gazinoda Bahriye subaylarından bir grup. 1904.

A group of Navy Officers at the Çamlımazı casino. 1904

İLİASKO YALI KÖŞKÜ İLİASKO SEASIDE VILLA

Eskiden Kırkorağa Pişmişoğlu'na ait, haremlik ve selamlık olarak inşa edilmiş
Konstantin İliaskos yalı konağının deniz cephesi . (1890)

Seaside front facade of Konstantin İliaskos villa constructed in two sections reserved
for men and women separately for Kırkorağa Pişmişoğlu. (1890)

Eftalia İliasko

Konstantin İliasko

Constantin I. Eliasco

Banker Konstantin Iliasco (1825 - 1908) yalı köşkünün terası avlusunda. Üstte kartviziti ve altta bahçe demir kapısındaki monogramı.

Banker Konstantin Iliasco (1825 - 1908) in the courtyard with terrace of his seaside mansion. Above, his business card and below, his monogram on the iron door of the garden.

Konstantin İliasko yalı köşkinde denize nazır balkon ve teraslar. (A. M. çizimi)

Balcony and terraces overlooking the sea at Konstantin Iliasko's seaside mansion. (A.M. drawing)

Konstantin İliasko monogramları ile süslü demir bahçe kapısı.
Monogramlar 1975 yılına kadar yerinde kalıyordu. (A. M. çizimi)

Iron garden door decorated with monograms of Konstantin İliasko.
The monograms remained in place till 1975. (A. M. drawing.)

RUM İLKOKULU GREEK PRIMARY SCHOOL

Heybeliada Rum İlkokulu 1970 tarihinde kapatıldıktan sonra. Binanın ön yüzündeki "Konstantin İliaskos bağışı ile 1907 yılında inşa edildi" yazısının örtüldüğü görülmüyor.

Heybeliada Greek Primary School after it was closed in 1970. The inscription "It was constructed by donation of Konstantin Iliaskos in 1907" on the front facade of the building was covered.

Heybeliada Rum Kültür Derneği'nin Heybeliada Okulu'nun "A. M." çizimiyle 1974 yılı için bastırıldığı takvim.

Calendar for 1974 printed by Heybeliada Cultural Association with Heybeliada School drawn by A.M.

Depremden sonra harap duruma düşen Heybeliada Rum İlkokulu, 1907 yılında Konstantin İliasko tarafından yeniden inşa edildi. 1960'lı yılların sonuna kadar faaliyette olan okul, öğrenci azlığı nedeniyle 1970'de kapandı.

Heybeliada's Greek Primary School became a ruin after the earthquake and was rebuilt in 1907 by Konstantin Iliasko. The school remained open till the end of the 60's, but was closed in 1970 due to lack of students.

Heybeliada Rum İlkokulu'nun depremten sonra Konstantin Iliaskos tarafından inşa edilen binası. (1925)

Heybeliada Greek Primary School Building constructed after the earthquake by Konstantin Iliaskos. (1925)

1921 tarihli bir fotoğrafta, Heybeli Rum İlkokulu talebeleri, öğretmenleri ile Çam Limanı'nda

A photo from 1921, students and teachers of Heybeli Greek Primary School at Çam Limanı.

Türk İlkokulunu barındıran Triandafilidis evinin çizimi.
Bina 1923'den sonra Türk ilkökulu, sonraları kütüphane olarak kullanıldı

Drawing of Triandafilidis house. Building was first used as the Turkish Primary School, then as a library after 1923.

Heybeliada'nın ilk Türk ilkökulu, 1800'lerin sonunda, o dönemde Beylik evlerindeki Bahriyelî ailelerin çocukları için açıldı. 1909'de Meşrutîyet'in ilanının ardından okula Heybeliada Hürriyet Mektebi adı verildi.

İlkokul çok farklı binalarda faaliyetin sürdürdü. (Bristol Oteli, Özdeş Evi, Abbas Paşa köşkü selamlık binaları.)

1923 yılında Refah Şehitleri Caddesi üzerindeki Triandafilidis Köşkü'ne taşındı ve bu ahşap binada 1967 yılına kadar faaliyetini sürdürdü.

Bina daha sonra Halk Kütüphanesi olarak kullanıldı.

Heybeliada's first Turkish primary school opened at the end of the 1800s for naval personnel living in the Beylik houses. After the declaration of a Constitutional Monarchy in 1909, this school was named Heybeliada Freedom School.

Primary school operations continued in several different buildings (Bristol Hotel, Özdeş House, Abbas Paşa Villa's "selamlık" or men's buildings). In 1923, it moved to Triandafilidis Villa on Refah Şehitleri Street and its operations were carried out in this wooden building till 1967.

The building was later used as the public library.

Heybeliada Orhan Gazi Numune Mektebi (1916)

Heybeliada Orhan Gazi Model School (1916)

Okul talebeleri çamlarda. (1933)

School students among the pine trees. (1933)

Heybeliada Hürriyet Mektebi (1909)

Heybeliada Hürriyet School (1909)

Sahil köşklerinin 1971 yılındaki görüntüsü.
Soldan, Manyadakis, Petraki Raptopulo, Vutiras ve Lemmi Köşkləri

View of seaside villas in 1971
From left, Manyadakis, Petraki Raptopulo, Vutiras and Lemmi Mansions

Vutiras yalı köşkünde monogram ve tarih

Monogram of Vutiras seaside mansion

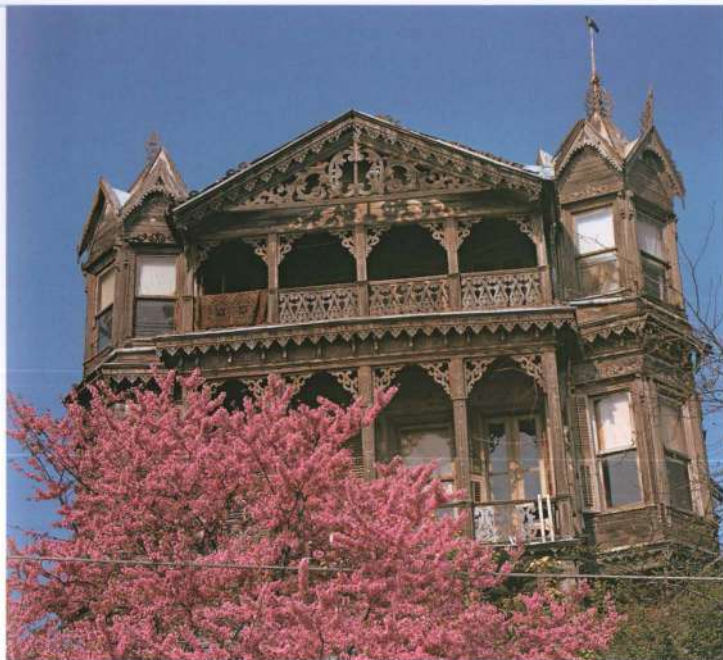
Marika Manyadakis

Dr. Emmanuel Murunakis'in yazdığına göre Marika Manyadakis dünyalar güzeli, gayet zengin bir Rum kıydı. Hepsı birbirinden çekici kızkardeşleriyle birlikte sahilde dörtlü evlerin sol başındaki çift kuleli köşkte yazlarını geçirmekteydi. Adanın aristokrat ailelerinden birinin oğlu Emile Lambrinidis Marika'ya aşık olmuş, ama başkısıyla evlendirildiğini duyunca, 24 Temmuz 1904 yılında Çam Limanı'nda, Marika'nın karşısına geçip tabancayı kendi karnına dayayıp ateşlemişti. Kanlar içinde yere yığılan ve apar topar evine taşınan bu ince ruhlu çocuğa Heybelili doktorlar elde yeterli alet edavat olmadığı için, bahçıvan makasıyla kaburgalarını keserek müdahale etmeye çalışmışlar ama iki gün sonra kaybedilmişti.

Bu elim hadise sonrasında Marika, "Bum" lakabıyla anılır oldu.

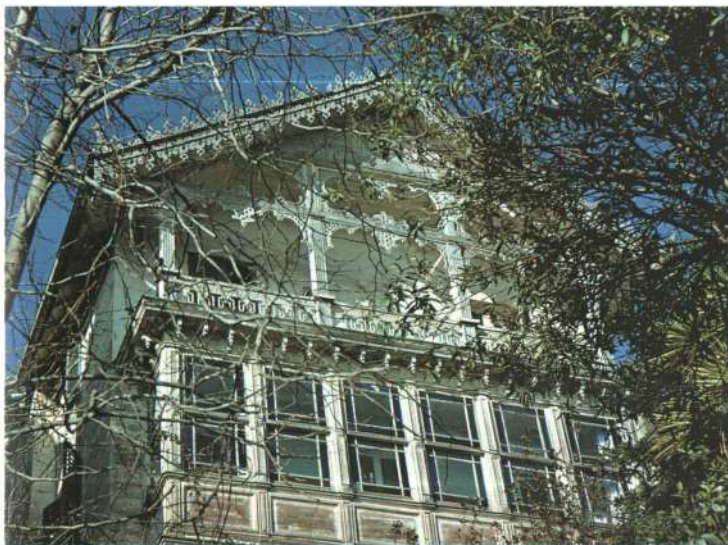
Marika Manyadakis

According to writings of Dr. Emmanuel Murunakis, Marika Manyadakis was a rich Greek girl of outstanding beauty. She lived with her attractive sisters in a seaside villa with two towers, the first of the four houses on the left. Emile Lambrinidis, son of an aristocratic island family, had fallen in love with Marika but after he learned that she had married someone else, he shot himself in the stomach in front of Marika at Çam Limanı on 24 July 1904. He fell, drenched in blood, and was carried to his house, where local doctors tried to operate without proper instruments, cutting open his ribs with garden shears. He died two days later.

1980'lerdeyanan Manyadakis Köşkü
(Fotoğraf A. M. 1971)

Manyadakis Mansion burned down in the
1980s
(Photo from A. M. 1971)

Petraki Raptopulo Köşkü
(Fotoğraf Akifas Millas, 1991)

Petraki Raptopulo Mansion
(Photo from Akifas Millas, 1991)

Heybeli Rum Ticaret okulu mezunları (1905). Oturanlar arasında soldan üçüncü
Pandeli Hasanaki

Graduates of Heybeli Greek Commercial School (1905). Pandeli Hasanaki, third on the
left among seated students

Uzun seneler Heybeli Rum Cemaati
başkanlığında bulunmuş
Pandeli Hasariaki (1883-1982),
Evi Lozan Zafeti Caddesi No. 3
Ada mahalleri ve caddelerinin detaylı
çizimlerini onun hatıralarına borçluyuz

Pandeli Hasanaki (1883-1982) was the head
of the Heybeli Greek Community. His house
Lozan Zafeti Street No 3
We are indebted to his memories for the de-
tailed drawings of the island's districts and
streets.

LIVADAKIA

LOZAN ZAFERİ

CADDESİ

AVENUE

PANAGHIA

REFAH ŞEHİTLERİ

LIVADAKİA ÇEVRESİ LIVADAKİA (LOZAN ZAFERİ) ENVİRONS

Doktor Leouida Limarikis'in evi Livadakis (Lozan Zaferi Caddesi) üzerindeydi. Solunda Nikolopulo Evi,sağında Antoniadis,Gavalas ve Papakalos evleri yan yana. (Foto: 1974)

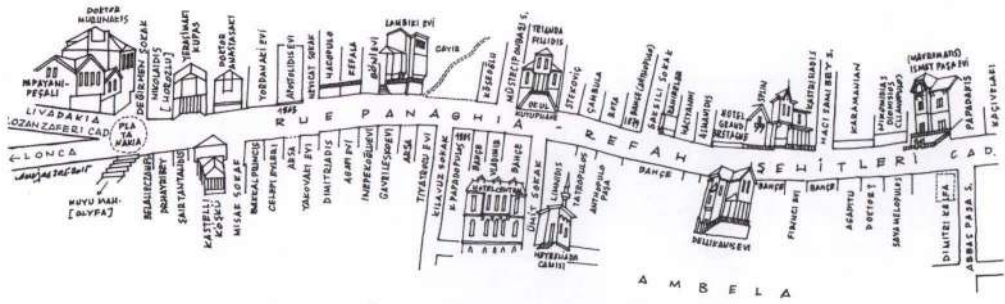
Doktor Leonida Limarikis's house on Livadakis Street (Lozan Şehitleri Caddesi). Nikolopulo House on the left, Antoniadis, Gavalas and Papakalos Houses on the right; next to each other. (Photo: 1974)

1870'de inşa edilen Nikolopulo Evi çizimi. Sonraları damadı avukat Yorgaki Elendi Melahrinos'un (1855-1927) evi olarak tanınacaktır.

Drawing of Nikolopulo House built in 1870. It was known then as attorney Yorgaki Elendi Melahrinos (his son-in-law, 1855-1927) house.

HEYBELİADA 1900 ŞİHİRLERİNDİ PLE PRINOHIA OLARAK BİLİNE, SONRAKI YILLARIN REFAH ŞEHİTLERİ CADDESİ BÖYÜNEK EVLER.

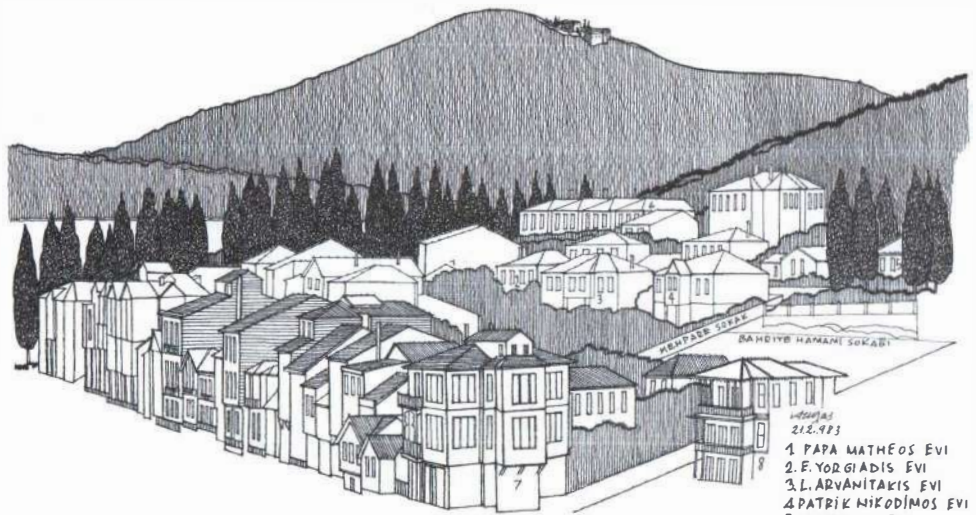
Değirmen yokuşunda Apostolidis ve Kardamene evlen (1973)

Apostolidis and Kardamene houses at Değirmen slope (1973)

Galenitadika mahallesinin Livadaki caddesine bakan son evleri. Solda Karayanidis (Vorya) evi (eski karakol), sağda ise Gacani evi. Dipte, caddede, Papakalos'un Rum cemaatine vakfettiği köşk.

Last houses overlooking Livadaki street in Galenitadika district. Karayanidis (Vorya) house (old police station) on the left, Gacani house on the right. Papakalos's mansion endowed to Greek community on the street, at the end.

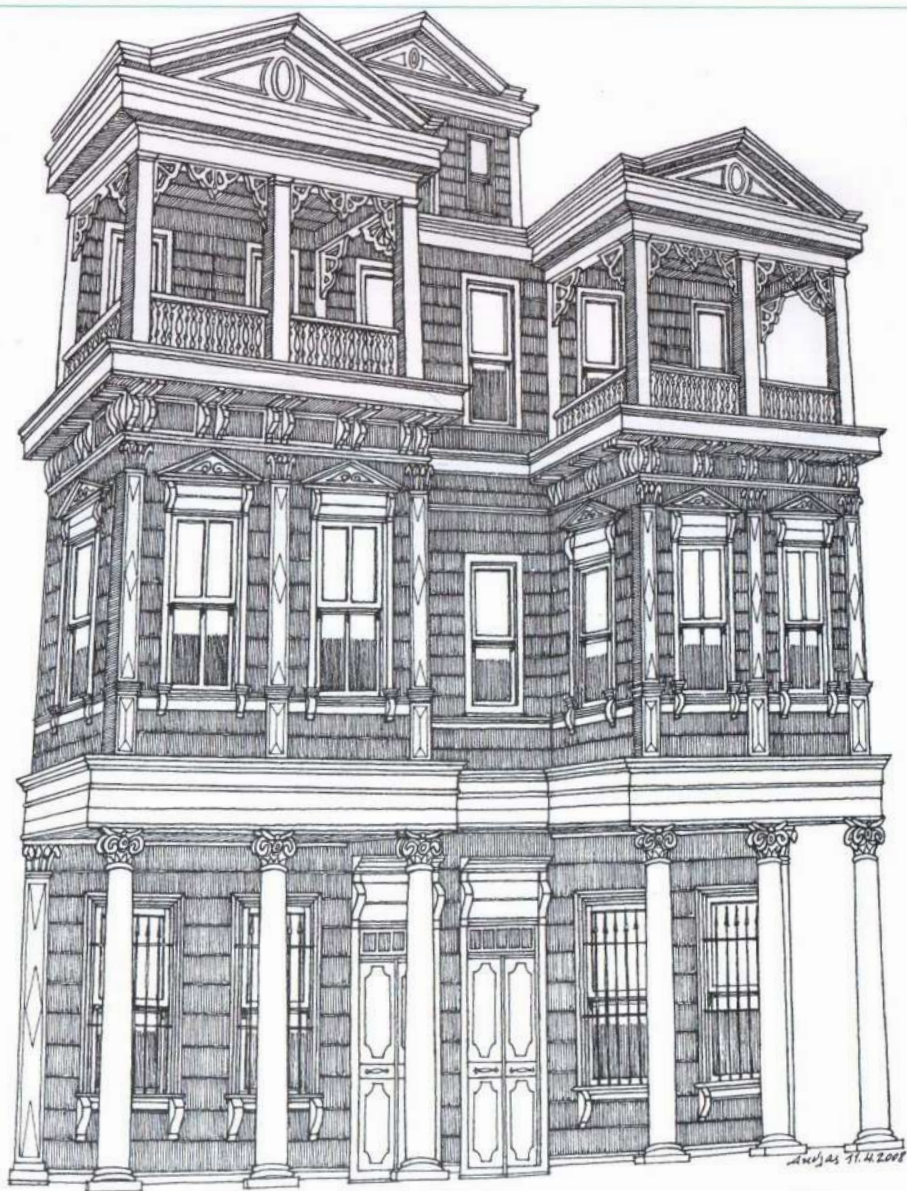

ESKİ LİVADAKİ VE PAPANAHALİ EYLERİ

1. PAPA MATHEOS EVİ
2. F. YORGIADIS EVİ
3. L. ARVANITAKIS EVİ
4. PATRIK NIKODIMOS EVİ
5. VASILIA DIS EVİ
6. PANAYOTIDIS EVİ
7. DR. EM. MURUNAKIS EVİ
8. NIKOLAIDIS (HOBZLU) EVİ

Lozan Zaferi Caddesi boyunca, eski Hotel de Paris ile Dr. Murunakis (7) köşkü arasındaki ada evleri. Bir zamanlar Livadakia Mahallesi olarak bilinen bu bölgede, adanın bu en zengin ve aristokratik aileleri yaşamaktaydı. Mahallenin yukarıları ise tarihe Papaz Mahallesi olarak geçmiş ve entellektüel sınıfin evleri bulunmaktaydı. Adanın en üst kısmında tanınan Papaz Matheos'un evinden (1) aldığı söylenir. Çok çok eskiden, bütün bu bölgenin Livadi (çayırlik) ve mezarlık olduğu bilinmektedir.

Island houses on Lozan Zaferi Street between old Hotel de Paris and Dr. Murunakis (7) mansion. The wealthiest and most aristocratic island families lived in the Livadakia District in the past. The upper part of the district was called the Priest District and intellectuals' houses were here. It is said that it got its name from Priest Matheos's house (1) known by the inclined pine tree in front of it. Long ago, all of that area had been meadow ("livadi") and cemetery.

Καθυσ. Αν. Πατριάρχ. Ο οὐλὲ ἱερὰν Προνοσίαν Πατριάρχου, ἐνὶ τῇα γνωστῇ ἡ ἀπο τοῦ Πατριάρχου.

"Patriarch's Eve" οὐλὲ ἱερὰν Προνοσίαν Πατριάρχου, ἐνὶ τῇα γνωστῇ ἡ ἀπο τοῦ Πατριάρχου.

Κόγκτε, Annika's kızı Maria ile eşi doktor Prokopios Papamihail (1853-1938) yaşadı.

This double mansion known as Patriarch House was built by Patriarch Nikodimos for his sister Annika.
In this mansion, Annika's daughter Marika and her husband Doctor Prokopios Papamihail (1853-1938) lived.

Sabık Kudus Patriği Nikodimos (sağda) İliasko köşkünde
Solda Neapolis metropoliti Arsenios (Fotoğraf: 1908)

Ex-Jerusalem Patriarch Nikodimos (on the right) at İliasko Manastırı
On the left, Neapolis Metropolitan Arsenios (Photo: 1908)

Kudus Patriği I. Nikodimos'u (1813- 1910) çe-
kemeyenler onu Rus taraftan olarak suçlayacak
ve 1890'da tahından feragat etmeye mecbur
kılacaklardı. İstanbul'a gelen Nikodimos, Aya
Yorgi Uçurum Manastırı'na inzivaya çekilecek
ve 1910'da vefat ettiğinde manastırın avlusuna
defnedilecekti.

Persons jealous of Jerusalem Patriarch Nikodi-
mos I (1813-1910) accused him of supporting
the Russians and forced him to abdicate in
1890. Nikodimos came to İstanbul, secluded
himself in Aya Yorgi Cliff Monastery and was
buried under the courtyard of the monastery
in 1910.

Grand Rue Livadia (Lozan Zaferi Cad. des) üzerinde Anastasios Iffetidis evi (A. M. çizimi)

Anastasios Iffetidis House on Grand Rue Livadia (Lozan Zaferi Street) (A.M. Drawing)

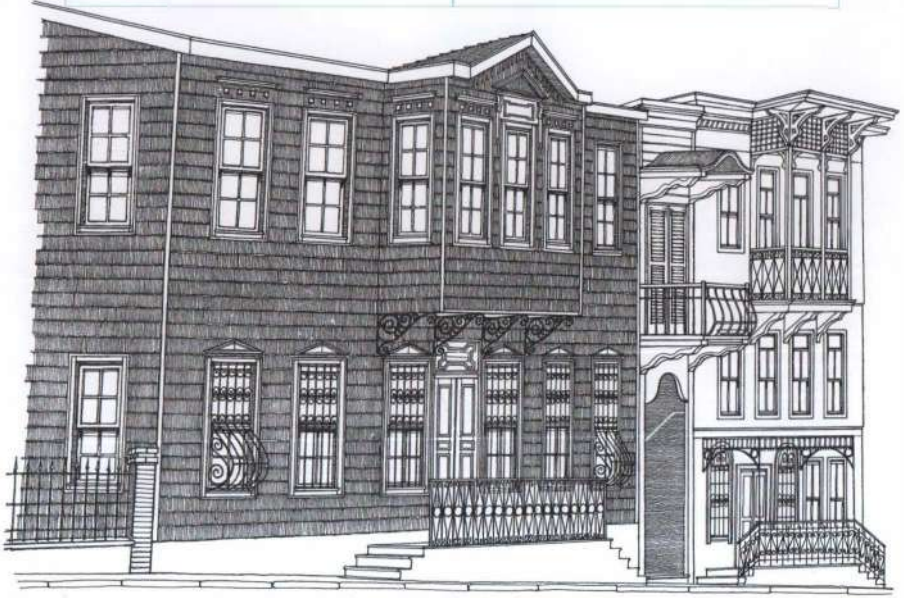
Ümit Tepesi'nden Heybeli mahallelerinin manzarası (Fotoğraf: A.M. 1974)

View of Heybeli districts from Ümit Hill (Photo by A.M. 1974)

Çobanoğlu evinin bahçe giriş kapısı
(Fotoğraf: 1970)

Entrance door of the garden of Çobanoğlu
House
(Photo: 1970)

GİRİT VALİSİ VE LAMİRA SEFİRİ KOSTAKİ ANTHOPOULOS PAŞA'NIN (1838-1902) MEYBELİDİRİ YAKINIE EVİ (ŞEHİR MİLLİYETİ EVİ) SAĞINDA İRANLIS İATROPULOS BİR CERRAF ŞEHİTLERİ CADDESİ (KADIKÖY KAP 46 W 46). ANILAS 2011 0014.

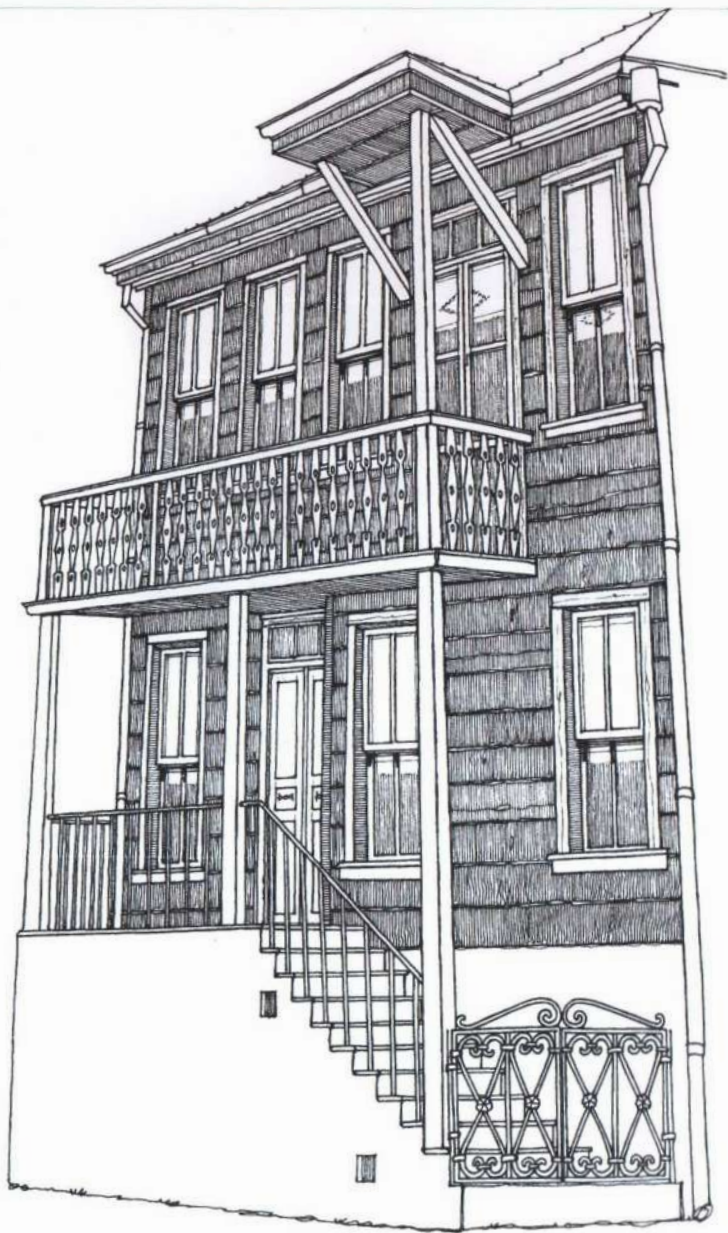

Kostaki Anthopulo Paşa

Kostaki Anthopulo Pasha

Girit Valisi ve aynı zamanda Osmanlı'nın İngiltere Büyükelçisi Konstantin Anthopoulos Paşa (1838-1902) ve Refah Şehitleri Caddesi üzerindeki evi (sağda)

Konstantin Anthopoulos Pasha (1838-1902), Governor of Crete and Ottoman Ambassador to the UK, and his house on Refah Şehitleri Street (on the left)

Yorgi ve Zoi Kaçırelaki evi. (Sonraları Eleni Kapetanidis) Ev, eski Kürkçü ve bugünkü Kürkçü Balızsokaklarının kesişimindedir.

House of Yorgi and Zoi Kaçırelaki (then Eleni Kapetanidis). House is in the alley of Old Kürkçü and today's Kürkçü Balızsokak.

Panaghia caddesinde (Refah Şehitleri Caddesi, 55), Pinios'un birinci dünya savaşı sırasında işlettiği Grand Bretagne oteli terasında Alman subayları.

German military officers on the terrace of Grand Bretagne Hotel on Panaghia Street operated by Pinios during the First World War.

Aynı balkonda Antonio Rota'nın kızları ile, en sağda Lukia Vasiliadis (1915)

Daughters of Antonia Rota, on the same balcony, Lukia Vasiliadis on the far right (1915)

Alman subayları, eski Grand Bretagne otelinin terasında. 1918 yılında, Birinci Dünya Savaşı sırasında otel, önceleri Papakalos, sonra Lutfi Pınar tarafından işletilmekteydi. Alt terasta subaylar arasında Maria Lianopulo görülmüyor.

German military officers, on the terrace of the old Grand Bretagne Hotel. During the First World War, the hotel was operated first by Papakalos and then by Pınar. Maria Lianopulo can be seen among officers on the lower terrace.

"Andrio Mahalle"de, 1906 yılında yanan, Panayotaki Papakalos'un işlettiği Hotel Central.

In "Andrio District", Hotel Central operated by Panayotaki Papakalos and burned down in 1906.

Hacı Stefani Gaitanakis'in sarı "kule"si

Yellow "tower" of Hacı Stefani Gaitanakis

Saray mimarlarından Hacı Stefanî Gaitanakis (1808-1881)

Hacı Stefanî Gaitanakis, court architect (1808-1881)

Hacı Stefanî Gaitanakis'in mühürleri

Stamps of Hacı Stefanî Gaitanakis

Hacı Stefanî Gaitanakis'in karısı, kızı Kleopatra ile

Hacı Stefanî Gaitanakis's wife and his daughter Kleopatra

HEYBELİ-MALEİ, NIKONÉBIA METROPOLİTİ DIONÍSİOS EVİ (1850), 1892 DEN SONRA RUM TİCARET OKULUNUN BİRİ YEOĞRİOS LİANOPULOS EVİ. AKILLAS 10.9.1973

Adanın müzikli gece toplantılarında Lianopulos'un çocukları Aleksandros keman, Maria piyano çalarken, karşı kaldırımda kalabalık bir dinleyici grubu birikirdi.

Aleksandros and Maria, children of Lianopulos, played violin and piano respectively at musical evening gatherings on the island, many with overflow audiences crowded on the pavement

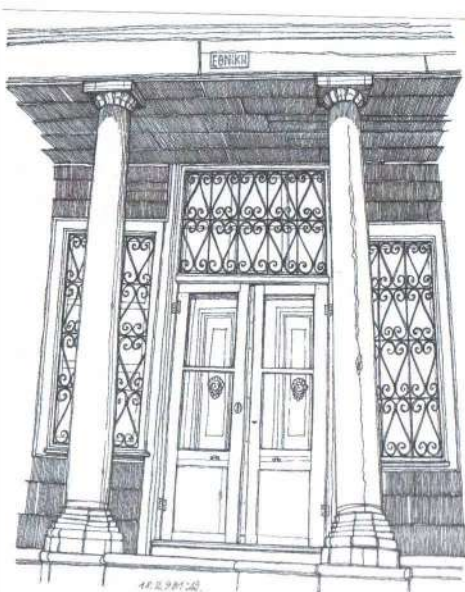
Rum Ticaret Okulu öğretmen ve müdürlerinden Yeorgios Lianopulos (1885 - 1905)

Yeorgios Lianopulos (1885- 1905), teacher and director of the Greek Commercial School

Heybeli'de çam sefası.
Sol başta Yeorgios Lianopulos'un kızı Maria.

Enjoyment of pine trees on Heybeli. Yeorgios
Lianopulos's daughter Maria, first on the left.

Nikomedia Metropoliti Dionisios (1850)
evinin girişı

Entrance of Nikomedia Metropolitan
Dionisios House (1850)

MAVROMATİS Evi / İNÖNÜ Evi MAVROMATİS HOUSE / İNÖNÜ HOUSE

Refah Şehitleri caddesi, soldan: Karamanian evi,
Nikomedia Metropoliti'nin evi, Mavromatis evi ve Papadaki Evi

Refah Şehitleri Street, on the left: Karamanian House,
Nikomedia Metropolitan's House, Mavromatis House and Papadaki House

Farsala'da doğmuş olan Tütün tüccarı Konstantin Mavromatis, 1920 yılında Heybeliye'ye gelerek, büyük İstanbul depreminde evleri yıkılmış olan Kaçivelaki ailesinin boş arsasını satın alarak yazlık evini en modern şekilde inşa etti. Aydınlatma için Fransa'dan jeneratör getirtti. Adanın ışıklandırılması ilk evidir.

Tobacco dealer Konstantin Mavromatis, born in Farsala, came to Heybeli in 1920 and bought a vacant lot from the Katsivelaki family, whose house had been destroyed in the big İstanbul earthquake. There he built a modern summer house. He imported a generator from France for lighting. His house was the first on the island to have electricity.

Solda rütûn ticcârî Konstantin Mavromatis'in 1920 yılında inşa ettiriy olduğu evdir. Halen İnönü Evi. Bitişiginde Kostaki Papadakis Evi.

On the left, summer house of Konstantin Mavromatis, tobacco dealer. Built in 1920. Now, İnönü House. Next Kostaki Papadakis House.

Dönemlis gazetelerinde yayınlanan fotoğrafta, Koyu bir Halk Partili olan Yanni Zurnacakis İsmet İnönü'yü traş ederken (1971). Aralarındaki dostluk uzun süre devam etti. Yanni Zurnacakis, bu gazete kütürünü ölümüne kadar saklayacaktır.

A photo from a newspaper of the period, Yanni Zurnacakis, a devoted supporter of the People's Party, shaving İsmet İnönü (1971). Friendship between them continued for a long time. Yanni Zurnacakis kept this newspaper clipping till his death.

Mevhibe İnönü, İsmet İnönü ve Venizelos (1933)

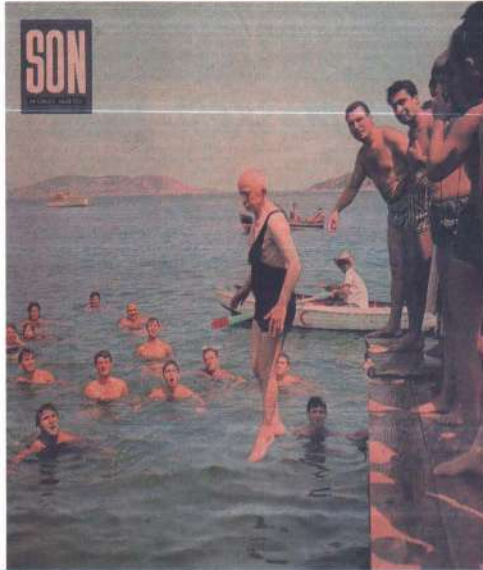
Mevhibe İnönü, İsmet İnönü and Venizelos (1933)

Basbakan İsmet İnönü ve ailesi, Ethem'in gazinosunun önünde: (1937) Soldan: Ömer İnönü, İsmet Paşa ve kızı Özden, Erdal İnönü ve Mevhibe Hanım...

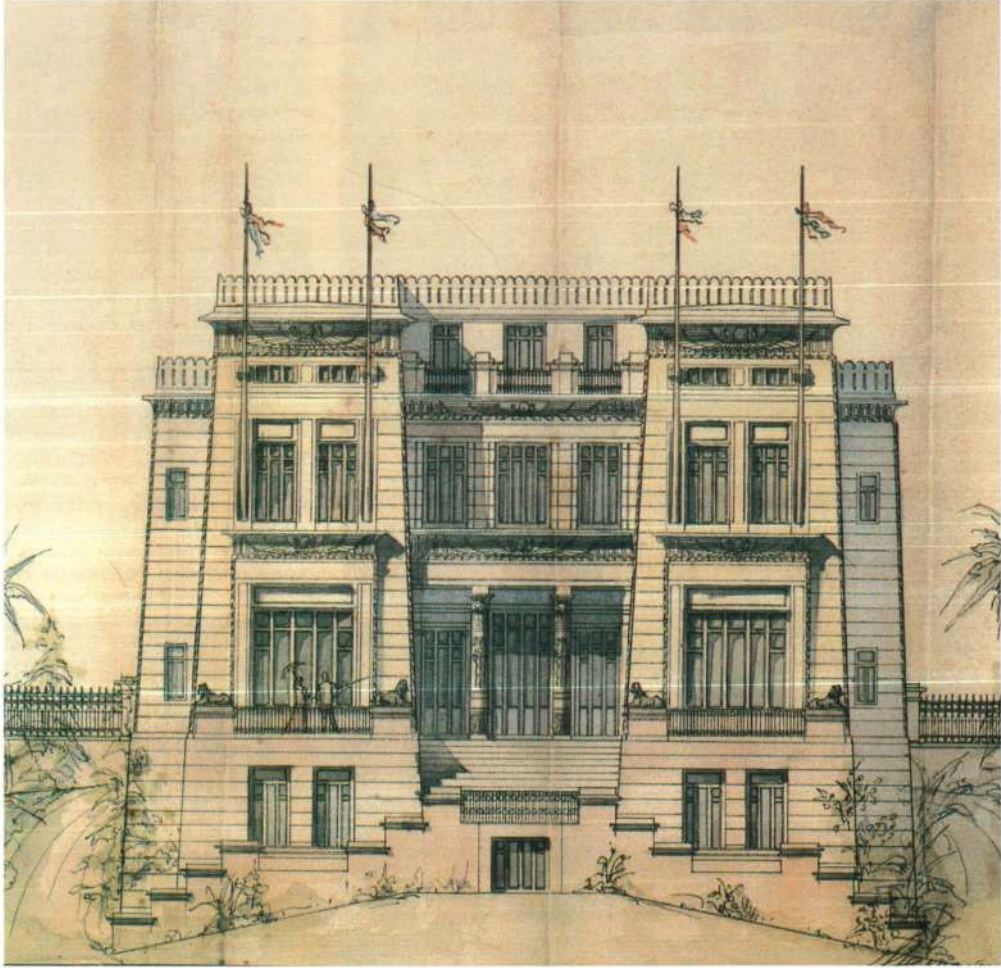
Prime Minister İsmet İnönü and his family, in front of Ethem's casino. (1937) From the left: Ömer İnönü, İsmet Paşa and his daughter Özden, Erdal İnönü and his wife Mevhibe.

1950-60 yılları arasında, yazlarının çoğunu, ailesiyle beraber geçiren İsmet İnönü'nün sahilde yaptığı kısa gezintilere kasaba halkı da eşlik eder, kasabanın gençleriyle beraber iskeleden denize çivileme atları,

İsmet İnönü spent most of the summers with his family on Heybeliada, where in his daily excursions to the beach he was accompanied by many of the townspeople, with the younger ones joining him as he jumped into the sea feet first from the pier.

ABBAS PAŞA KÖŞKÜ ABBAS PASHA MANSION

Sadrâzam Said Halim Paşa'nın kardeşi Abbas Hilmi Paşa (1866-1935) konağı 2921 metrekarelik bir alan içerisinde mimar Hovsep Aznavur tarafından 1897'de inşa edilmiştir. Konak 1945 yılında kızı Zeyneb Merzuka tarafından yıktırılmıştır.

⁸ Mansion of Abbas Hilmi Pasha (1866-1935), brother of Grand Vizier Said Halim Pasha, on 2921 m² land and built by architect Hovsep Aznavur in 1897. This mansion was demolished by his daughter Zeynep Merzuka in 1945.

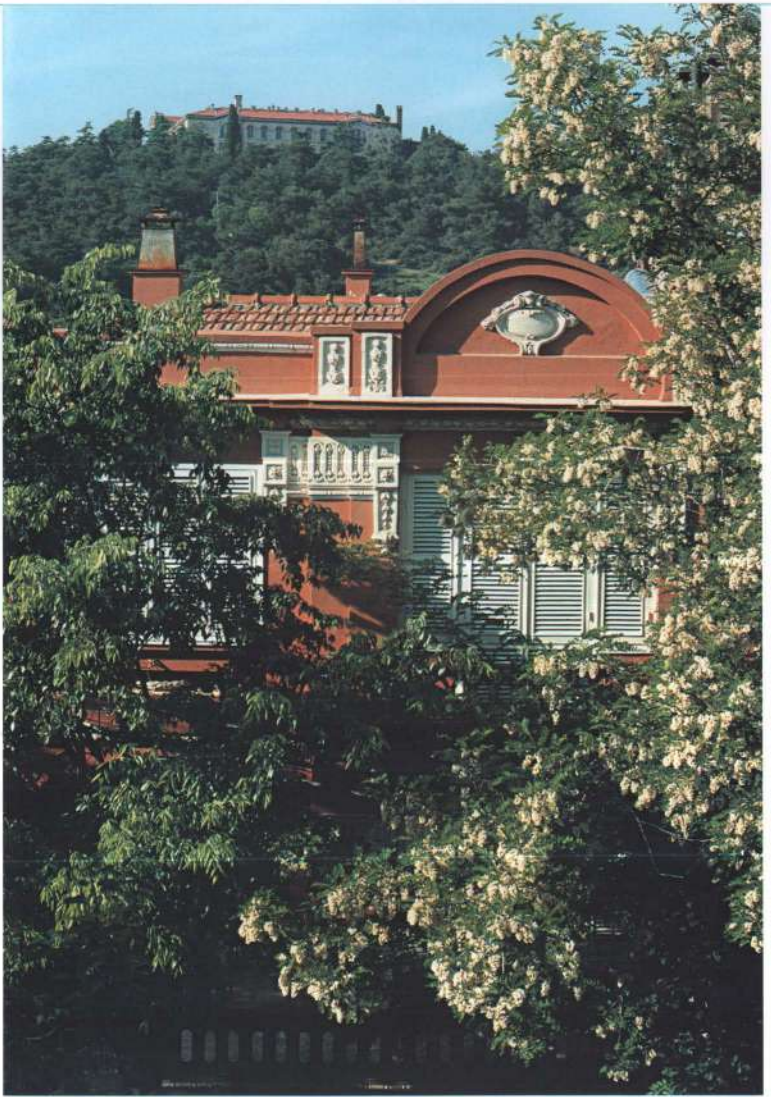
Abbas Paşa Konağı'nın 1920 yılında çekilmiş bir fotoğrafı. Arkada Abbas Paşa'nın kırmızı ev olarak bilinen ve sonraları bir ara Türk ilkokulunun taşındığı selamlık bölümü ve daha da gerilerde Deli Dimitri, Meimaridis, Sarraf Koço ve Papadopolus evleri

A photo of Abbas Pasha Mansion, taken in 1920. At the back, the men's section of the mansion, known as red house; Turkish Primary School was moved there for a while. Crazy Dimitri, Meimaridis, Sarraf Koço and Papadopolus houses at the far back.

Abbas Hilmi Paşa, eşi ve kızları ile Heybeli Üde'deki konağını veriminde

Abbas Hilmi Pasha, with his wife and daughters, in the verandah of his mansion at Heybeliada

Refah Şehirleri Caddesi'nde Sava Melopulos'un yazlık evi. Arkada Ümit Tepesi ve Aya Triada Manastırı

Summer house of Sava Melopulos on Refah Şehirleri Caddesi, Ümit Hill at the back and Aya Triada Monastery

Refah Şehitleri Caddesinde sonraları betonlaştırılan Meimaridis evinin 1910 senesinde Pansion Central iken fotoğrafı

Photo of Meimaridis house while it was Pansion Central in 1910. House converted to concrete construction.

Aristodimos Kozmetos tarafından inşa edilen ilk Halki Palas Oteli binasının 1900 yılına ait fotoğrafı

Photo of Halki Palas Hotel building, constructed by Aristodimos Kozmetos, taken in 1900

Lukia Vasiliadu - Ioannidu.
Aleksandros Lianopulos ile aşk macerası dillere destan olmuştur.

Lukia Vasiliadu - Ioannidu
Her love affair with Aleksandros Lianopulos caught everyone's attention.

1940 yılına ait bir kartpostalda, üstüne iki kat ve kule eklenmiş Halki Palas Oteli,
Halki Palas Hotel with additional two stories and a tower on a postcard in 1940.

Efimia Murunaki.
İşgal yıllarında Yunan generali Kondilis'in aşkı
skandal yaratmıştı.

Efimia Murunaki
Love of Greek General Kondilis during occupation
years created a scandal.

HEYBELİADA SANATORYUMU THE HEYBELİ SANATORIUM

Sanatoryum binaları (2010)

The buildings of the Heybeli Sanatorium (2010)

Sanatoryum, 1 Kasım 1924 günü 16 yataklı küçük bir hastahane olarak açıldı. Önce erkek hastalar kabul ediliyordu. Hastahane kısa sürede gelişti, ardından sanatoryumun kurucusu Dr. Tevfik İsmail Gökçe'nin adı verilen kadınlar pavyonu da açıldı. Sanatoryum Heybeliada'da 2005 yılına kadar faaliyetini sürdürdü.

The Heybeliada Sanatorium opened as a 16-bed hospital on 1 November 1924. In the beginning only male patients were accepted. The hospital expanded in a short time, and a women's pavilion was opened, named after Dr. Tevfik İsmail Gökçe, founder of the sanatorium. The sanatorium operated until 2005.

Sanatoryum binaları (1989)

The buildings of the Heybeli Sanatorium (1989)

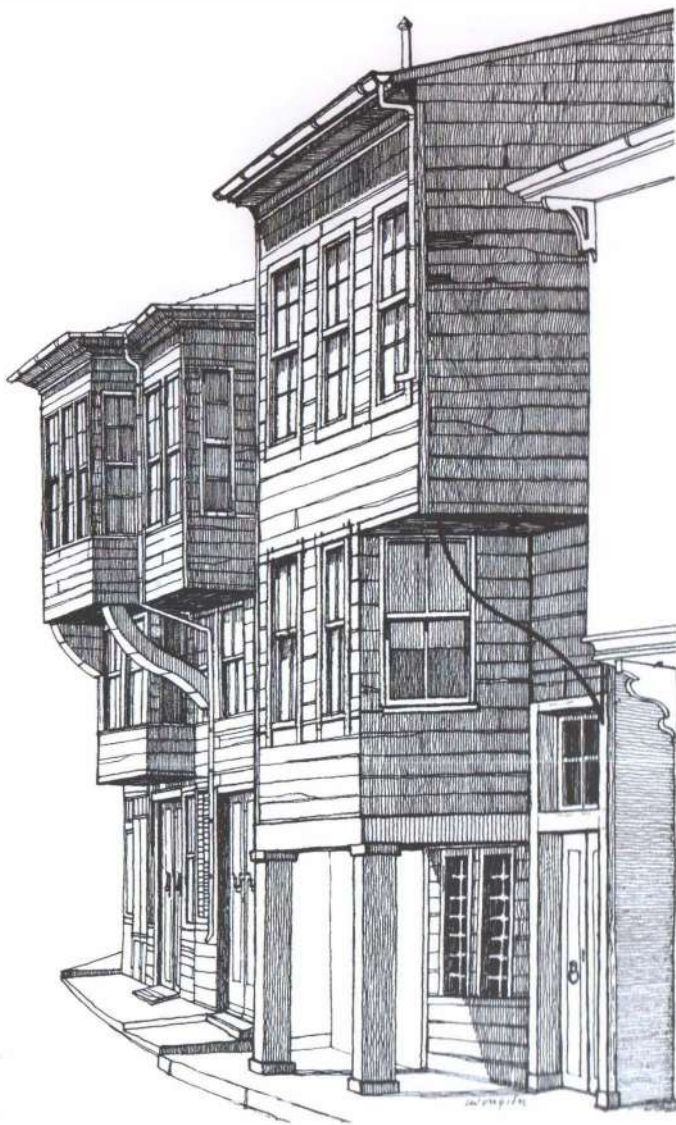
Sanatoryum binaları (1999)

The buildings of the Heybeli Sanatorium (1999)

ESKİ İNSANLAR
ESKİ EVLER
OLD TIME PEOPLE
OLD TIME HOUSES

Kuyu mahallesinde (Glyfa) Gutas ve Yosifidis (sağda)
evleri

Gutas and Yosifidis (on the right) houses at Kuyu Dis-
trict (Geyfa)

Beyoğlu'nun meşhur terziyelerinden Leylek lakablı Dimitri Gutas
100 yaşında.

Dimitri Gutas, nicknamed Stork, one of the famous tailors of Beyoğlu

Meryem Ana yolunun (Refah Şehitleri) başında, Lıvada'ya'nın (Lozan Şehitleri) son evlerinden sonra "Çınarcıklar" olarak bilinen eşekçi esnafının durağı olan Platanakia meydanı. Faytonlar dışında adada pek çok eşekçi vardı. Genellikle eşekçiler iki sınıfa ayrılırdı. Su ve yük taşıyanlar, insan taşıyanlar. İnsan taşıyan eşekler daha sağlıklı, daha gürbüz ve süslü olurdu. Genellikle yokuşta oturanlar ve çocuklar eve çıkmak için eşeğe binerlerdi. Eşekçiler de peşlerinden tırmanırlandı. Eşekçilerin merkezi Platanakia (Çınarcıklar) meydanıydı. Çizimin önünde görülen set (1) ve hemen yanında Papayani Peçali'nin eski evi. Doktor Kriton Dıncimen çocukluk yıllarını bu evde geçirdi (2). Dr. Murunakis'in eski (3) ve yeni (4) evi. Degirmen tepesi'ne çıkan yolun karşı tarafında Kastellis Evi (6), Princis'in bakkaliyesi (5) ve en sağda Şair İlia Tandalidis'in (7) ve Doktor Hayri Bey'in (8) evleri ile Belalidis'in eczanesi (9).

At the beginning of Mother Mary Road (Refah Şehitleri), after last houses of Lıvada'ya (Lozan Şehitleri), Platanakia Square, stopping place of donkey herders, known as "Çınarcıklar".

There were many donkeys in addition to phaetons. Usually, donkeys were divided into two categories. Water and load carriers and human carriers. Donkeys carrying humans were healthier, more robust and more decorated. Usually, people living in the upper districts and children rode donkeys to go home. Donkey herders followed them. The center for donkey herders was Platanakia (Çınarcıklar) Square.

Set (1) shown in front of the drawing and old house of Papayani Peçali next to it. Doctor Kriton Dıncimen lived during his childhood in this house (2). Dr. Murunakis's old (3) and new (4) houses. Across the road going up to Degirmen Hill, Kastellis House (6), Princis's Grocery (5) and on the far right Poet. İlia Tandalidis (7) and Doctor Hayri Bey's (8) houses and Belalidis's Pharmacy (9).

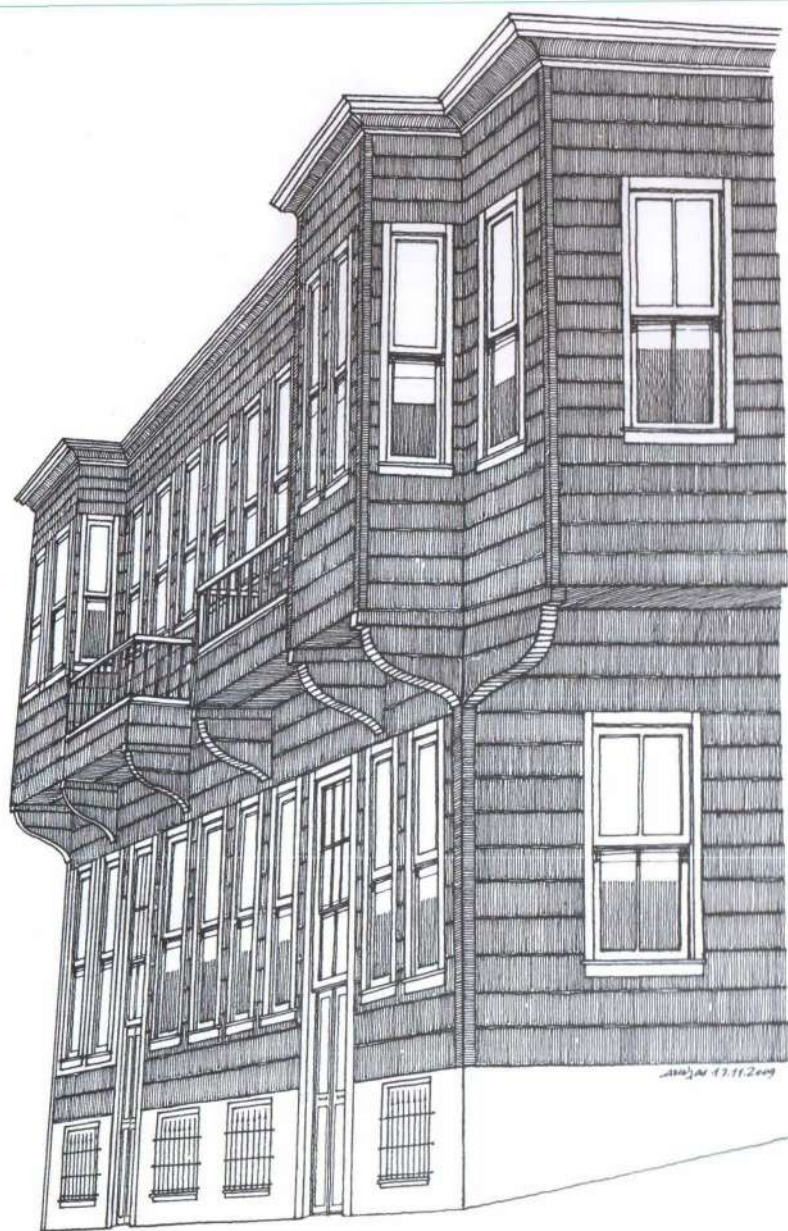
Skylarios lakabıyla tanınan Panayot Pasadeos. Aslında eşekçi esnafından olan bu zat, köpeklerle karşı olan sevgisinden (skylos=köpek) bu lakaba anılır olmuştu. Evi Andros mahallesindeydi.

Panayot Pasadeos nicknamed Skylos. Actually he was a donkey herder but due to his affection for dogs he was nicknamed skylos (dog). His house was in the Andros district.

Çamlımanında bir zamanlar Aya Yorgi manastırının malı olan kuyulardan su çeken ada sucuları. (1925)

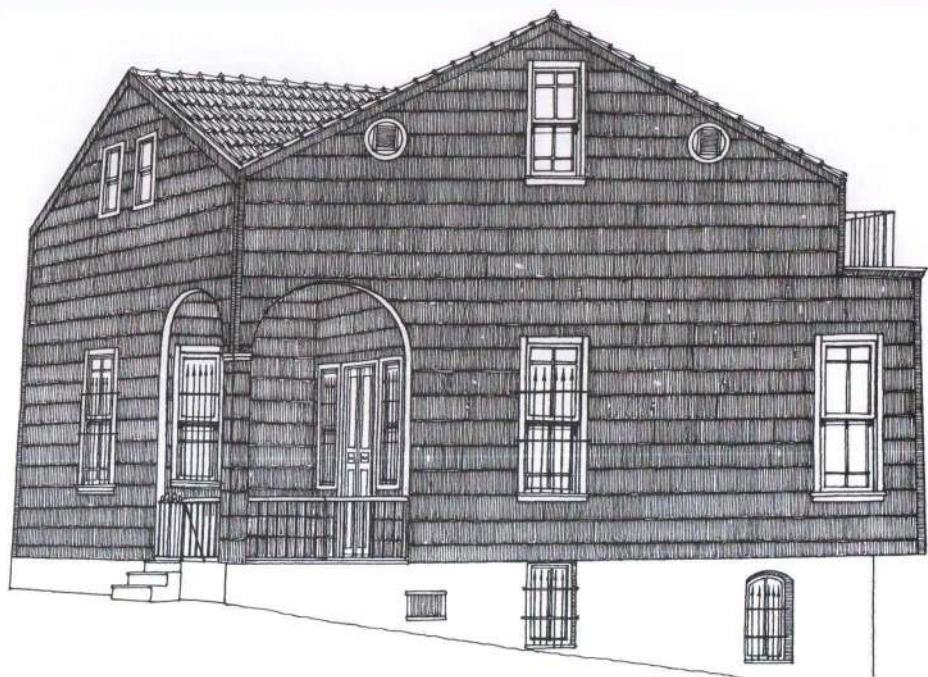
Island water carriers drawing water from wells that belonged to Aya Yorgi Monastery in the past, at Çam Limanı, (1925)

Bahriye Hanım sokakı No. 9-11, Kışeboyunlu köyü (A. H. çizim)

Bahriye Hanım Street Nos. 9-11, Yuncuburun köyü (A. H. çizim)

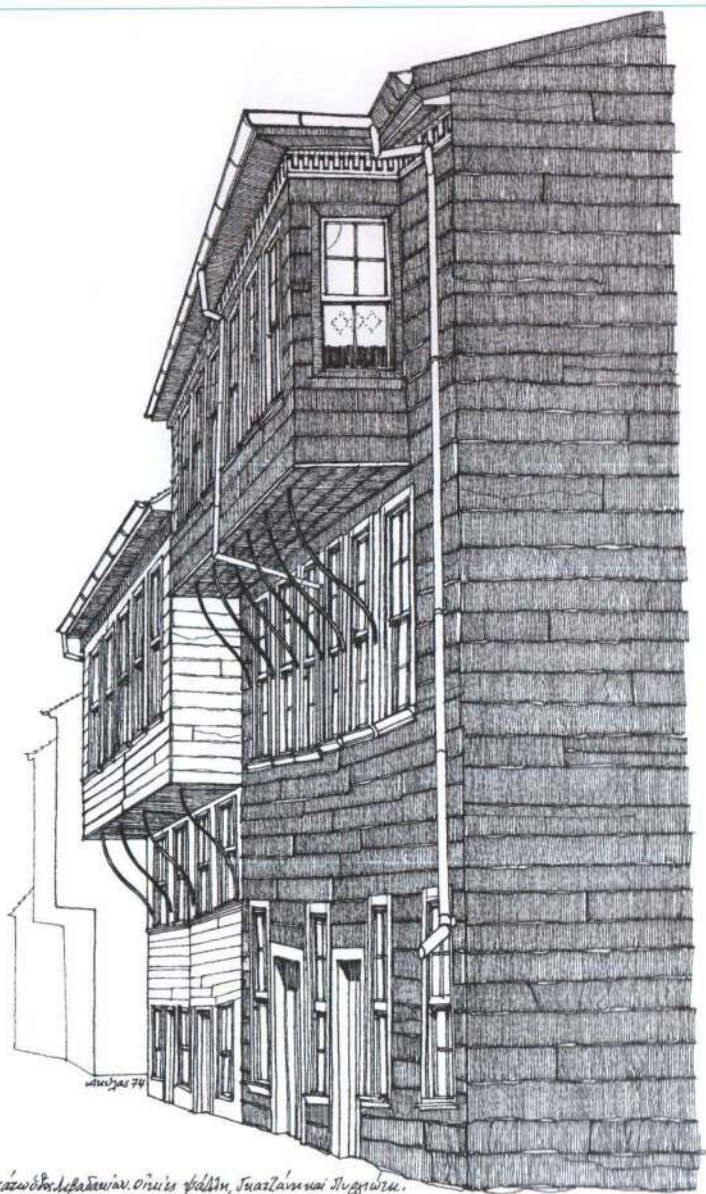
Kleanti Haralambidis evi.

Kleanti Haralambidis house.

Kleanti Haralambidis, Heybeli Rum Ticaret okulu ile
Ruhban mektebinde Türkçe öğretmeni idi

Kleanti Haralambidis was a Turkish teacher at Heybeli
Greek Commercial School and Halki Seminary.

Холун. Казарбас. Ифаданлар. Орун. фалдин, Суаз. Замини. Суз. Гавири.

İzadakia (Locan Şehitleri çevresi) Setaklı sokakında Pahalı, Gacani ve Pyrgio's evlerinin 1971 yılındaki durumunu gösteren çizim. Çizim 1973'de boyanmıştır.

Drawing showing condition of Pahalı, Gacani and Pyrgio's houses on Izadakia (Locan Şehitleri environs) Setaklı Road in 1971. Houses were converted to carpeted in 1973.

Toma Thomades Urania Kangelaris ile evlilik resimlerinde. (ustte)
Alta Eczacı Toma Thomades Heybelideki eczahanesinde. (1890) Tomas Thomades aynı zamanda Aya Nikola kilisesinin pangarcısı idi.

Marriage picture of Toma Thomades and Urania Kangelaris. (at the top)
 At the bottom, chemist in his pharmacy at Heybeli. (1890) Toma Thomades was also working at Aya Nikola Church.

SUCSEUR ATH. JEAN

N° HALKI
94935

Thomades Eczanesi Heybeli'de, Fener'deki tarihi Thomades Eczanesi'nin şubesi olarak çalışmaktaydı. Eczane, 1894'de Civanidis, 1904'den 1944'e kadar da Pharmacie Thomades adını muhafaza ederek Tanaş Duduvaroğlu'nun idaresi altındaydı. 1944'den sonra Emin Doluca, ölümüne kadar (1974) eczaneyi çalıştırdı. Resimde Tanaş Duduvaroğlu (solda), Heybeli'nin tanınmış doktoru Evangelos Fundopulos ve aralarında eczacı kalfası Anastas Prokos görülmüyor. (1931)

Thomades Pharmacy on Heybeli was the branch of a historical pharmacy in Fener. Pharmacy was operated by Civanidis in 1894, and was called Pharmacie Thomades from 1904 to 1944 under the management of Tanaş Duduvaroğlu. After 1944, Emin Doluca ran the pharmacy till his death in 1974. In this picture, Tanaş Duduvaroğlu (on the left), Evangelos Fundopulos, famous doctor of Heybeli, and Anastas Prokos, pharmacy technician, in the middle, can be seen. (1931)

İlaç kutusu ambalajında Heybeli Thomades Eczanesi'nin kuruluş tarihi 1884 olarak gösterilmektedir.

Establishment date of Heybeli Thomades Pharmacy was shown as 1884 on the packaging of a medicine box.

Dr. Emanuel Murunakis (1865-1918) ve Dr. Marunakis evinin giriş kapısı üzerindeki monogramı. (Üstte)

Dr. Emanuel Murunakis (1865-1918) and his monogram on the entrance door of his house. (on the top)

Heybeliada, muhtar-ı sani Manolaki Murunaki'nin muhru, 1310 (1894)

Stamp of Manolaki Murunaki, headman of Heybeliada, 1310 (1894)

1910'da çekilmiş bir fotoğrafta Yorgi Kaçivelaki'nin kızları. Ayakta soldan: Efprepia, Efpraksia (Kapetanidu), Eleni (Balci). Oturanlar soldan: Sofia (Kastrisiadu) ve Korina (Hasanaki).

Daughters of Yorgi Kaçivelaki in a photo taken in 1910. **Standing** from the left: Efprepia, Efpraksia (Kapetanidu), Eleni (Balci). **Sitting**, from the left: Sofia (Kastrisiadu) and Korina (Hasanaki)

Korina Kaçivelaki'nin (Hasanaki) mahalledeki kız arkadaşlarıyla yardımıyla çeyiz hazırlıkları. (1910 fotoğrafı)

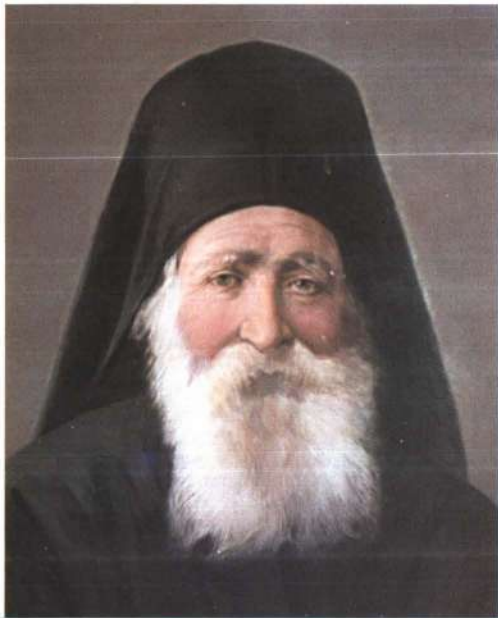
Dowry preparations of Korina Kaçivelaki (Hasanaki) with the help of her girl friends from her district. (Photo taken in 1910)

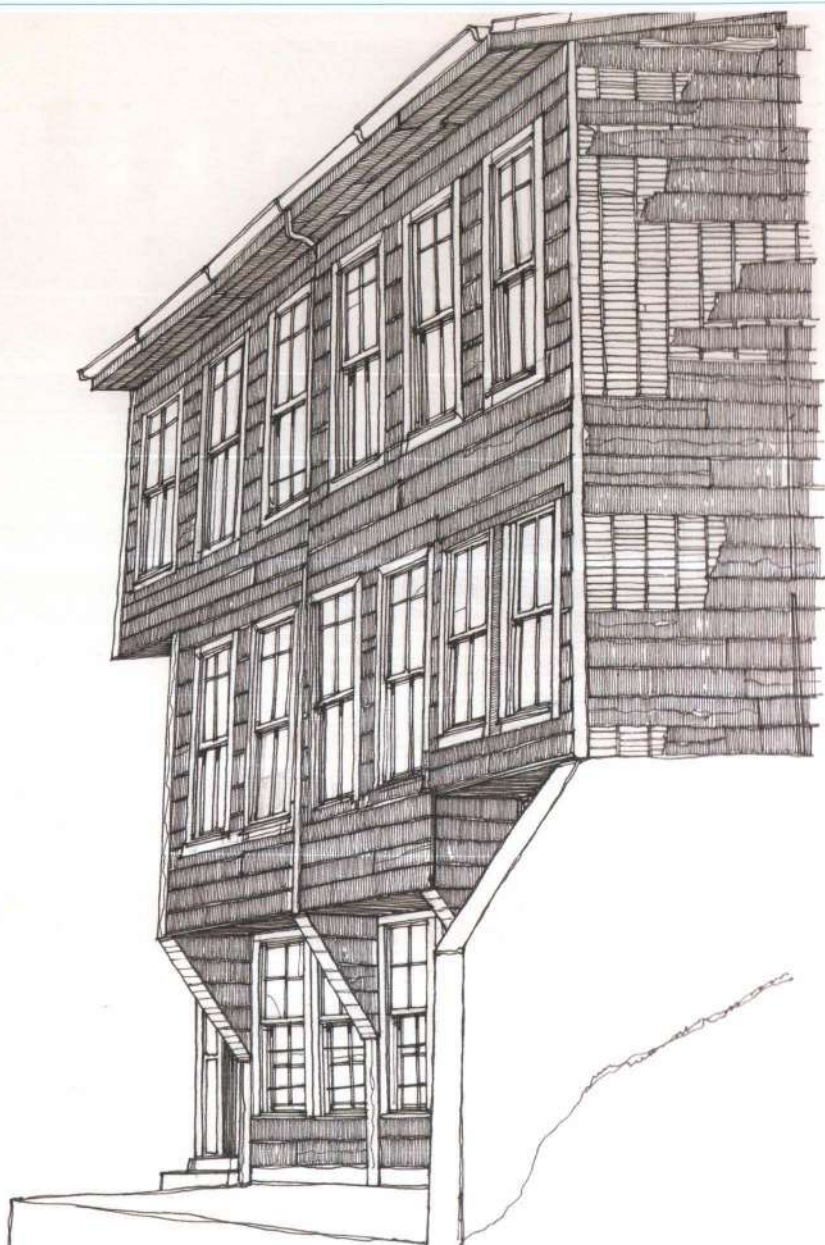
Aya Yorgi Uçurum Manastırı'nın başkeşişi (1874) Mateos'un Papaz mahallesindeki evi ve meşhur eğik çamı. (A.M. çizimi)
 Altta halen manastırın büyük salonunda asılı yağlı boya tablosu.

House of Mateos, head monk of Aya Yorgi Cliff Monastery (1874) in the Papaz District and the famous inclined pine tree. (A.M. drawing)
 At the bottom, his oil painting, still hanging in the big salon of the monastery.

Altta halen manastırın büyük salonunda .
 asılı yağlı boya tablosu.

At the bottom, his oil painting, still hang-
 ing in the big salon of the monastery.

Değirmen tepeğinde 1860'ları kalın bir ada evi

An island house in the 1860s on Değirmen Hill

Heybeliada muhtarları, 1929. Birinci muhtar Sedat Gülen, ikinci muhtar Todoraki Efendi (fötr şapkalı)

Heybeliada Mukhtars, 1929. First mukhtar (headman) Sedat Gülen, second mukhtar (headman) Todoraki Efendi (with fedora)

Heybeliada ihtiyar meclisi, 1903

Heybeliada ihtiyar meclisi

Heybeliada muhtar-i evveli Augusti Veleli Diamandi (1897)
Prime Mukhtar of Heybeliada Veleli Diamandi (1897)

Heybeliada muhtar-i sanisi Mihal Yorgi, 1300
Assistant Mukhtar of Heybeliada Mihal Yorgi, 1300

Heybeliada muhtar-i evveli Panayot Haralambidi, 1321 (1903)
Prime Mukhtar of Heybeliada Panayot Haralambidi 1321 (1903)

Heybeliada muhtar-i sanisi Yani Velelikosta, 1903
Assistant Mukhtar of Heybeliada Yani Velelikosta, 1903

Heybeliada muhtar-i sanisi Filibo Veleli Yanuli, 1910
Assistant Mukhtar of Heybeliada Filibo Veleli Yanuli, 1910

Heybeliada muhtar-i evveli Karpuz Yanko, 1910
Prime Mukhtar of Heybeliada Karpuz Yanko, 1910

Heybeliada muhtar-i sanisi Aleko Manolaki, 1907
Assistant Mukhtar of Heybeliada Aleko Manolaki, 1907

Heybeliada muhtar-i evveli Niko Velelikosta,
Prime Mukhtar of Heybeliada Niko Velelikosta,
(mührün alındığı evrak, 1920)
(From a document dated, 1920)

Heybeliada muhtar-i evveli ... Reis, 1894
Prime Mukhtar of Heybeliada ... Reis, 1894

Heybeliada Muhtar-i Sanisi Manolaki Murunaki, 1894
Assistant Mukhtar of Heybeliada Manolaki Murunaki, 1894

Heybeliada muhtar-i evveli Augusti Diamandi, 1892
Prime Mukhtar of Heybeliada Augusti Diamandi, 1892

Heybeliada muhtar-i sanisi Nikola Anagnosti, 1892
Assistant Mukhtar of Heybeliada Nikola Anagnosti, 1892

Heybeliada muhtar-i evveli Augusti Veleli Diamandi,
Prime Mukhtar of Heybeliada

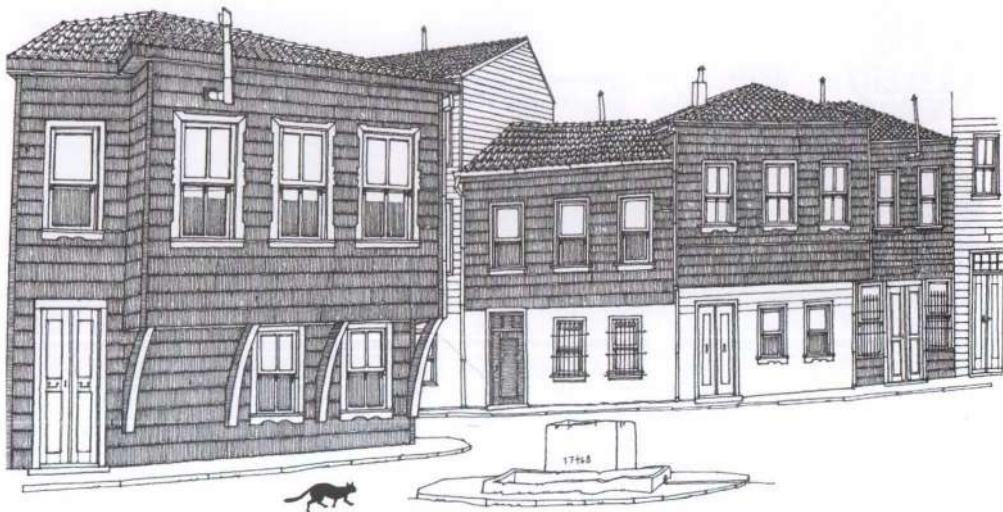

Heybeliada muhtar-i sanisi Mimiko Veleli Augusti
Assistant Mukhtar of Heybeliada (1897 tarihli bir belgede)
(From a document dated 1897)

Heybeliada muhtar-i evveli, 1864
Prime Mukhtar of Heybeliada, 1864

Muhtar-i sani Heybeli, 1864
Assistant Mukhtar of Heybeliada, 1864

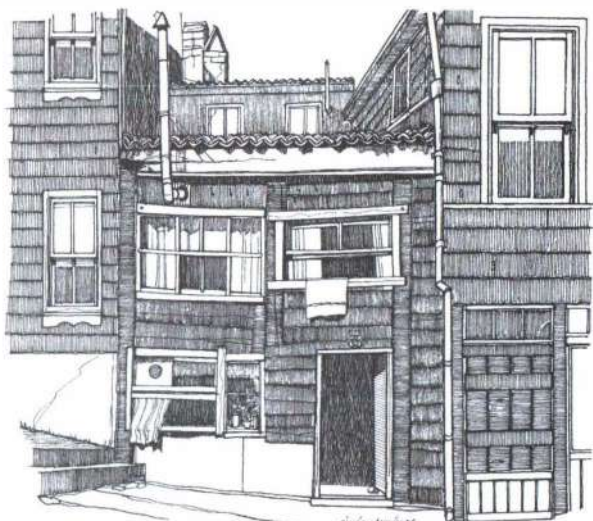

Κέντρο Αντικείμενο Γλυφάς. Γύρω από το πέτρινο αγγείο, από όπου έβγαζε, σε ορισμένα χρόνια, πικρή και αλμυρή, λιγότερη γλυκή και καθαρή.

Σχ. 245/246

Adanın ilk iskan yeri olarak bilinen tarihi Glyfa (Kuyu) mahallesinin merkezi.
Mahalleye adını veren suyu az tuzlu (glyfo) kuyunun ağzındaki haç ve 1768 tarihi
halen asfaltın altında kalmış durumda

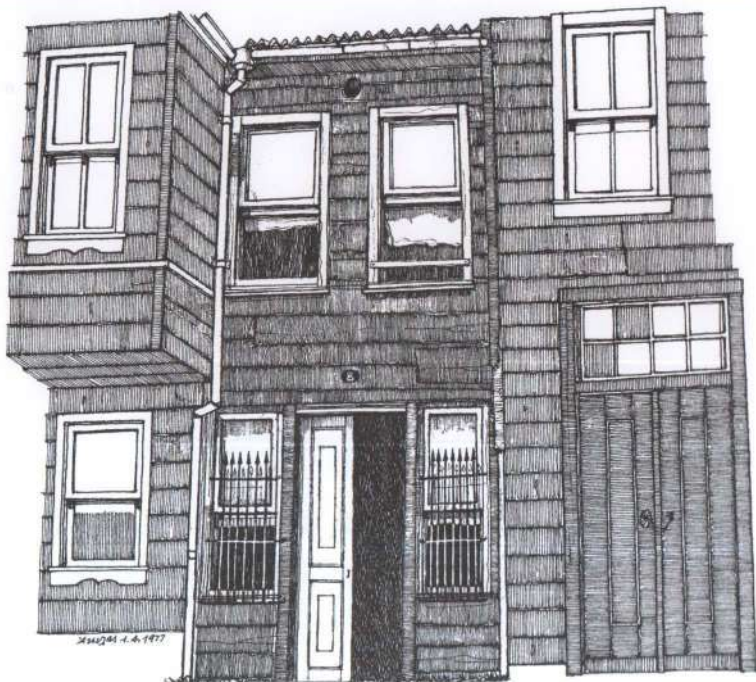
Center of the historical Glyfa (Kuyu) District, first residential area of the island.
Cross and date, 1768 at the entrance of the well (glyfo: its water was less salty);
the district was named for it. Now under the asphalt road.

Glyfa (Kuyu) mahallesinde Annika'nın barakası
(1977)

Annika's barrack at Glyfa (Kuyu) District (1977)

Κατασκευή της Γλυφάς. Η κατασκευή της Αννίκας άρχισε στα τέλη του Μιζοχτού και Γενάρη του 1977.

Glyfa (Kuyu) mahallesi tarihi meydanında Pandeli ve Kavurma evleri arasında Nizakena'nın kızlarının evi

House of Nizakena's daughters between Pandeli and Kavurma Houses at historical square of Glyfa (Kuyu) District

Nizakena'nın kızları, Zinovia ile Ifigenia, evlerinin kapısında (1971)

Zinovia and Ifigenia, daughters of Nizakena, at their door (1971)

1920'lerde Heybelada'da altmışa yakın marangoz ve taş – duvar ustası vardı. 1894 depreminden sonra evlerin tamamına yakını altı kagir üstü ahşap olarak inşa edilmekteydi. Resimde çatının üzerinde Avram Lazarako. Aşağıda sağda Koço Mayıs ve Yanulî Darmis

There were around sixty carpenters and stone masons on Heybeli in the 1920s. Most houses were constructed with a stone lower floor and wooden upper floor after the 1894 earthquake

In the picture, Avram Lazarako is on the roof, Koço Mayıs and Yanulî Darmis are down on the right

1971. tarihli fotoğrafta Ulugbey sokagında
(Berberoğlu) eski evler.

Old houses at Ulugbey Road (Berberoğlu) in a
photo dated 1971.

Orhan Sokak (eski Hanak Sokak)
Uzakta Çifta köyü.

Çifta Köyü (old Hanak Köyü)
Çifta (Kuma) is at the background.

Rafail Rafailidis (Rafyos) igrıp kayığı Niandros'un Badura voli yerinde, (1930)

Seine boat of Rafail Rafailidis (Rafyos) at Badura fishing net place on Niandros. (1930)

Heybelili namlı balıkçı reislerinden Yorgi Hiraki, 1901 senesinde
Yörükali (Yorguli) banyolarında

Yorgi Hiraki Skipper, famous Heybeli fisherman, at Yörükali (Yorguli)
Bath in 1901.

Prodromos Vincis'in iğrip kayığı kalafat volü yerinde. Sene 1930. Soldarı Todorı Asmanidis, Yorgo Pasalimenos, Panayot Russos, Yorgi Kalomiranin, Miço Devecaki, Prodromos Vincis, Stefanos Kurtesis ve Dimitri Kumbaros

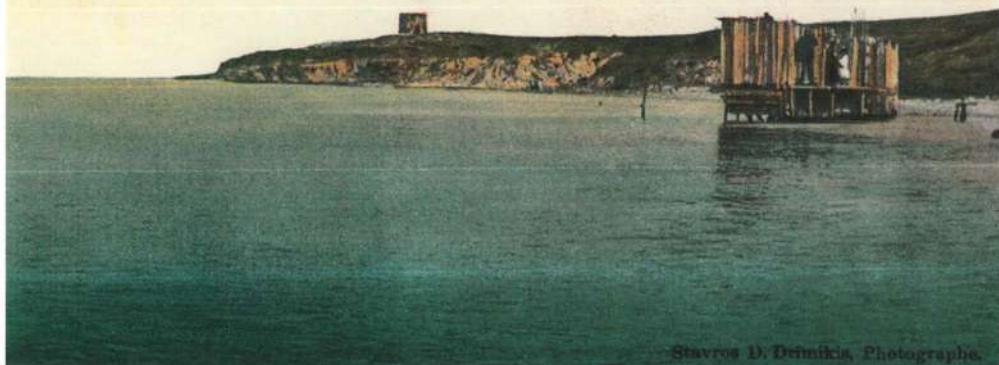
Seine boat of Prodromos Vincis at caulking yard, 1930. From the left, Todorı Asmanidis, Yorgo Pasalimenos, Panayot Russos, Yorgi Kalomiranin, Miço Devecaki, Prodromos Vincis, Stefanos Kurtesis and Dimitri Kumbaros

Mihal Vincin'in büyük oğlu Barba Thanagios kayığı başında (1940)

Barba Thanagios, older son of Mihal Venci, with his boat (1930)

Iles des Princes-Halki. Le moulin et bain de mer.

جزیرہ آملہ و دکر محمدی

Stavros D. Drimicis, Photographie.

Değirmen Burnu'nda deniz banyolan (1910 yılına ait bir kartpostal)

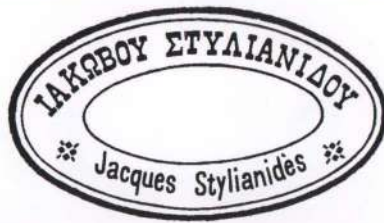
Sea bath at Değirmen Burnu (1910 postcard)

Değirmen Burnu. Abbas Paşa'nın kayikhanesi önünde denize girenler (1940)

Değirmen Burnu, swimmers in front of the boathouse of Abbas Pasha (1940)

Stamboul-Halki. — La Plage d'Abbas Pacha.

Değirmen deniz banyolarını 1920'li yıllarda Yakovos Stylianidis, kardeşi İlia ile işletmekte idi. Giriş bileti 1 kuruşt

Değirmen sea baths were operated by Yakovos Stylianidis and his brother İlia in the 1920s. Entrance ticket cost 1 kurush

Heybeliada futbol takımı (1930)

Soldan, Toma Balcı (kaleci), Divarcı Zafiri, Evangelos Papas, Behzat Balkaya, Andrea Marin-
nos, Yango Pasalimenos, ..., Celal Bey, Koço Vasiliadis ve en sağda Zafiri Manoli

Heybeliada football team (1930)

From the left, Toma Balcı (goalkeeper), Divarcı Zafiri, Evangelos Papas, Behzat Balkaya,
Andrea Marin- nos, Yango Pasalimenos, ..., Celal Bey, Koço Vasiliadis and on the far right
Zafiri Manoli

1936 tarihli fotoğrafta Heybeli
plajı.

En önde Müştak Varan, kuma
gömülü Sadullah Tosun. Soldan
itbaren Dursun Demirtaş,
Şükrü, Ördek Cemal, Yılmaz
Karaoğlu, Kriton Dinçmen ve
Faruk Özyürek

Heybeli beach in a photo dated
1936.

Müştak Varan, in front; Sadul-
lah Tosun, buried in the sand.
From the left, Dursun Demirtaş,
Şükrü, Ördek Cemal, Yılmaz
Karaoğlu, Kriton Dinçmen and
Faruk Özyürek

19. yy s onlarında Livadakia Caddesi'nde eşek sefası

Donkey ride on Livadakis Street in the end of 19th century.

Makarios (1914-1915).
Sağdan Ayakta Periklis Kastoridis, Yakovos
Stylianidis, with his guitar, Yvelos (at the
left) and from the middle Hatzarakis (at
the middle).

Makarios (1914-1915).
From right: Periklis Kastoridis, Yakovos
Stylianidis with his guitar, Yvelos (at the
left) and from the middle Hatzarakis (at
the middle).

MANASTIRLAR MONASTERIES

Aya Triada Manastırı ve Ruhban Okulu binaları

Aya Triada Monastery and Halki Seminary buildings

809 senesinde Studion Manastırı Başrahibi'nin sürgün edildiği Despoton Manastırı ile özdeşleşmektedir. 820 senesinde Noel'in ertesi günü, saraykilisesinde II. Mihal Travlos tarafından katledilen imparator Ermeni Leon'un karısı, İmparatoriçe Teodosia'nın, oğlu Vasilios ile bu manastırda hapsedilmiş olduğunu zamanın tarihçilerinden öğrenmekteyiz. Mezarını karşıdaki Vordonos kayalıklarında arayacağımız Aziz Fotios, manastırın ikinci banisi olarak bilinmektedir.

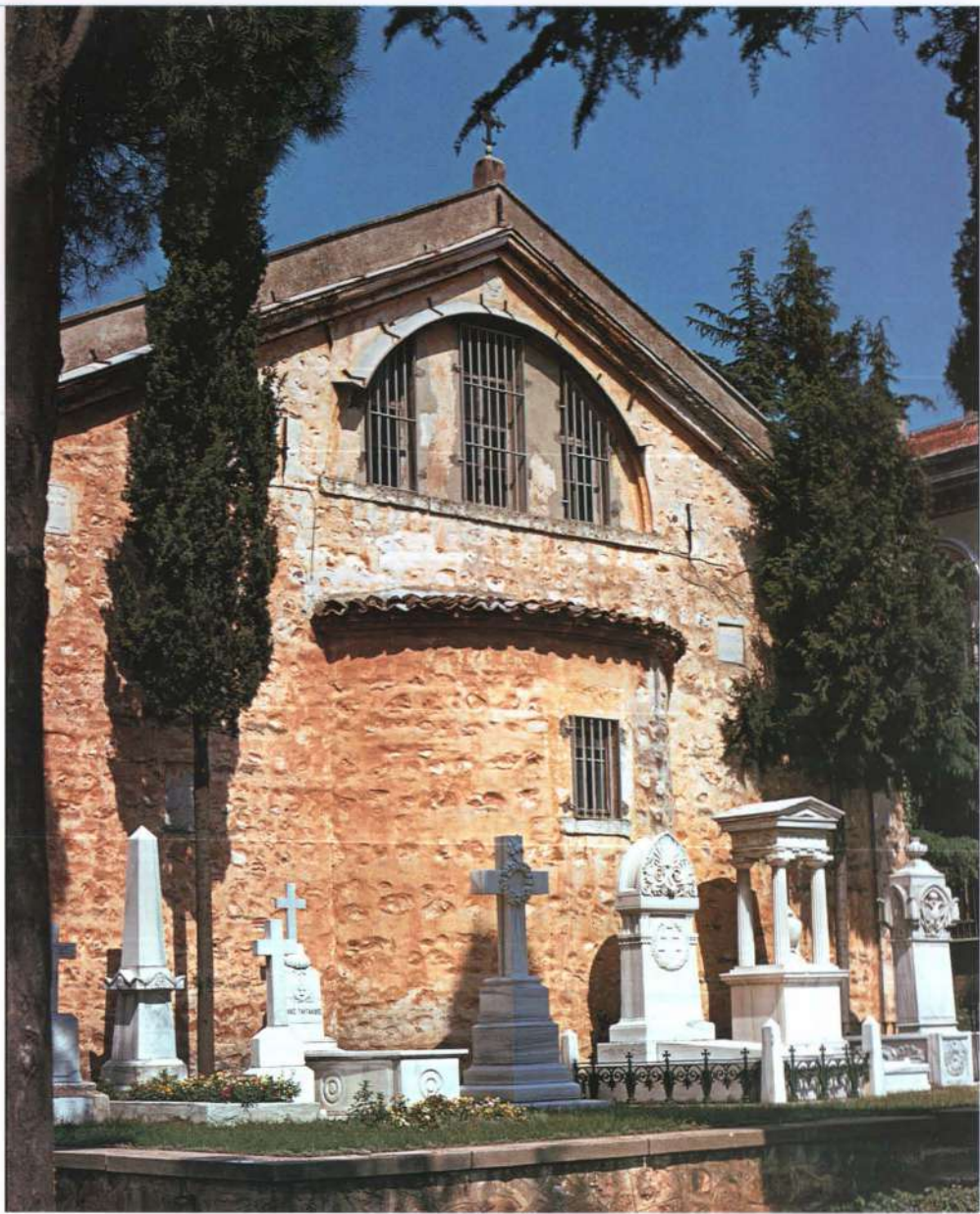
11. yy'a ait bir manuskride bulunan notta, Fener Rum Kilisesi kütüphanesinde muhafaza edilen el yazması bir incilin, 1063 senesinde Ksenia adıyla inzivaya çekilen İmparatoriçe Ekaterini tarafından hediye edildiğini öğrenmekteyiz.

İstanbul'un fethi senelerinde, harap bir durumda olan manastır, 1540 senesinde İstanbul Patriği Mitrofanis III tarafından onarılmış, ancak 17. yy'da terk edilmiş ve yarı yıkık bir durumda kalmıştır. 1792'de dinamik bir Heybelili rahip, Samuel Kofos tarafından tekrar canlandırılan ve restore edilen manastır, 1844'den itibaren genişletilerek Ruhban Mektebi'ni de barındırır hale gelmiştir. 1894 depreminde büyük ölçüde yıkılan manastır külliyesi, hemen sonraki yıllarda Pavlos Stefanovik Skilicis tarafından bugünkü haliyle inşa edilmiştir. 127 yıl müddetçe fonksiyon gören Ruhban Okulu, 1971'de TC Hükümeti tarafından kapatılmıştır.

In 809, Studion Monastery became identified with Despoton Monastery to which Studion's high priest was exiled. Historians of the period said that Empress Teodosia--wife of Emperor Ermenian Leon, murdered by Mihal Traylos II in the Pace Church in 820 on the day after Christmas--was imprisoned in this monastery along with her son Vasilios. Aziz Fotios, whose grave can be seen on the nearby Vordonos cliffs, was the second father of the monastery.

We know from a note found in an 11th C manuscript that the Bible preserved in the library of Fener Greek Church was a gift from Empress Ekaterini, who went into retreat there in 1063 under the name Ksenia.

The monastery, devastated during the years of Istanbul's conquest, was restored in 1540 by Mitrofanis III, Patriarch of Istanbul, but abandoned in the 17th century as half-ruined. In 1792, a dynamic priest from Halki, Samuel Kofos, rebuilt and restored the monastery. From 1844, Halki Seminary was included in it by expanding the buildings. The monastery complex was almost completely ruined in the 1894 earthquake and within a few years was constructed as it is today by Pavlos Stefanovik Skilicis. Halki Seminary was closed by the Turkish government after continuous operation for 127 years.

Aya Triada kilisesinin absidinde başpazı ve Bulhasan okulu öğretmenlerinin mezarları

Graves of Head Priest and teachers of Halki Seminary in the apse of Aya Triada Church

Ferdinand Bauer tarafından 1783 yılında yapılan suluboya resminde Değirmen koyu. Sağda tepede Aya Triada manastırının eski binaları

Değirmen Bay in water color painting by Ferdinand Bauer in 1783. Old buildings of Aya Triada Monastery on the hill, on the right.

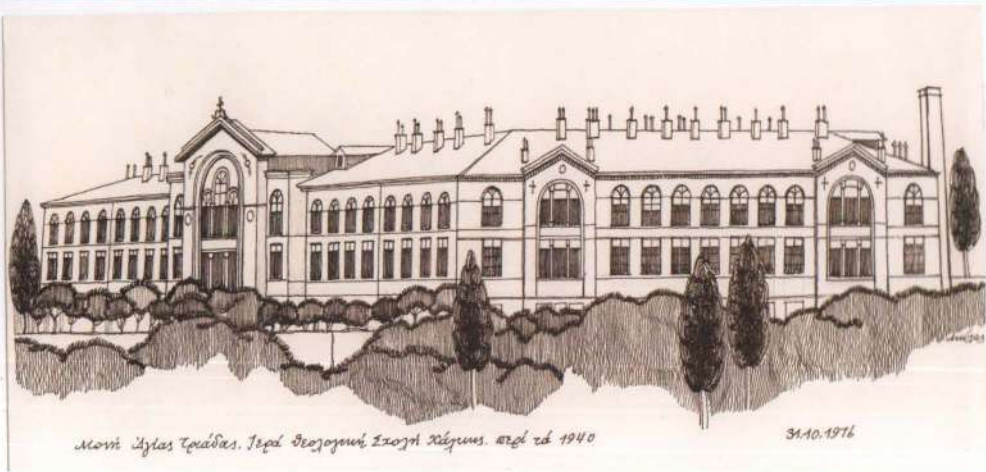
Manastırın Livadakia mevkiinden görünüşü , Ferdinand Bauer tarafından 1783 yılında yapılan suluboya resim

View of the Monastery from Livadakia, water color painting, made by Ferdinand Bauer in 1783.

Thomas Allom'un 1825 tarihli gravüründe Aya Triada manastırından Heybeli'nin mahalleleri

Districts of Heybeli from Aya Triada Monastery in engraving by Thomas Allom, dated 1825.

Ruhban Okulu'nu barındıran Aya Triada Manastırı, 1894 depreminde **sonra** Pavlo Stefanovik Skyliçi tarafından baştan inşa edilmiştir.

Aya Triada Monastery, including Halki Seminary, was **completely rebuilt** after the 1894 earthquake by Pavlo Stefanovik Skyliçi.

Lakabı "Sağır" olan Aya Triada Başkeşişi Samuel'in yağlı boya tablosu. Aya Triada Manastırı'nı onaran Samuel, sonraları düşmanlarının gazabına uğrayarak istifa eder ve Heybeli'deki babadan kalma evine çekilir. Yandaki tablo, sonraları manastırın giriş kapısının üstüne asılmıştır.

Oil painting of Samuel, Aya Triada head monk nicknamed **"Deaf"**. Samuel, who restored Aya Triada Monastery, resigned after falling victim to his enemies' wrath and withdrew to his paternal home. Next painting hung above the entrance door of the monastery.

Aya Triada Kilisesi'nin orta nefi.

Central nave of Aya Triada Church.

GREEK PAPAS AT CHALKI.

Olivier, 1790 yılında yayınlanmış Voyage Dans L'Empire Ottoman adlı seyahatnamesinde Aya Triada Manastırı'nı şöyle tasvir eder: "Aya Triada Manastırı Chalkis'in tam ortasında, bir tepenin üzerinde kurulmuştur. Fevkalade güzel bir havası, enfes bir manzarası vardır. Üstelik pek de tenha bir yer sayılmaz. Zira Konstantinopolis'de yaşayan bir kısım Avrupalıların ve bilhassa Rumların yaz aylarında bir kaç gün geçirmek ve dinlenmek için buraya geldikleri çok olur.

Olivier described Aya Triada Monastery in his travel book 'Voyage Dans L'Empire Ottoman' published in 1790 as follows: 'Aya Triada Monastery was constructed in the middle of Chalkis and on top of a hill. The air is wonderful and the views are amazing. Also, it is not isolated since some Europeans living in Constantinople, especially Greeks, frequently travel there in summer to spend a few restful days.

Vakıfke Kamariotissa manastırında muhafaza edilen, her iki yüzü resmedilmiş 14. yy ikonası

14th century icon, kept in Kamariotissa Monastery, shown on both sides.

1601 tarihli "ripidion" (A. M. çizimi)

"Ripidion" dated 1601 (A.M. drawing)

Kilisenin girişinde, çok kötü resmedilmiş ve zevksizce boyanmış cennet, cehennem tasvirlerini gördük. Cehennem, Katolik papazlar, Latin rahip ve din adamları, Müslümanlar ve zengin giyimli günahkar Rumlarla doluydu. Cennette ise, Ortodoks keşişler, Ortodoks papazlar ile fakir ve basit giyimli dindar Rumlardan başka kimsecikler yoktu. Türkler bu tasvirlerle kızıp bir kötülük yapmazlar, ancak dediklerine göre bir defa başlarına böyle bir hal gelmiş fakat bahşış ve hediyelikler vermek suretiyle atlatmışlar. Şurası muhakkak ki, hiç bir değeri olmayan bu resimlere keşişler büyük kıymet atfetmektedirler."

We saw unappealing and badly painted depictions of heaven and hell at the entrance of the church. Hell was full of Catholic priests, Latin priests and other men of the cloth, Muslims and well-dressed sinful Greeks. As for heaven, there was no one but Orthodox monks, Orthodox priests and poor, simply dressed religious Rums. The Turks may not like these depictions, but they don't retaliate. It is said that one time there was such a problem but it was overcome with bribes and gifts. Certainly, the monks deeply appreciate these worthless pictures."

Aya Triada Manastırı kütüphanesi

Library of Aya Triada Monastery

Paleologos hanedanının monogramları ile
14. yy "titration"

'Monograms of Paleologos dynasty and 14th
century "titration"

1844 yılında manastır külliyesini boyayıp onaran ve Ruhban okuluna dönüştüren Patrik IV. Yermanos'un büyük meşasını salonundaki yağlı boya tablosu

Oil painting of Patriarch IV. Yermanos, who restored the monastery complex and converted it to Halki Seminary, in grand ceremony room

Kibye'nin ortasında, ebedi hayatın "Ölümün" kutsal meşası (a)na) konulmuş

"Bema", where holy bread (eucharist) is placed, is set at the holy table of the church

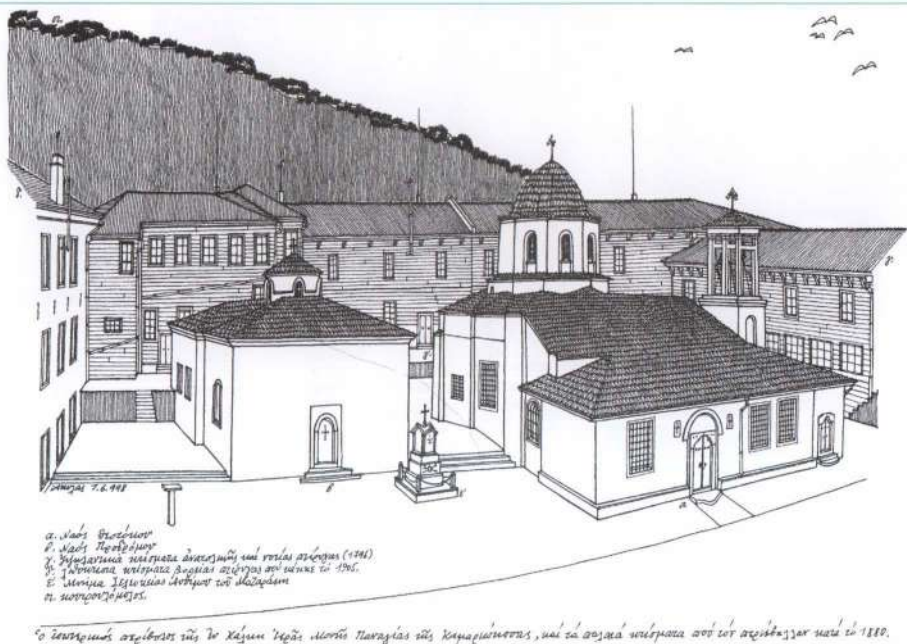

Kamariotissa Manastırını iki tepe arasındaki çamlık alanda kurulmuştur.

Kamariotissa Monastery was built in the pine forest between two hills.

Adanın iki ana tepesi arasındaki çamlık alanda, yakın zamana kadar ada ve İstanbul Rumluğunun tarihsel bakımından çok eskilerden ziyaret yeri olarak en kutsal ibadet yerlerinden biri olan Meryem Ana manastırının binaları yükselmekteydi. Halen Deniz Kuvvetleri'ne ait olan bu binaların avlusunda, yıkılmış olan çan kulesinin altındaki kemerde (kamara) resmedilmiş Meryem Ana freskinde Kamariotissa deyiimi yer almaktaydı. Bugünkü binaların yerinde bulunan ve 1672'de yandığı bilinen manastırın kim tarafından kurulduğu henüz kesin olarak bilinmemekle beraber, evvelden beri yerleşmiş bir kanaate göre kurucusu İoannes VIII Paleologos (1425-1448) olduğu sanılmaktadır. İç avludaki kiliselerden biri de üçüncü karısı Trabzon imparatorunun kızı Maria Komnini tarafından yaptırılmıştır. Yangından sonra binalar, Köprülü vezirlerinin yakın dostu, başdragoman Nikosios Panayotakis tarafından onarılmıştır. Osmanlı ordusunun bir seferi esnasında vefat etmiş olan Panayotakis'in naşı tahnik edilerek (mumyalaştırılarak) Sultan 4. Mehmed'in emriyle, yıkılmış kilisenin nartheksinde merasimle defnedilmiştir. Naşının adaya taşınmasına Konstantiniyye'deki Avrupa elçiliklerinin kayıkları da refakat etmiştir.

In the pine forest between the two main hills of the island, until recently there were buildings of a monastery that was visited for many years and considered one of the holiest places on the island and in the history of Istanbul's Greeks. In the courtyard of these buildings, now owned by the Turkish Navy, are the remains of the Kamariotissa ("Our Lady of the Arches") chapel with its fresco painted on the arch below the demolished bell tower. It is not known who established or constructed the monastery, nor how it burned down in 1672, but it is believed that the founder of this church was most probably Ioannes VIII Paleologos (1425-1448). One of the three churches of the inner courtyard had been constructed by the third wife of the Trabzon emperor, Mary Komnini. After a fire, the buildings were restored by head translator Nikosios Panayotakis, a close friend of the Köprülü viziers. Panayotakis died in one of the Ottoman Army's military expeditions, and his mummified body was buried with ceremony in the narthex of the ruined church by command of Sultan Mehmet IV. When Panayotakis' body was transported to the island, it was accompanied by caiques with the European ambassadors in Constantinople.

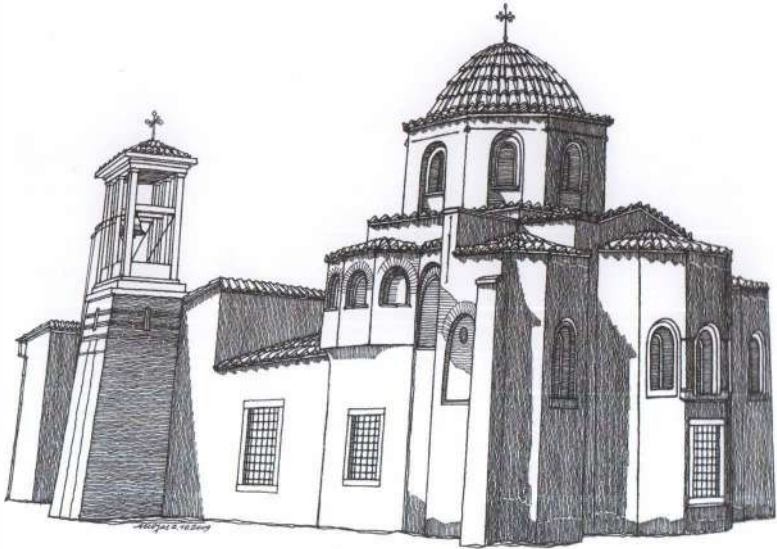
Kamarotissa Manastırı'nın avlusunda Prodomos ve Meryem Ana kiliselerinin 1880'deki görünümünü içeren çizim. 1. Meryem Ana (Panaghia) Kilisesi. 2. Prodomos Şapeli. 3. 1796'da Ipsilantis'in ek binası, 4. A. Selefkia Metropoliti Antimos'un mezarı, 5. Değirmen tepesi

■ Drawing showing Prodomos and Mother Mary churches in courtyard of Kamarotissa Monastery in 1880.

Sağdaki şapel, İstanbul'un fethinden pek az önce Bizans sanatının başkentte meydana getirdiği son eserlerinden olması bakımından ilgi çekicidir. N. Brunon Panayia Kilisesi'ni Ermeni ve Kafkas örneklerine bağlamak istemiştir.

Chapel on the right is very interesting because it is the last Byzantine artwork created in the capital before the conquest of Istanbul. N. Brunon tried to link Panayia Church to Armenian and Caucasian examples.

Ze' in Kōnina eparchias tou Theou tou Karmelitis.

VIII. Ioannis Paleologos'un üçüncü karısı Maria Komnini Paleologina tarafından inşa edilen Meryem Ana Kilisesi'nin dış narteksi ve çan kulesinin yıktırılmadan önceki çizimi

Drawing of Mother Mary Church, built by Maria Komnini Paleologina, third wife of Ioannis Paleologos VIII, before demolition of outer narthex and bell tower

Meryem Ana Kilisesinin 1910'lu yıllara ait bir fotoğrafı. Kilisenin en önemli iki kat freskler gözetilmiştir. Üzerindeki Paleologoslar devrine aittir.

Photo of Mother Mary Church in 1910s. Two partly covered layers of frescoes are being seen. Frescoes belong to the Paleologos Period.

Prodomos ve Kamariorissa şapellerinin kubbeleri. Semavi Eyice, halen Deniz Kuvvetlerine ait olan bu kilisenin içeriden ve dışardan fotoğrafının çekilmesine müsaade olunmadığından, sanat tarihi bakımından bu çok önemlisi yeni resim malzemesi ile tanıtmamız mümkün olmamıştır" yazmaktadır. İki kat fresklerinden başka, kilisenin sol apsisinin içinde 16. yüzyıl büyük ve değerli bir Türk çini panonun bulunduğu eklenmektedir.

Domes of Prodomos and Kamariorissa chapels. Semavi Eyice wrote that it was not possible to use new technology to present this important historical artwork since photography is not allowed inside or outside the church. In addition to its two-layer frescos, there was a large, valuable 16th century Turkish tile panel in the left apse of the church

Kilisenin 17. yüzyıl Nikisios Panayotakis tarafından onarıldığı zaman yaptırılan altarcın bir parçası

A part of the altar made during restoration of the church by Nikisios Panayotakis in the 17th century.

Kamariotissa Şapeli yonca parçaları olarak inşa edilmiştir. Dört yapıklı yani "tetraakonk hoës" olarak kurulan bina, esas kubbenin örttüğü kare bir mîkan etrafında toplanmıştır (1976)

Kamariotissa Chapel was constructed in a four-leaf-shiner form. Parts of the building were constructed around a square space covered by a main dome. (1976)

Manastırın üçüncü banisi olan Ipsilantes'in karşı Ekaterina Domna'nın Meryem Ana ikonasını donatan perdelerin üzerindeki alemi

Flag of third protector of the monastery Ekatarina Domna, wife of Ipsilantes, on the Mother Mary Icon drapes,

Constantinople. École commerciale grècque à Halki

شكيدى آطاسى : منظر رسى

"Heybeli Rum Ticaret Okulu"nu barındıran Kamariotissa manastırı binalarının 1890'lı yıllara ait bir kartpostalı. Ocak 1890'deki yangın sonucunda binalar kısmen yandı.

A post card of the Kamariotissa monastery buildings including 'Heybelada Greek Commercial School' in 1890s. Some parts of the buildings burned down in the fire of January 1890.

Rum Ticaret okulu son sınıf öğrencileri Kamariotissa kilisesinin halen yıkılmış narteksi önünde (1875)

Senior Class of Greek Commercial School in front of the narthex of Kamariotissa Church (1875)

Οι τετιμωμένοι
 τῆς ἐκ Χάρης Σαφῆς τῶς ἑμῶς
 1912 - 1913

[illegible]

1912-1913 dönemi Rum Ticaret Okulu mezunları. Aralarında, ortada, okulun son müdürü Konstantin Papazakharis (1909-1911).

1912-1913 school year graduates of the Greek Commercial School. Konstantin Papazakhariu (1909-1915), last director of the school, in the middle of the students.

Sakız adasından Kimon Zervudis'in temmuz
1885 tarihli karnesi

School Report of Kimon Zervudis from Chios
Island, dated 1885

1925 tarihli bir fotoğrafta Meryem Ana manastırı

Mother Mary Monastery in a photo dated 1925

Manastırın kız yetimhanesi olduğu yıllarda yetimlerin kiliseye gidişi

Orphans going to church when the monastery was a girls' orphanage

"Meryemana yetimleri" 1925 yılına ait bir fotoğrafta

"Mother Mary Orphans" in a photo dated 1925

Heybeli Rum Ticaret okulu dahili atletizmin müsahakaları: 23 Mayıs 1910. Sırıkta yüksek atlamada rekor 2.65 m

Intranural athletics of Heybeli Greek Commercial School: 23 May 1910. Pole-vaulting record: 2.65m

► Derece alanlara verilen madalya.

Medals given to winners.

1820 yılına ait bir gravürde keşişler R. Walsh'a, manastırın giriş kapısındaki Barton'un mezar taşını gösteriyor.

Monks showing Barton's gravestone to R. Walsh, an engraving from 1820.

Halen Haydarpaşa İngiliz mezarlığında bulunan Edward Barton'un mezar taşı ve arması (armanın çizimi altta)

Gravestone and coat of arms of Edward Barton, at Haydarpaşa English Cemetery

İngiliz olup, Osmanlı Bahriye'sinde paşalığa kadar yükselen Sir Henry F. Woods aktarıyor:

"İngiliz -Türk ilişkilerinin ilk dönemlerinde, Osmanlı padişahına Kraliçe Elizabeth tarafından Sir Edward Burton başkanlığında bir iyiniyet heyeti gönderilmiştir. Heyet İngiltere'nin Philip ispanyası ile olan mücadelesinde Türkiye'nin İngiltere tarafını tutmasını rica ediyordu. Çok büyük hüsn-ü kabul gören İngiliz heyeti başkanı Sir Edward, mezar taşında yazıldığı gibi, Osmanlı hükümdarının Macar seferine Osmanlı ordularının yanında işti-

Sir Henry F. Woods, an Englishman promoted to the rank of Pasha in the Ottoman Navy, is quoted as follows:

"In the early days of English-Turkish relations, a goodwill committee, under Sir Edward Barton as president, was sent to the Ottoman Sultan by Queen Elizabeth to request Turkish support for England in its fight with Philip's Spain. Sir Edward, head of the committee, participated in the Ottoman Sultan's Hungarian expedition and, as it is written on his gravestone, died on Heybeli, one of the Princes Islands, due to malaria. Sir Edward's body was

1973 senesine kadar Deniz Harp Okulu'nun (eski Kamarotissa Manastırı) dış avlusunda. 1828 Osmanlı – Rus harbi sırasında Kamarotissa'ya hapsedilen ve orada ölen Rus savaş esirlerinin mezarları bulunmaktaydı. Bu mezarlardan birinin üzerinde melek başı heykel vardı. Mezarlar 1973 yılında avlu dışına çıkarılıp korumasız kalınca, heykel tahrip edildi. Melek 2015 yılında benzer şekilde yeniden yapıldı ve yerine kondu.

Until 1973, the graves of Russian prisoners who died at Kamarotissa during the 1828 Ottoman-Russian war, were in the outer courtyard of the Naval Academy (old Kamarotissa Monastery). There was an angel-headed statue on one of these graves, but the graves were removed from the courtyard and left unprotected. The statue was demolished, but has recently been restored.

rak edecek ve sonunda Marmara'daki Prens Adalarından biri olan Heybelide sığınarak gözünü kapayacaktı. Sir Edward'ın naşı Heybeliada Kamarotissa manastırının avlusunda gömüldü. Ancak mezar taşı sonradan yerinden alınarak şimdiki Rum Kolejini (aslında Kamarotissa manastırı) giriş kapısının hemen yanındaki duvara monte edilmiş. İngiliz Elçiliği memurlarından biri, daha sonra, bu durumu farkederek taşı eski yerine götürmüştür."

Rus esirlerinin mezarı ve melek başı heykel (Fotoğraf, 1925). Anıt 1828/1829 savaşlarında manastırda vefat etmiş 300 Rus askerinin anısına dikilmiştir. Yazıları Rumca ve Rusça. Meleğin sol eli Rus Çarının amblemiyle ipe bezeli bir kalkanla donatılmıştır.

Graves of Russian prisoners and angel statue (Photo, 1925). The monument was erected in the memory of 300 Russian soldiers who died in the monastery in 1828. Writings are in Greek and Russian. The angel's left hand leaned on a shield decorated with the Russian Tsar's insignia.

buried near the Heybeliada Greek Conventual College, since the Naval high school. Later, his gravestone was transferred and mounted on the wall next to the entrance to the present Greek College (originally Kamarotissa Monastery). One of the officers of the British Embassy noticed and returned the statue to its original place."

Makarios tepesindeki Metamorphosis kilisesiçi, (Fotoğraf 1972)

Metamorphosis Church on Makarios Hill (Photo. 1972)

Metamorphosis kilisesininin 6-7 Eylül olaylarından sonraki manzarası,
(Foto A. M. 1958)

View of Metamorphosis Church after 6-7 September events
(Photo by A. M. 1958)

Metamorphosis çaynelinin
1925 senelerine ait fotoğrafı

Metamorphosis Church,
(Photo, 1925)

Manastır Hz. İsa'nın göğe yükselişine adanmıştır. 1940'lara kadar Kamariotissa Manastır'na bağlı olduğu biliniyor. Adanın en uzak ve metruk tepesinde çok çok eski senelerden beri keşişlerin barındığı hücrelerin olduğu tespit edilmiştir. Bu kilise civarında muhtelif zamanlarda ortaya çıkmış Bizans kalıntılarından, yer mozağından ve aynı zamanda bahçesindeki iki Bizans sarnıcından, bu alanda Bizans döneminde bir manastır bulunduğu anlaşılmaktadır.

The monastery was dedicated to the Ascension of Jesus Christ. It was affiliated with the Kamariotissa Monastery until the 1940s. There were shelters for monks on the farthest and most isolated hill of the island from very old times. Byzantine ruins, mosaics and two Byzantine cisterns in the garden, discovered at various times, indicate that there had been a monastery in this area during the Byzantine period.

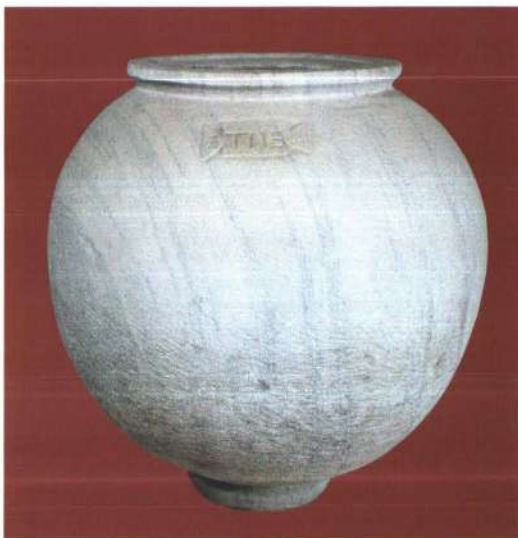
Baie de Halki

Constantinople

هالکی البای

Çamlıman ve sahildeki gazinoların 1910'lı yıllara ait bir kartpostalı

A post card showing Çam Limanı and casinos at the seaside in the 1910s.

Halen Arkeoloji Müzesi'ndeki bu küp, 1990'da Kamariotissa manastırının civarında bulundu.

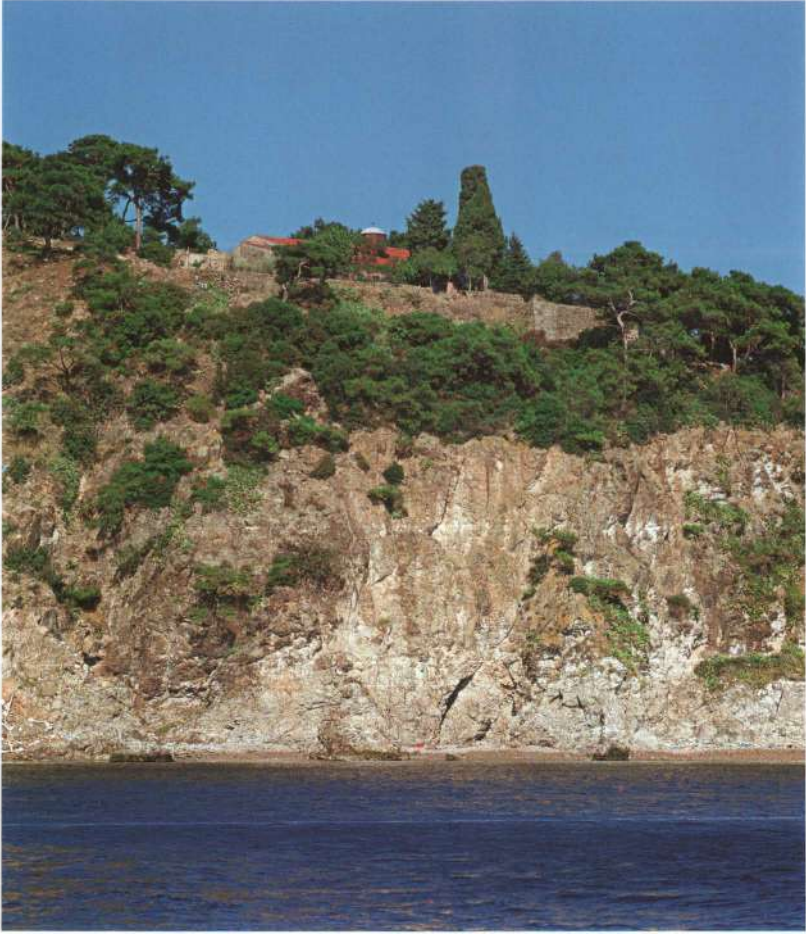
This earthenware jar was found near Kamariotissa Monastery in 1990 and now it is in the Archeological Museum.

Çamlımanın derinliklerine doğru uzanan
sualtı bakır madeni damarları
(Foto, 1974, A.M.)

Underwater copper streaks extending to the
depths of Çam Limanı
(Foto, 1974, A.M.)

Manastırın denizden görünüşü (1978)

View of the monastery from the sea (1978)

Başta basit bir hücre olan, Keşiş Arseimios tarafından kurulan Aya Spiridon Manastırı, 1868 yılında banker Yorgi Zafiris'in desteğiyle ve Rum Ticaret Okulu müdürü Antimols Mazarakis'in yardımlarıyla gelişti, sağında ve solunda yeni selüller ilave edildi, çardak ve su sarnıçları açıldı. Ancak bütün bu külliye, 1894 depreminde yerle bir oldu. Çok kısa bir süre içinde gerek Adamların ve gerekse İstanbullu Rum zenginleri ve Sultan Abdülhamit'in yardımlarıyla eskisinden daha mamur şekilde inşa edildi. O zamanlar ahşap olan binaların inşaatına gerek Spiridon Mavroyeni Paşa, o zamanki Rusya Büyükelçisi Melinkof, Konstantin İliaskos ile Rıza Paşa yardımcı oldu.

Aya Spiridon Monastery, which was at first a simple cabin, was developed in 1868 with the support of banker Yorgi Zafiris and with assistance from Greek Commercial College Director Antimus Mazarakis. New cells, a pergola and cisterns were added. But the entire complex was destroyed in the 1894 earthquake. In a very short time, a more impressive building was erected with the help of islanders, wealthy Greeks of Istanbul and Sultan Abdulhamit. Among those who helped in the construction of these wooden buildings were Spridon Mavroyeni Pasha, then Russian Ambassador Melnikof, Konstantin İliaskos and Rıza Pasha.

1925 yılında Aya Spiridon'un manzarası. Sağta alışıp olan kilise ve inziva odaları, 1950'li yıllarda peder Kyprianos Stilyanidis zamanında kagire çevrildi.

Wooden church and cells were converted to stone construction during the time of Father Kyprianos Stilyanidis.

Herkes tarafından sevilen din adamı
Asenius, kilisenin hücresinde.
Keşiş Asenius 2 Şubat 1906
tarihinde vefat etti ve kilisenin
altarında defnedildi.

Reverend Asenius, beloved by all, at
the church, Asenius died on 2 Feb-
ruary 1906 and was buried at the
church altar.

Manastır inziva odalarının uçurumdan manzarası (1971)

View of the monastery cells from the cliff (1971)

Kudüs Patrikhanesi'ne bağlı Aya Yorgi Manastırı, Heybeli'nin doğu kesiminde, Büyüka'da'nın Nizam semti ve Dil Burnu'na bakan oldukça sarp ve kayalık bir falez üzerinde yükselmektedir. "Uçurum Manastırı" olarak bilinmesinin nedeni budur. Kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilimiz olmamakla birlikte, araştırmacılara göre kuruluş tarihi adanın diğer manastırları gibi çok gerilere, Bizans yıllarına gider. Adalılar'ın yaygın inanışına göre manastır fetihten epey sonraları, Akepsimas isimli bir keşiş tarafından baştan inşa edilmiştir. Resmi kaynaklara gelince, Marmara kadılığının 1563 tarihindeki zabıt defterlerinde manastır kayıtlarına rastlanmamakta, manastırın 1583 ile 1593 seneleri arasında yeniden inşa edildiği kanaatindeyiz. 1593'de Tryfon Karabeynikof'un Rus Çarı'nın bağışı olarak Aya Yorgi Manastırı'nın başrahibi Arsenios'a 3, diğer keşişlere ise 14 altın sikke sunduğu bilinmektedir.

1739 Aya Yorgi'nin inziva odalarına misafir edilen Richard Pococke külliye'nin oldukça harap olduğundan şikayet etmektedir. Manastır 1758 yılında Halkedon Metropoliti, sonraları patrikliğe yükselen Ioannikios Karacas tarafından baştan onarılmıştır. Ioannikios patriklik tahtından azledildikten sonra günlerini kendi malı olan bu manastırda geçirecek, ölümünden evvel Aya Yorgi'yi, Kudüs Patrikhanesi'ne adayacaktır. 18. yy sonlarına doğru Uçurum Manastırı'nın bir selülünde, rahiplerin ders verdiği basit bir allilodidaktik okulun barınmakta olduğunu Skarlatos Byzantios'dan öğrenmekteyiz.

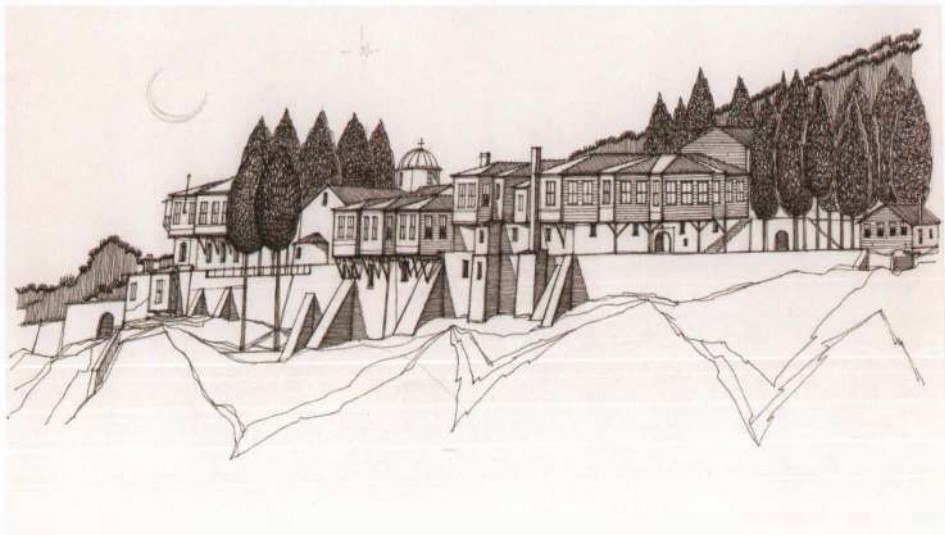
Aya Yorgi Monastery, affiliated with the Jerusalem Patriarchate, is located on the steep and rocky cliff on the eastern side of Heybeli looking toward Büyüka'da's Nizam district and Dilburnu. Because of this it is known as the 'Cliff Monastery'. Although its exact foundation date is not known, researchers say it was founded in very early Byzantine times. Islanders believe that the monastery was completely rebuilt many years after the conquest by a monk named Akepsimas. According to official sources, there was no record of the monastery in the District of Marmara Kadi in 1563; therefore we think that it was rebuilt between 1583 and 1593.

In 1593, Tryfon Karabeynikof presented 3 gold coins to Arsenios, Head Priest of Aya Yorgi Monastery, and 14 gold coins to other monks as a gift from the Russian Tsar. Richard Pococke, who stayed at Aya Yorgi in 1793, complained about the broken-down condition of the complex. The monastery was restored completely in 1758 by Ioannikios Karacas, Halkedon Metropolitan who later became Patriarch. After the end of his patriarchate, Ioannikios spent his time in this monastery, his own property, but dedicated Aya Yorgi to the Jerusalem Patriarchate before his death. We learn from Skarlatos Byzantios that there was a simple allilodidactic school, where priests were teachers, at the Cliff Monastery at the end of the 18th Century.

Manastır külliyesinin havadan görünüşü (2008)

Aerial view of the monastery complex (2008)

Manastırın, Mark Ağlar Tepegözü'ndeki konumu

14.7.93

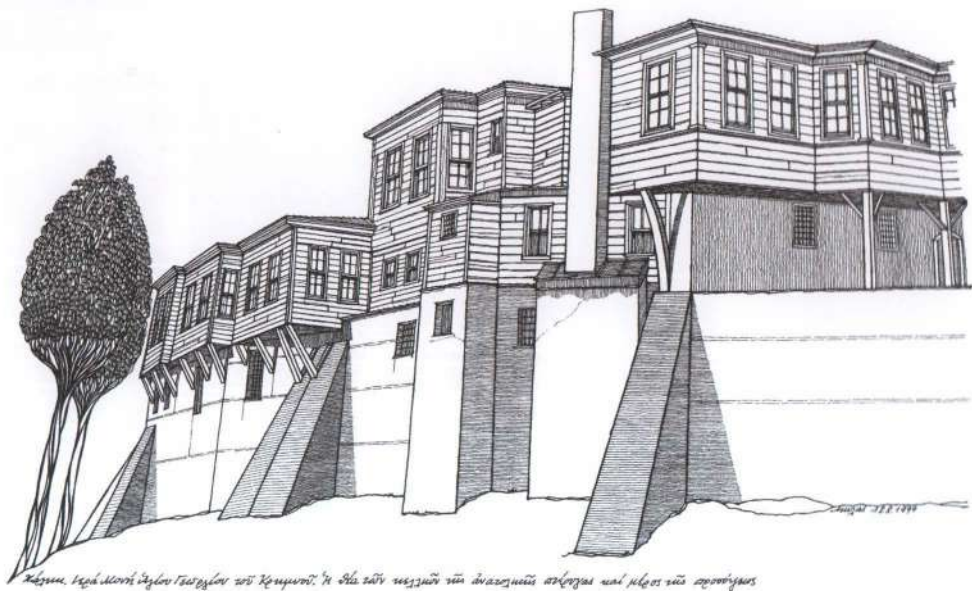
Manastır külliyesinin çizimi (A. M.) Solda başrahibin daresi, ortada Aya Yorgi kilisesi, en önde giriş ve inziva odaları

Drawing of the monastery complex (A.M.) Apartment of the head priest on the left, Aya Yorgi Church in the middle, entrance and cells in the front.

Manastırın denizden görünüşü

View of the monastery from the sea.

Manastırın doğu kesimindeki inziva odalarının genel görünüşü

General view of the cells in the eastern part of the monastery

Aya Yorgi Uçurum manastırının giriş kapısı (1974)

Entrance door of the Aya Yorgi Cliff Monastery (1974)

1881 yangınında kurtarılan Aya Yorgi ikonası. Patrik Ioannikos Karacas tarafından keşiş Meletios'a 8 Eylül 1764'de yaptırılmıştır.

Aya Yorgi icon saved from the 1881 fire. It was made by the monk Meletios for Patriarch Ioannikos Karacas on 8 September 1764

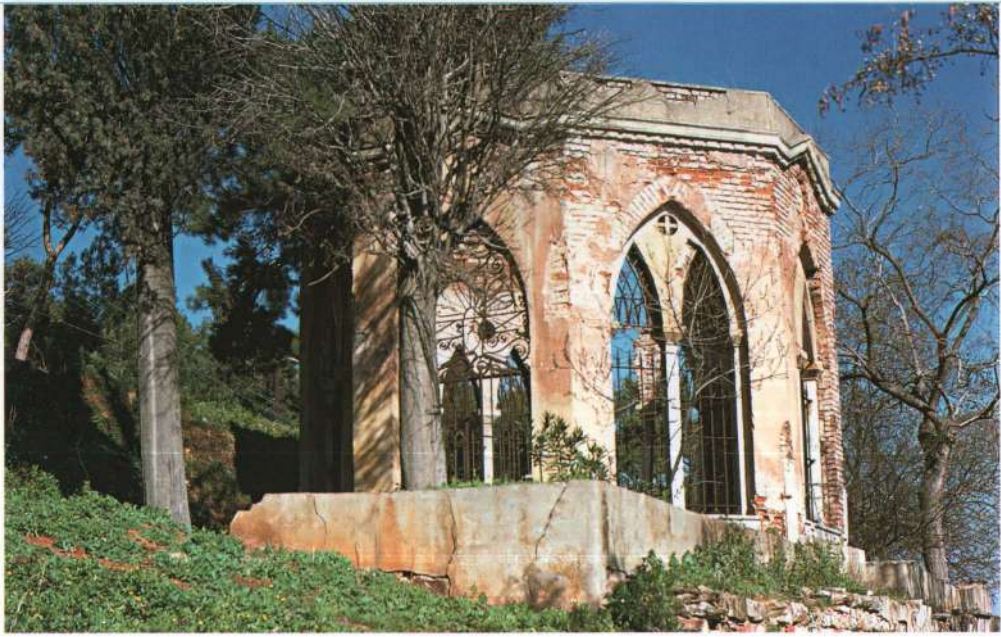
Kudüs Patrikhanesi'ni gösteren İsir madalyon

A medallion showing Jerusalem Patriarchate

Thomas Allom'un 1825 tarihli gravüründe manastırın görünüşü

View of the monastery in Thomas Allom's engraving dated 1825

Yarıçökmüş olan terk edilmiş Kangelaris aile mezarının 1973'deki fotoğrafı.

Photo of Kangelaris family grave, half collapsed and abandoned, dated 1973.

Sevasti Kangelaris (1817 - 1865)

Sevasti Kangelaris (1817-1865)

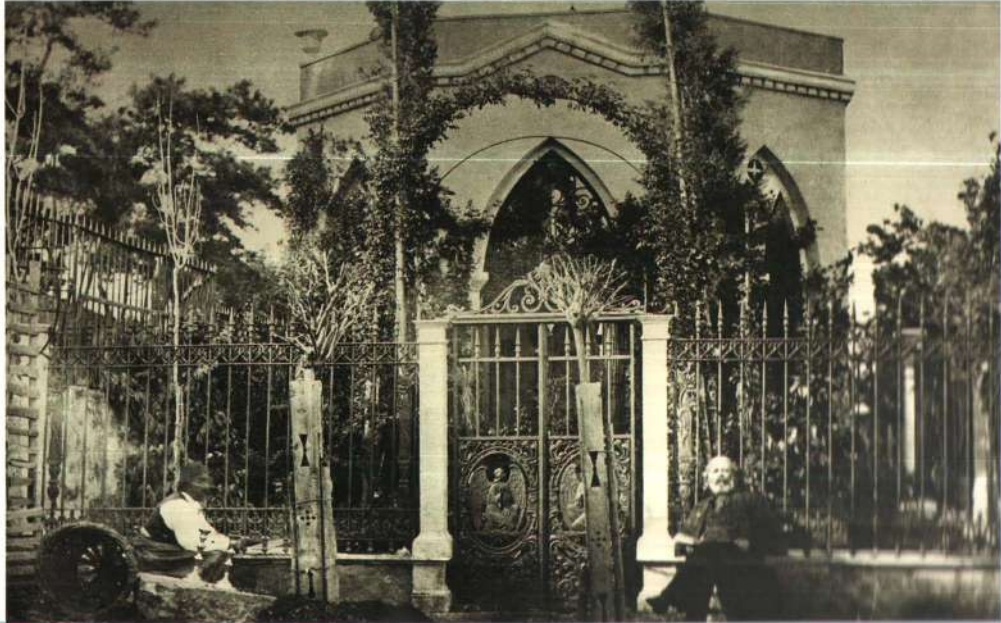

Mezar girişinin demir korkuluğunda monogram.
(Çizim 1972)

Monogram on the iron safety rail
at the grave entrance (Drawing
1972)

Spiridon Kangelaris, karısı Sevasti'nin mezarı önünde (1866 fotoğrafı)

Spiridon Kangelaris, in front of his wife Sevasti's grave. (Photo. 1866)

HALA HATIRLIYORUM / I STILL REMEMBER

(...) Kriton Dinçmen, "seni bilirim" demişti. "Sen Büyükkada'ya aşıkın ama sevdiğiniz adanın en güzel görüntüsü Heybeli'den." Haklı imiş. Sene 1972. Yandaki daireleri yeni boşalmıştı. İstanbul'dan ayrılmadan evvel, son yazlarımı Heybeli'de geçirecektim...

(...) İstanbul'dan 1980'lerde ayrıldım. Gidenlerin peşinden. Atina'ya yerleştim. İlk kitabım 1984'de Heybeli-Halki oldu. Dört yıl sonra Prinkipo. İlk kitap neden Halki soracaksınız, kitap çoktan hazırды derim. Zengin bir arşiv oluşturmuştum. Gravürleri, eski fotoğrafları, çizimleri ile... Pandeli Hasanaki, doksana yaşında, eski mahallelerin, ada sokaklarının, caddelerin krokilerini ev ev, dükkan dükkan çizmişti.

(...) Hatıralarımı canlandıran "Hala Hatırlıyorum" dizisinin bu ikinci kitabı, yakında Türkçe olarak yayınlanacak olan Heybeli kitabımın habercisidir. Mutluyum.

(...) Kriton Dinçmen had said, "I know you. You are in love with Büyükkada but the best view of your beloved island is from Heybeli." He was right. In 1972, the apartment next to theirs became vacant and, before leaving İstanbul, I spent my last summers at Heybeli.

(...) I left İstanbul in the 1980's. I settled in Athens, following those who left before me. My first book was Halki, published in 1984; Prinkipo was published four years later. If you ask why Halki was my first book, I would say that it had been ready for a long time. I had a very rich archive, with engravings, old photos and drawings. Pandeli Hasanaki at 90 years old, had drawn sketches of old neighborhoods, island streets, roads, including houses and shops.

(...) This second book of the "I still remember" series, which revives my memories, is a precursor of my Heybeli book, which will be published in a Turkish edition. I am happy. I am thankful to the islanders, my friends on the islands and Adalar Vakfı. I heartfully thank everyone who has contributed to this book.

25TL

